

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

76'ncı Birleşim
21 Mart 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, Konya Büyükşehir Belediyesinin deprem bölgesindeki çalışmalarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, ülkede yaşanan doğal afetlere ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Iğdır'ın sorunlarına ve deprem riskine ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 21 Mart Dünya Ormancılık Günü'ne ve AK PARTİ hükümetlerinin orman alanlarını çoğaltmak için çok büyük yatırımlar yaptığına ilişkin açıklaması
- 2.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, 21 Mart Nevruz Bayramı'na ve sulama alanında Niğde'ye yapılacak yatırımlara ilişkin açıklaması
- 3.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Deniz Bölükbaşı'nın vefatının seneidevriyesine, 21 Mart Nevruz Bayramı'na, depremzedelerin elektrik ve doğal gaz borçlarıyla ilgili Resmî Gazete'de yayımlanan karara, ataması yapılacak öğretmenlere ve sağlık personeline ilişkin açıklaması
- 4.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, yirmi bir yıllık AKP iktidarında Kırşehir'de turizm alanında hiçbir gelişme yaşanmadığına ilişkin açıklaması
- 5.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Âşık Veysel'in vefatının 50'nci yıl dönümü vesilesiyle ilan edilen Âşık Veysel Yılı'na ve Türkiye Yüzyılı'nın bilim ve teknolojisini üreteceklerine ilişkin açıklaması
- 6.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Nevruz Bayramı'na ilişkin açıklaması
- 7.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, zamların yağmur gibi gelmeye devam ettiğine ilişkin açıklaması
- 8.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünde çalışan sanatçılardan gelen mektuba ilişkin açıklaması
- 9.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, depremde can kayıplarını önlemek için kentsel dönüşüme devletin her türlü desteği verdiğine ilişkin açıklaması
- 10.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Nevruz gününe ve Âşık Veysel'in vefatının seneidevriyesine ilişkin açıklaması
- 11.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, deprem nedeniyle Adana'da yaşanan konut sıkıntısına ilişkin açıklaması
- 12.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 21 Mart Down Sendromu Günü'ne ilişkin açıklaması
- 13.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, "Nevroz" Bayramı'na ilişkin açıklaması
- 14.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Nevruz Bayramı'na, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın öğretmen atamasıyla ilgili verdiği müjdeye ve Yaşlılar Haftası'na ilişkin açıklaması
- 15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çiftçilerin ekipman ve kredi sorunlarına, 21 Mart Dünya Ormancılar Günü'ne ve Nevruz Bayramı'na ilişkin açıklaması
- 16.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, deprem felaketinden sonra yaşanan sel felaketine ve sel felaketiyle ilgili Tarım ve Orman Bakanının yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması
- 17.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Recep Tayyip Erdoğan'ı seçimlerde devirmek için farklı altı zihniyetin bir araya getirildiğine ilişkin açıklaması
- 18.- İstanbul Milletvekili Osman Boyraz'ın, Âşık Veysel'in vefatının seneidevriyesine ilişkin açıklaması

19.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlere ve sel felaketine, bu afetler sonrasında Hükûmetin gerekenleri yapmaya çalışırken Türkiye Yüzyılı vizyonuyla verdiği sözleri tutmaktan vazgeçmediğine ilişkin açıklaması

20.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, Çorlu tren katliamının 13'üncü duruşmasına ilişkin açıklaması

21.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Âşık Veysel ile Deniz Bölükbaşı'nın vefatlarının yıl dönümlerine, Nevruz Bayramı'na, Adalet ve Kalkınma Partisi ve onun tek adam rejiminde Kızılaya ve Kızılayın 2021-2030 Stratejik Planı'na ve seçimden sonra Kızılay Başkanını görevden alacaklarına ilişkin açıklaması

22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Nevruz'a, Deniz Bölükbaşı'nın vefatının seneidevriyesine, Âşık Veysel Şatıroğlu'nun vefatının 50'nci yıl dönümüne, 21 Mart 2012 tarihinde Şırnak Silopi'de terör örgütü PKK'yla çıkan çatışmada şehit düşen Özel Harekât polislerinin şehadetlerinin seneidevriyesine, Türkiye'nin yerli ve millî ilk otomobili Togg'un ön siparişlerinin 16 Martta başlamasına, sipariş sayısına ve Cumhuriyet'in büyük işler başardığına ilişkin açıklaması

23.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, "Nevroz" Bayramı'na ve Halkların Demokratik Partisi olarak bu yıl 43 merkezde "Nevroz"u milyonlarca insanın katılımıyla kutladıklarına, Kemal Kurkut'un öldürülmesinin 7'nci yıl dönümüne, Avrupa Üniversiteler Birliğinin 35 ülkenin yükseköğretim sistemini karşılaştırarak hazırlamış olduğu rapora göre Türkiye'nin sürekli gerilediğine, AFAD'ın Ankara'daki merkezinde çıkan yangına ve terörü finanse etmek nedeniyle gözaltına alınan 70 yaşındaki anne Dilek Özen'e ilişkin açıklaması

24.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Nevruz Bayramı'na, Âşık Veysel Şatıroğlu'nun vefatının yıl dönümüne, deprem bölgesindeki esnaf ve sanayicinin sorunlarına ve büyük felaketlerde devletin büyüklüğünü göstermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

25.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, 21 Mart Nevruz gününe, Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü'ne, Âşık Veysel'in vefat yıl dönümüne; devlet olarak, Hükûmet olarak ilk andan itibaren depremzedelerin yanında olduklarına, Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren kanuni düzenlemeyle depremzedelerin elektrik ve doğal gaz borçlarının silindiğine, AK PARTİ olarak bugüne kadar hep hayalleri gerçekleştirdiklerine ve gerçekleştirdikleri hayallere ilişkin açıklaması

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 milletvekili tarafından, 6 Şubat 2023 tarihli merkez üssü Kahramanmaraş olan, 11 ilimizi ve 14 milyona yakın vatandaşımızı etkileyen deprem felaketinin ardından gerek depremzede hekimlerin ve sağlık çalışanlarının gerekse de görevlendirmeye bölgeye giden hekimlerin ve sağlık personelinin çalışma ve barınma koşullarının araştırılması, depremin etkilediği illerde sağlık hizmeti sunumunda yaşanan sorunların tespit edilmesi amacıyla 15/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun ve arkadaşları tarafından, deprem sonrası enkaz çalışmaları sırasında doğayı ve insan yaşamını olumsuz etkileyebilecek tüm çalışmaların araştırılması amacıyla 15/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Nihat Yeşil ve arkadaşları tarafından, deprem sonrası asbest ve diğer kimyasalların insan sağlığına etkilerinin araştırılması amacıyla 21/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, (2/3959) esas numaralı Geri Dönüşüm Çalışanlarının Şartlarının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/205)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4972) ile Çevre Komisyonu ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 422)

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ankara'da bir huzurevinde çalışan bir kişinin mobbing nedeniyle istifa ettiği iddiasına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/78547)

2.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, deprem sebebiyle uzvunu kaybedenlerin ortez ve protez ihtiyacına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/78656)

3.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, SGK tarafından ödenen hasta bezi ücretlerine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/78659)

4.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Son 5 yılda Bakanlık tarafından İzmir için planlanan ve gerçekleştirilen proje ve yatırımlara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/78855)

21 Mart 2023 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ
KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Konya Büyükşehir Belediyesinin deprem bölgesindeki çalışmaları hakkında söz isteyen Konya Milletvekili Halil Etyemez'e aittir.

Buyurun Sayın Etyemez.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, Konya Büyükşehir Belediyesinin deprem bölgesindeki çalışmalarına ilişkin gündem dışı konuşması

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Konya Büyükşehir Belediyemizin koordinasyonunda Büyükşehir ve ilçe belediyelerimizin deprem bölgesinde yaptığı çalışmalarla ilgili söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli arka arkaya yaşanan 2 büyük deprem 11 ilimizde, 62 ilçemizde ve 10.190 köyümüzde büyük bir yıkıma yol açmıştır. Asrın felaketinde hayatını kaybeden tüm kardeşlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır, yaralıları acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, asrın felaketinin hemen ardından devlet ve millet olarak büyük bir dayanışma gerçekleştirilmiştir. Başta Hükümetimiz olmak üzere bakanlarımız, valilerimiz, mülki idare amirlerimiz, AK PARTİ Genel Merkezimizin görevlendirmesiyle de Genel Başkan Yardımcılarımız, MKYK üyelerimiz, milletvekillerimiz ve teşkilatlarımız ivedi olarak bölgeye geçmiş, çalışmaların koordinasyonunda yer almışlardır. Hatay'a giden bir arkadaşınız olarak devletimizin ilgili tüm birimlerinin deprem bölgesinde olağanüstü bir gayretle çalıştığını ifade etmek istiyorum. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde depremden etkilenen tüm şehirlerimizi her alanda yeniden ayağa kaldıracaktır.

Değerli milletvekilleri, asrın felaketinin yol açtığı hasarları ortadan kaldırmak için ak belediyelerimiz ilk andan itibaren bütün imkânlarıyla gece gündüz fedakârca çalışmaktadır. Algılara başvurmadan sadece yaraları sarmak için taşın altına elini değil gövdesini koyan belediyelerimiz, deprem bölgesindeki kardeşlerimizin yanında olmuşlardır. AK PARTİ'li 250 belediyemiz, depremden etkilenen il veya ilçe belediyelerimizle "kardeş belediye" ilan edilmişlerdir.

Değerli milletvekilleri, kadim şehrimiz Konya, başta Hatay olmak üzere deprem bölgesinde yaraları sarmak için tek yürek olmuştur. Konya Valiliğimiz, Büyükşehir Belediyemiz, ilçe belediyelerimiz, odalarımız, borsalarımız, sivil toplum kuruluşlarımız ve hamiyetperver Konyalı hemşehrilerimiz tüm imkânlarıyla deprem bölgesinde kardeşlerimizin yanında olmuştur, olmaya da devam etmektedir. Konya Valiliğimiz şu ana kadar 11.300'e yakın personelle, 780 araçla, 1.376 iş makinesiyle deprem bölgesinde görev almış olup Konya'mızda 56 bine yakın depremdede kardeşimizi misafir etmektedir. Konya Büyükşehir Belediyemiz koordinasyonunda ise Büyükşehir ve ilçe belediyelerimiz, Hatay'da 3.194 personelle ve 917 araçla hizmet vermiş olup 600'ün üzerinde yardım tırını bölgeye göndermiştir. Şu anda ise 395 personel ve 250 aracımız bölgede aktif olarak çalışmaktadır. 120 bini aşkın kardeşimize kahvaltı, 145 bin kardeşimize öğle yemeği, 142 binin üzerinde kardeşimize akşam yemeği verilmiş olup 680 binin üzerinde depremdede kardeşimize ekmek dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Binin üzerinde WC ve duş kabini kardeşlerimizin hizmetine sunulmuştur. Konya Dişhekimleri Odasıyla yapılan iş birliğiyle Büyükşehir mobil diş muayene aracında yaklaşık 3 bin muayene yapılmıştır. Konya Optisyen ve Gözlükçüler Odasıyla birlikte yapılan iş birliği ise Büyükşehir göz muayene aracında yaklaşık 2.500 vatandaşımıza hizmet verilmiştir. Depremzede vatandaşlarımızın barınması için de var gücümüzle çalışıyoruz. Konya Valiliğimiz, Büyükşehir Belediyemiz, Ticaret Odamız, Sanayi Odamız, Ticaret Borsamız ve ilçe belediyelerimizle birlikte konteyner kent yapım çalışmalarımız devam etmektedir. 2 etap hâlinde konteyner kentlerin 1'inci etabında toplam 440, 2'nci etabında ise 465 konteyner yer almaktadır. Şu anda 427 konteyner Hatay'a getirilerek kurulumuna başlanılmıştır. Konya Büyükşehir Belediyemiz KOSKİ eliyle Hatay'da şu anda kadar 9.100 metre içme suyu hattı, 8 bin metrenin üzerinde kanalizasyon hattı, 49 adet sokak çeşmesi, 745'in üzerinde foseptik çekimi, toplam 1.194 bakım ve onarım çalışması yapmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HALİL ETYEMEZ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Konya'mız bir taraftan Hatay'ı ayağa kaldırmayı çalışırken diğer taraftan da Konya'da misafir edilen kardeşlerimiz için birçok çalışmayı da hayata geçirmiştir. Konya'ya gelen misafirlerimize ulaşım ücretsiz sağlanmaktadır. Yaklaşık 19 bin misafirimiz Konyakart'ıyla ücretsiz ulaşım yapmaktadır. Su abonelikleri ise ücretsiz alınmaktadır. Konya Bilim Merkezi bilimsel etkinliklerle depremdede evlatlarımızın eğitimlerine katkı sunmaktadır. Etüt merkezlerimiz, uzaktan eğitim için depremdede üniversite öğrencilerimizin istifadesine sunulmuştur.

Değerli milletvekilleri, asrın afetiyle birlikte ortaya çıkan birlik ve beraberlik ruhu, asrın dayanışmasını ortaya koymuştur. Bu süreçte tüm vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak için çalışan, emek veren, gönül veren herkese minnettar olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALİL ETYEMEZ (Devamla) – Bu vesileyle aziz milletimize bir kez daha geçmiş olsun dileklerini iletiyor, depremdede hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır ve başsağlığı diliyor; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, ülkemizde yaşanan doğal afetlerle ilgili söz isteyen İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'a aittir.

Sayın Kılıç, buyurun.

2.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, ülkede yaşanan doğal afetlere ilişkin gündem dışı konuşması

SEVDÂ ERDAN KILIÇ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, bugün 21 Mart, Nevruz Bayramı. Bir uyanış, direniş; baharın kışa, mazlumun zalime, haklının haksıza, yaşamın ölüme direnişi Nevruz. Hepinizi bu

duygularla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, herhâlde bir kâbus, bir kıyameti anlatan film çekelim desek şu dönemde yaşadıklarımızdan daha kötüsünü anlatamazdı bu film. Maraş merkezli 11 ili etkileyen depremin ardından, Urfa ve Adıyaman'da da sel felaketiyle bir kez daha yıkıldık. Ben, tüm bölgeye bir kez daha başsağlığı diliyorum buradan.

Tabii, bunlar ilk değildi; 99'da Marmara, 2011 Van, Elâzığ ve kendi ilim olan İzmir'de de depremler yaşadık. Çok kez bu çatı altında deprem komisyonları kuruldu; çalıştılar hatta çalışmasını tamamlayan son Deprem Komisyonunun ben de üyesiydim, aylarca uğraştık, 500 küsur sayfalık bir rapor çıktı ama sonuç, bir kelimesi bile yasallaşmadı. Şimdi, Meclisin bitmesine bir iki hafta kaldı, bir daha Komisyon kuruldu. Sonuç ne mi olur? Zihniyet ve sistem değişmediği sürece yine depremler olur, yine komisyonlar kurulur ve bu, böyle sürüp gider.

Değerli milletvekilleri, deprem meydana geldikten on sekiz sonra Onursal Adıgüzel ve milletvekili arkadaşlarımızla Adıyaman'a ulaştık. Orada o gün ve sonrasında gördüklerimizi ve yaşadıklarımızı hayat boyu unutmayacağız ve unutmamamız da gerekiyor. Şimdi görüyorum, gündem seçim, ittifaklar, liste savaşları; bugün gönlüm elvermedi depremden başka bir şey konuşmaya. Şimdi, Adıyaman'da, Hatay'da, Maraş'ta, Malatya'da hâlen çadır, konteyner bekleyenler var; bölgede çamurda, yağmurda hâlâ yalın ayak gezen çocuklar var; daha acısını, kaybını yeni yeni anlamaya başlamış ağıt yakan analar-babalar var. Onları bu liste savaşlarına kurban etmeyeceğiz, hatırlatmaya ve bu kürsüden depremzedelerin yaralarını bir kez daha seslendirmeye devam edeceğiz ve ben bölgeden ayrılırken de buna söz verdim, bu da benim vicdan borcum.

Dedim ya, on sekiz saat sonra oradaydık; enkaz altındakilerin yardım çılgınlıklarının yavaş yavaş sessizliğe bürünmesine, kefensiz cesetlere, kopan bacaklara, kollara, kendi öz yeğenini çıkarmak için vinç bulamayan Abdurrahman Vekilimizin -şimdi Divanda- gözündeki çaresizliğe, otuz saat sonra bir tas çorba içen polislere, elleriyle kazarak yakınlarını çıkarmaya çalışan depremzedelere, daha da -burada anlatmaya vicdanım elvermez- birçok acıya tanıklık ettim. Yüreğimde bunlar hep bir sızı olacak, unutmayaacağım ve benim için de bir daha hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.

Buradan ben de bağırıp çağırabilirim, vay "Devlet vardı." vay "Devlet yoktu." diye, burada kavga edebiliriz, kimimiz gülebiliriz konuşmalara, kimimiz ağlayabiliriz, birbirimizi susturabiliriz burada, televizyonlarda da çıkan vatandaşlar susturulabilir ama gören gözler, yaşayan yürekler, vicdanlı olan herkes vatandaşların bölgedeki yalnızlığını, çaresizliğini gördüler. Bir şey anlatmak istiyorum: Depremin 5'inci gününde 7 yaşındaki kız evlâdının cenazesi çıkınca bir baba ambulansa vermek istemedi "Beş günde cesedini zor buldum, şimdi ambulansa verirsem ben buna da bir daha ulaşamam." dedi ve birlikte babanın yavrusunu perdeye sardık. Şimdi, o babanın devlete, Meclise, siyaset kurumuna, milletvekillerine güvenini nasıl sağlayabiliriz, bağırıp çağdırmaktan, kavga etmektense bence onu konuşmamız gerekiyor. Biz bu güveni nasıl sağlayacağız, biz bu babaya, analara, bu yaralı insanlara, bu insanların yüreklerine yeniden o devlet sevgisini, Meclise olan saygıyı, milletvekillerine olan, siyaset kurumuna olan çözüm umudunu nasıl sağlayacağız, bence onu konuşmamız gerekiyor.

Biliyorsunuz, Adıyaman İsias Otel'de de 30'dan fazla tur rehberi ve Kıbrıslı öğrenciler can verdi. Oradaydık, enkazın başındaydık, devamında Genel Başkanımız ve eşi aileleri de ziyaret etti. Onların da sözleri ve soruları var, birkaçını okumak isterim. Onlar çocuklarının cinayete kurban gittiğini düşünüyorlar ve herkes -kim onay verdiyse- cezalandırılın istiyorlar. 3 kez mühürlenmiş burası, 3 kez mühürlenmiş bir otele yeniden turizm sertifikası verilmiş, mesela "Onlar ceza almayacak mı?" diye soruyor aileler. Yapımında dere kumu, çakıl kullanılmış "Kimse görmedi mi?" diye soruyor aileler ve en son, genel Başkanımıza demişler ki: "Tabii, biliyoruz, çocuklarımız geri gelmeyecek ama adalet istiyoruz; lütfen, peşini bırakmayın, ceza alsınlar." Evet, deprem değil aslında, gözüünü para hırsı bürümüş katiller katliam yaptı o otelde. Biz takipçisi olacağız, hem o davanın hem diğer tüm davaların takipçisi olacağız.

Biliyoruz, ne o yavrularımızı ne ülkemizdeki diğer can kayıplarını bir daha geri getirebiliriz ama buradan bir söz vermemiz gerekiyor: Öncelikle, depremzedelerin bir de "oyzede" olmamasını sağlamamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEVDA ERDAN KILIÇ (Devamla) – Tamamlayayım mı Başkanım izin verirseniz?

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

Buyurun.

SEVDA ERDAN KILIÇ (Devamla) – Oylarını kullanmaları için tüm partilere görev düşüyor aslında burada, hepsinin sandığa gidip iradelerini sandığa yansıtmalarını sağlamamız gerekiyor. 14 Mayıs'tan sonra ucu kime dayanırsa dayansın tüm suçluların bağımsız mahkemelerde yargılanmasını sağlamamız gerekiyor ve depremzedelerin bir kuruş bile ödemedi yeniden yuvalarına sahip olmalarını sağlamamız gerekiyor. Bu ülkeye bundan sonra akılla, bilimle, doğayla uyumlu kentler kurmamız gerekiyor ve tabii ki belki de en büyüğü demokrasiyi getirmemiz, insan haklarını getirmemiz gerekiyor. Ben inanıyorum ki yapılacak bu seçimde karanlık, kötülük, zalimlik kaybedecek, iyilik güzellik ve mazlumlar kazanacak diyorum.

Hepinizi, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Iğdır'ın sorunları ve deprem riski hakkında söz isteyen Iğdır Milletvekili Habip Eksik'e aittir.

Buyurun Sayın Eksik.

3.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Iğdır'ın sorunlarına ve deprem riskine ilişkin gündem dışı konuşması

HABİP EKSİK (Iğdır) – Genel Kurulu ve halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

2023 "Nevroz"unun, depremde yaşamını yitiren canlarımıza adadığımız "Nevroz" Bayramı'nın halklarımız için hayırlara vesile olmasını ve kutladığımı belirtmek istiyorum. "...(*)"

Değerli milletvekilleri, değerli halkımız; Iğdır'ın birçok sorunu var, işsizlik, yoksulluk. Gençlerin işsizlik nedeniyle yurt dışına göç etme durumu ve aynı zamanda insanlarımızın gerçekten geçimini sağlayamama, evine ekmek götürmemesi gibi çok derin ve sıkıntılı sorunları var. Tarım ve hayvancılık mevcut iktidar tarafından âdeta Iğdır Ovası'nda bitirildi, birçok ürün ekilememeye karşı karşıya. Ovada ciddi bir su sorunu var, kurulan HES'ler âdeta Aras Nehri'ni kurutmuş durumda; çok büyük sorunlar kapımızda.

Aynı zamanda, iklim de bozuldu, hava ciddi anlamda kirli ve insanlar âdeta nefes alamıyor Iğdır'da. Birçok insanımız kanser nedeniyle yaşamını yitiriyor ya da şu an, kanser nedeniyle hastane yollarında ömrünü tüketiyor. Bunların birçoğu mevcut iktidarın bölgede, Iğdır'da yürüttüğü yanlış politikaların sonucu. Sağlıkla ilgili çok büyük bir problem var. Devlet hastanesi yetersiz; bir ilçesinin devlet hastanesi yaklaşık on beş yıldır deprem raporu alamamasına rağmen, maalesef, hâlâ o şekilde, derme çatma şekilde hizmet vermeye devam ediyor. Birçok alanda insanlarımız sıra alamıyor; Erzurum yollarında, Van yollarında can pazarında hastaneye, sağlık hizmetine ulaşmaya çalışıyorlar.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Kayyum ciddi bir sorun memlekette. Torpil ve liyakatsizlik, Iğdır'da mevcut iktidar yüzünden âdeta almış başını gidiyor. Kayyumun yarattığı tahribatlar önümüzdeki süreçte, belki yüz yıl daha tamir edilemez çünkü Belediyeyi çok ciddi manada borçlandırmış durumdadır ve Belediyenin içerisinde liyakatsiz kişilerle, torpillilerle doldurmuş durumdadır.

Aynı zamanda, kayyumun "imar planı", "şehir planlaması" adı altında yaptığı çalışmalar neticesinde, bölgelerde, özellikle bazı mahallelerde insanların kendi arazilerini, yıllardır kullandıkları arazileri fahiş fiyatlarla sattıklarını söyleyebiliriz; özellikle Özgür Mahallesi, Emek Mahallesi, Karaağaç Mahallesi ve Konaklı Mahallesi'nde maalesef, insanlarımızı çok yüksek fiyatlarla oturdukları evlerin bahçeleri geri satılıyor. Fiyatlar çok yüksek, rayiç fiyatlar çok yüksek. Fevziye Camisi'nin orası ile 7 Kasım'ın arka tarafları arasında fiyatla ilgili çok ciddi anlamda fark var. Yani kısacası, Iğdır'da ciddi bir adaletsizlik, yönetsel anlamda ciddi bir sorun ve sıkıntı var.

Aynı zamanda, Iğdır'da çok yoğun bir tedirginlik de söz konusu. Özellikle son depremde yaşanan sıkıntılar ve ortaya çıkan tablo, çok sayıda yurttaşımızın yaşamını yitirmesi Iğdır halkını çok ciddi anlamda tedirgin etmiş durumda. Baktığınız zaman dağın yamaçları boş olmasına rağmen mevcut iktidar tarafından şehrin siyasal, sosyolojik ve ırksal nedenlerle ovaya kaydırılması, ovanın talan edilmesi... İkinci kuşak deprem bölgesinde olmasına rağmen fay hattı açısından çok ciddi bir tehlike olmasa da Iğdır'da, zeminin sağlam olmaması nedeniyle çok büyük bir tedirginlik söz konusu çünkü şehrin, mevcut iktidar tarafından, bilinçli olarak oradaki insanların ırksal, sosyolojik özellikleri göz önüne alınarak maalesef ama maalesef sağlam olmayan zemine kurulduğunu görüyoruz. Olası bir depremde -ben korku yayma açısından söylemiyorum- uzmanlar Iğdır'da çok sayıda binanın sivilaşma nedeniyle gömüleceğini söylüyorlar çünkü şehir daha önce bataklık olan, daha önce göl olan yere kuruldu, dağın yamacına kurulması gerekirken ova tahrip edildi, ova yok edildi, o açıdan da çok büyük risk barındırmaktadır. Daha önce, HDP belediyeçiliği döneminde oluşturulan projeler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın sözlerinizi.

HABİP EKSİK (Devamla) – Örneğin Yeşil Kuşak Projesi, ovanın olduğu tarafa "mavi kuşak" adı altında kaydırıldı ve çok büyük bir şeyin, ciddi anlamda imarın ovaya doğru kaymasının önü açıldı. Oysa HDP dönemindeki projelere sadık kalınsaydı ve şehir yukarıya doğru kaydırılınsaydı deprem açısından büyük bir avantaj sağlanmış olacaktı.

Yine, şehrin hemen yanı başında, Ermenistan'a ait Metamor Nükleer Santrali de olası bir depremde çok ciddi bir faciaya yol açacağı için çok büyük bir tedirginlik oluşturmaktadır. Buradan hem Türkiye'deki mevcut Hükümetin yetkililerine hem de Ermenistan'ın yetkililerine sesleniyoruz: Bu nükleer santral çok eski ve olası bir depremde büyük bir faciaya yol açacak; derhâl kapatılması ve bu noktada adım atılmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme gelen ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Taşkın...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 21 Mart Dünya Ormancılık Günü'ne ve AK PARTİ hükümetlerinin orman alanlarını çoğaltmak için çok büyük yatırımlar yaptığına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

21 Mart Dünya Ormancılık Günü, ormanların korunması, geliştirilmesi ve en etkin şekilde işletilmesinin önemini hatırlatmak, ormanın yararlarını ve çevre için taşıdığı anlamı kitlelere anlatmak amacıyla değişik etkinliklerle kutlanmaktadır. Ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan büyük öneme sahip olan ormanları korumak, sürdürülebilir şekilde yönetmek tüm insanlığın ortak görevidir.

Bu bilinçle, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde AK PARTİ hükümetleri olarak yirmi yıldır Türkiye'nin orman alanlarını çoğaltmak amacıyla çok büyük yatırımlar yaptık. Dünyada orman varlığı azalırken Türkiye'nin orman varlığını artırdık; 2002 yılında 20,8 milyon hektar olan orman varlığımızı 23,3 milyon hektara ulaştırdık. Yanan alanların 20 katı kadar ağaçlandırma yaptık. Orman alanlarımızı ülke yüz ölçümünün yüzde 30'una çıkarma hedefi doğrultusunda yoğun ağaçlandırma çalışmalarını devam ettirmektedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gültekin...

2.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, 21 Mart Nevruz Bayramı'na ve sulama alanında Niğde'ye yapılacak yatırımlara ilişkin açıklaması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Bugün 21 Mart, doğanın uyanışı ve baharın habercisi Nevruz Bayramı. Birlik ve dayanışmanın sembolü, gönül coğrafyamızın bayramı Nevruz kutlu olsun; ülkemize bolluk bereket ve hayırlar getirsin inşallah.

Suyun gücünü Niğde'mizle buluşturmaya, şehrimize yeni yatırımlar kazandırmaya devam ediyoruz. Devlet Su İşlerimizin 2023 Yılı Yatırım Programı'na dâhil ettirdiğimiz Niğde merkez Tepeköy, Çiftlik-Sultanpınar köyü, Ulukışla Emirler köyü ve Ulukışla ilçemizin gölet ve sulamalarının ihalelerini yakın zamanda yaparak yapımına başlayacağız.

Yine, Bağlama, Yıldıztepe ve Değirmenli beldelerimizin, Çamardı Yeniköy ve Ulukışla Darboğaz köylerimizin taşkın korumalarının yapımına da 2023 yılında başlayacağız.

14 Mayıs'ta Niğdeli hemşehrilerimizin tercihini yine eser ve hizmet siyasetinden yana yapacağına yürekten inanıyor, bu önemli yatırımlara onay veren Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a canıgönülden teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz, buyurun.

3.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Deniz Bölükbaşı'nın vefatının seneidevriyesine, 21 Mart Nevruz Bayramı'na, depremzedelerin elektrik ve doğal gaz borçlarıyla ilgili Resmî Gazete'de yayımlanan karara, ataması yapılacak öğretmenlere ve sağlık personeline ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Milliyetçi Hareket Partisi eski Milletvekili ve Büyükelçi Deniz Bölükbaşı'nı vefatının seneidevriyesinde rahmetle anıyorum, ruhu şad olsun.

Bugün 21 Mart Nevruz Bayramı'dır. Nevruz, Ergenekon'dan çıkıştır, yeniden doğuştur; Türk'ün bayramı kutlu olsun.

Resmî Gazete'de yayımlanan kararla, depremden etkilenen vatandaşlarımızın elektrik, doğal gaz dava ve icra takipleri kaldırıldı, ev ve iş yerleri hasarlı depremzedelerin elektrik borçları silinecek; emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı 45 bin öğretmen ataması yapacak, Sağlık Bakanlığı 42.500 personel alımı yapacak. Atama bekleyen sağlıkçılarımıza ve geleceğimizin teminatı olan öğretmenlerimize hayırlı olsun diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

4.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, yirmi bir yıllık AKP iktidarında Kırşehir'de turizm alanında hiçbir gelişme yaşanmadığına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Kırşehir, Anadolu'nun kalbinde, Hititlerden Bizans'a, Friglerden Osmanlı'ya tüm medeniyetlerin zengin bir tarihî mirasını barındıran bir medeniyet şehridir. Ahi Evran'dan Hacı Bektaş'a, Yunus Emre'den Türk dilinin derinliklerini gün yüzüne seren Âşık Paşa'ya tanıklık etmiş bir kültür şehridir. Âşık Sait'ten Çekiç Ali'ye, Şemsi Yastıman'dan bozkırın tezenesi Neşet Ertaş'a, Türk halk müziğinin Orta Asya'ya kadar uzanan avazının yaşatıldığı, UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na da dâhil edilen bir müzik şehridir. Müze ve ören yerleri, tarihî cami, türbe, kale ve kervansarayları, şifalı termal merkezleri ve kuş cenneti Seyfe Gölü'yle doğal bir turizm merkezidir ancak yirmi bir yıllık AKP iktidarında Kırşehir'de turizm alanında hiçbir gelişme yaşanmamıştır. Buradan, Kırşehirli hemşehrilerimize, iktidarımızda Ahilik etkinlikleri ve Neşet Ertaş'ı anma programlarını mutlaka uluslararası bir alana taşıyacağımızı ve de turizmi Kırşehir ekonomisine katma değer oluşturacak bir seviyeye getirecek çalışmaları ivedilikle hayata geçireceğimizi ifade etmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güneş...

5.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Âşık Veysel'in vefatının 50'nci yıl dönümü vesilesiyle ilan edilen Âşık Veysel Yılı'na ve Türkiye Yüzyılı'nın bilim ve teknolojisini üreteceklerine ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

“Ben giderim adım kalır/Dostlar beni hatırlasın.” Anadolu'nun zengin kültürünü gönül gözüyle görüp gönülden söyleyen ve gönülleri aydınlatan değerli halk ozanımız Âşık Veysel'i vefatının 50'nci yıl dönümü vesilesiyle ilan edilen Âşık Veysel Yılı'nda rahmetle minnetle anıyorum.

Geçtiğimiz hafta sonu, Türk Havacılık ve Uzay Sanayii tarafından geliştirilen HÜRJET eğitim ve hafif taarruz uçağı yer testlerine başladı ve ilk taksisini başarıyla gerçekleştirdi. ANKA-3 insansız savaş uçağı da yine ilk kez görüğe çıktı. TCG ANADOLU, Deniz Kuvvetlerine teslim edildi. ATAK-2 yakında motor çalıştıracak. Bayraktar KIZILELMA test sonuçlarına devam ediyor. Türkiye Yüzyılı'nın bilim ve teknolojisini üreteceğiz ve tüm dünyaya daha fazla ihraç eder konuma geleceğiz diyoruz.

Bu hizmetlerin hayata geçirilmesinde başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere tüm emeği geçenlere şükranlarımı sunuyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

6.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Nevruz Bayramı'na ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yeni gün yani Nevruz Bayramı, Türklerin Ergenekon'dan çıkışını, kardeşliği, baharın gelişini, doğanın uyanışını, bereketi, bolluğu sembolize eder. Doğu Türkistan'dan Balkanlara uzanan tüm Türk kavimler, topluluklar tarafından milattan önce 8'inci yüzyıldan itibaren günümüze kadar her yıl 21 Martta kutlanmaktadır. Bu vesileyle, tüm vatandaşlarımızın ve Türk dünyasının Nevruz Bayramı'nı kutluyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

7.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, zamların yağmur gibi gelmeye devam ettiğine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Zamlar yağmur gibi gelmeye devam ediyor. Geçen ramazanda 6 lira olan pide bu yıl 10 lira oldu, gelen zam oranı yüzde 66. Hurma fiyatları bir ayda 50 lira zamlandı, hurmanın kilosu 300 liradan satılıyor. Yıl başından bugüne et fiyatlarına yüzde 50'den fazla zam geldi, kıymanın kilosu 300 lirayı aştı. Geçen yıl 109 lira olan ramazan kolisi en ucuz 290 lira oldu. Vatandaşın ramazan sofrasının tadı tuzu kaçacak.

Zamların ve yoksullaşan milletin tek sorumlusu mevcut iktidardır. 14 Mayıs'ta milletin kararıyla Türkiye huzura, berekete ve bolluğa kavuşacak. Birleşe, birleşe kazanacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

8.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünde çalışan sanatçılardan gelen mektuba ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kültür ve Turizm Bakanlığına Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünde çalışan sanatçılardan mektup var: “DÖSİMM'li saz ve ses sanatçıları olarak görev yapıyoruz; yirmi üç yıl önce Bakanlığımız sanat kurumlarında yaşanan kadro sıkıntısı nedeniyle DÖSİMM çatısı altında geçici işçi olarak işe alınarak gerek yurt içi gerekse yurt dışı sayısız etkinlikte ülkemizi sanatçı olarak gurur ve başarıyla temsil ettik ancak bize verilen sözler tutulmadı. Fiilen aynı görevi yaptığımız hâlde 4/B'li misafir sanatçılara tanınan sanatçı kadrosu hakkının bizlere verilmemesi mağduriyetimizi katmerlemiştir. Aynı çatı altında aynı mesleği yapıp farklı kazanç ve özlük haklarına sahip olmak adaletsizliktir diyor, acilen 4/B'liler gibi biz de hakkımız olan sanatçı kadrosunu istiyoruz.”

Bizler de söz veriyoruz, sözümüzdür: Az kaldı, iki ay sonra kamuda hak ettiği kadroyu almayan kimse kalmayacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

9.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, depremde can kayıplarını önlemek için kentsel dönüşüme devletin her türlü desteği verdiğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, aktif fay hatlarının olduğu deprem coğrafyasında yaşıyoruz. Deprem gerçeğini asla aklımızdan çıkarmamalıyız. Deprem değil, depreme dayanıksız yapılmış binalar insanı öldürüyor. Can kayıplarını önlemek için yapılacak kentsel dönüşüme devletimiz her türlü desteği veriyor. Devletimiz, kentsel dönüşüm için on yıl vadeli 1 milyon 250 bin liraya kadar kredi imkânı sunuyor. Kredi faizinin yüzde 0,70'ini devlet, yüzde 0,79'unu de hak sahipleri karşılıyor. Vatandaş kentsel dönüşümde yanlış yönlendirenler, rant edebiyatı yapanlar, vatandaş göz göre göre yıkılma riski yüksek olan binalarda oturmalarını teşvik edenlerdir. Kentsel dönüşümde eğer bir rant varsa o da insanın hayatıdır. Hiçbir şey insan hayatından daha değerli değildir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gül Yılmaz...

10.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Nevruz gününe ve Âşık Veysel'in vefatının seneidevriyesine ilişkin açıklaması

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Tarih boyunca dünyanın çeşitli bölgelerinde birçok devlet kurmuş olan milletimiz, eşsiz kültür hazinesini bugünlere taşımış, örf ve âdetlerini yaşatmıştır. Bu kültür hazinelerimizden biri de yüzyıllardır canlı tutularak kutlanan birlik, beraberlik ve toplumsal huzurumuzun göstergesi Nevruz’dur. Doğanın uyanışının müjdecisi, baharın ilk güneşi, umut ve yenilenmenin habercisi olan; yeniden doğuşun, sevginin ve barışın sembolü Nevruz gününü kutluyorum. Nevruz’un, yaşadığımız bu zor günlerin ardından yaraların sarıldığı, şifanın yayıldığı günlere vesile olmasını, tüm insanlığa bereket, bolluk ve huzur getirmesini temenni ediyorum.

Ayrıca, Anadolu’nun zengin kültüründen süzülen türkülerimizi saziyla, sözüyle harmanlayan, gönül gözüyle dünyamızı aydınlatan büyük halk ozanımız Aşık Veysel’i vefatının seneidevriyesinde rahmet ve duayla anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

11.- Adana Milletvekili Orhan Sümer’in, deprem nedeniyle Adana’da yaşanan konut sıkıntısına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adana Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ekipleri tarafından deprem sonrası şehir genelinde yürütülen incelemeler devam ederken şu ana kadar, yıkılacak olan 3.072 binanın tespit edildiği bildirildi. Ağır hasarlı ve orta hasarlı binaların 814’ünün Seyhan, 554’ünün Yüreğir, 483’ünün Çukurova, 234’ünün Sarıçam, diğerlerinin ise farklı ilçelerde olduğu kaydedildi. Valiliğin oluşturduğu bir heyet itirazları değerlendirerek sonuca bağlayacak. Bu durum, Adana’da on binlerce vatandaşımızın konut sıkıntısı yaşamasına neden oluyor. Bir anda evinden, mahallesinden, yaşam alanından uzaklaşmak zorunda kalan vatandaşlarımız acil projeler üretilmesini bekliyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yıkımın az ancak tahribatın yüksek olduğu Adana’yla ilgili konut yerleşim yeri açısından ivedilikle çare bulup gerekli hazırlığı yapmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Ersoy...

12.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy’un, 21 Mart Down Sendromu Günü’ne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

21 Mart Down Sendromu Günü, genetik farklılığın daha çok tanınması ve Down sendromlu kimselerin çok daha özel olduklarını gösteren önemli bir farkındalıktır. 21 Martta kutlanmasının ise anlamlı bir sebebi var: 21’inci kromozomlarının 2 tane yerine 3 tane olması, takvimlerde 21 ve 3 rakamını özel kılmıştır. Türkiye’de, rakamların kesin olmamasıyla birlikte, 100 bin civarı insanın bu genetik farklılığı yaşadığı tahmin ediliyor. Bugün artık biz biliyoruz ki bu sendromla yaşamak zorunda kalan kişilerin de bizler gibi ihtiyaçları var. Özellikle psikolojik yönden oldukça hassas bir yapıya sahip olan bu kişilerin topluma kazandırılması adına sağduyulu çalışmalar yapmamız çok önemlidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

13.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu’nun, “Nevroz” Bayramı’na ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bugün 21 Mart; bütün Orta Doğu ve Orta Asya halklarının farklı anlamlar yükleseler de ortak kutladıkları bir bayramdır. Kimi halklar veya inançlar, doğanın uyanışı, yeniden doğuşu ve baharın gelişi olarak Sultan Nevruz’unu kutlarken Kürt halkı, zalim hükümdar Dahhak’a karşı Demirci Gâve’nin başkaldırısı efsanesiyle direniş ve kurtuluş günü olarak kutlanmaktadır. Her yıl coğrafyamızda halaylarla, coşkuyla kutlanan Nevruz, bu yıl yaşadığımız deprem nedeniyle anmalar, ağıtlar ve deyişlerle kutlanmaktadır. Buradan, bir kez daha Nevruz’u bayram olarak gören bütün halklarımızın “Nevroz” Bayramı’nı kutluyorum. “...” (*)

BAŞKAN – Sayın Özkan...

14.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan’ın, Nevruz Bayramı’na, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın öğretmen atamasıyla ilgili verdiği müjdeye ve Yaşlılar Haftası’na ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Baharın müjdeleyicisi olan Nevruz’un ülkemize ve tüm dünyaya sağlık ve huzurlu günler getirmesini diliyor, başta Mersinli hemşehrilerim olmak üzere bütün vatandaşlarımızın Nevruz Bayramı’nı en içten dileklerle kutluyorum.

Baharın müjdeleyicisi Nevruz Bayramı’nı yaşarken bir müjde de Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’dan geldi. 45 bin öğretmen ataması açıklaması bilhassa atama bekleyen öğretmen kardeşlerimizde de mutluluk etkisi yaratmıştır. Bu atamanın öğretmenlerimize, ailelerine, öğrencilerimize ve tüm eğitim camiamıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Başımızın tacı, kıymetli büyüklerimizin Yaşlılar Haftası’nı kutluyor, her birinin ellerinden öpüyor, sağlıklı, mutlu ve huzurlu bir ömür diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’in, çiftçilerin ekipman ve kredi sorunlarına, 21 Mart Dünya Ormancılar Günü’ne ve Nevruz Bayramı’na ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Başkan.

Çiftçinin toprağını işleyebilmesi, sürebilmesi için traktöre ihtiyaç vardır. En küçük traktör fiyatı 500 bin lirayı geçmiştir. Serbest piyasada ve ikinci elde de traktör fiyatları zıplamıştır. Bir yıl öncesine göre fiyatlar en az 1 kat artmıştır. Bankalardan kredi alan çiftçiler ödeme güçlüğü içindedir. Borçlu çiftçilerin özel bankalara olan borçlarından dolayı traktörleri ya da tarlaları haciz yoluyla satışa çıkarılmaktadır. Ayrıca, depremde çiftçilerin traktörleri ve diğer tarım aletleri enkaz altında kalmıştır. Bu konuda deprem bölgesi çiftçisine hibe traktör verilmelidir. Traktör ve ekipmanı yok olan çiftçiye tarımı sürdürebilmesi için mutlaka destek sağlanmalı.

Bugün 21 Mart; Dünya Ormancılık Günü’nü ve Nevruz Bayramı’nı kutluyorum.

Teşekkür ederim Başkan.

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

16.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel’in, deprem felaketinden sonra yaşanan sel felaketine ve sel felaketiyle ilgili Tarım ve Orman Bakanının yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemiz, deprem afetinden sonra bir de sel afetiyle karşı karşıya kaldı. Sel afetinde kaybettiğimiz vatandaşlarımıza

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Allah'tan rahmet, yakınlarına ve ulusumuza sabır diliyorum. Depremın yaralarını henüz sarmamışken bir de bu afet canımızı yaktı. Bir kez daha gördük ki gerçekten ülkemizde doğal afetlere karşı hiç önlem alınmamış. İlgililerin beceriksizliği yüzünden şehirlerimiz su altında kalırken, 20 canımızı kaybetmişken Tarım ve Orman Bakanı çıktı "Toprak suya kavuştu." dedi. Böyle bir akıl tutulması olabilir mi? Böyle bir vicdansızlık olabilir mi? Canlarımızı yitirmişiz, çıkıp söylenen söze bakar mısınız! Hiç merak etmeyin, bu akıl tutulmasından, bu vicdansızlıktan 14 Mayıs'ta mutlaka kurtulacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

17.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Recep Tayyip Erdoğan'ı seçimlerde devirmek için farklı altı zihniyetin bir araya getirildiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu ülke, üç tarafı denizle, dört tarafı hainlerle çevrili bir ülkedir. Sultan Abdülhamit'in deyimiyle "Öyle bir yerdeyiz, öyle bir stratejik noktadayız ki çakalların dans ettiği, kurtlar sofrasının en kralının kurulduğu noktadayız." Bizi bize bırakmıyorlar, bırakmayacaklar. Dışarıdan, içeriden bu necip milleti çökertmeye çalışıyorlar. "Sağ-sol" dedi, böldüler; "Alevi-Sünni" dedi, böldüler; "Türk-Kürt" dedi, böldüler. Ne yazık ki Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu partisi kendi öz değerleriyle bile seçime giremiyor. Küresel güçler, şer güçler, Kandil'deki hainler bir oldular, Recep Tayyip Erdoğan'ı devirmek için farklı altı zihniyeti bir araya getirdiler.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – HÜDA PAR'la sen giriyorsun seçime!

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – ABD Başkanı Biden "Recep Tayyip Erdoğan'ı devirmek için muhalefete destek vereceğiz." demişti, hatırlatırım. Türk ile Kürt'ü ayırırsanız ne Türk kalır ne Kürt; eğer birleştirirseniz Çanakkale misali ne İngiliz kalır ne Fransız ne de Biden!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – HÜDA PAR'ı anlat, HÜDA PAR'ı!

BAŞKAN – Sayın Boyraz...

18.- İstanbul Milletvekili Osman Boyraz'ın, Âşık Veysel'in vefatının seneidevriyesine ilişkin açıklaması

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Âşıklık geleneğinin efsane ismi, gönül gözüyle gören, büyük usta Âşık Veysel'in aramızdan ayrılışının seneidevriyesini idrak ediyoruz. Günümüzde Âşık Veysel'in hâlâ konuşulmasının sebebi, onun memleket sevgisi, toprak sevgisi, vatan sevgisi, bayrak sevgisi ve kardeşlik duygusudur. Âşık Veysel, hiçbir zaman ötekileştirmede, hep kucakladı, hep bütünleştirici davrandı ve hep kardeşlik ruhuyla yazdı. Biz, Anadolu'nun kadim topraklarında yaşayanlar olarak onun gibi ustaların, erenlerin, bilgelerin sesine daha çok kulak vermeli, onu sadece anlamakla kalmayıp anlamaya da çalışmalıyız. Halk şiirimizin güçlü ozanı yarım yüzyılı aşkın bir süre önce yazdıklarıyla ve çalıp söyledikleriyle çevresine ışık saçmıştır. O sadece çağımızın değil "Dostlar beni hatırlasın." "Uzun ince bir yoldayım." "Benim sadık yârim kara topraktır." ve daha pek çok eseriyle gelecek nesillerin de unutamayacağı bir ozan olarak daima anılacaktır.

"Can kafeste durmaz uçar,
Dünya bir han, konan göçer,
Ay dolandır yıllar geçer,
Dostlar beni hatırlasın."

BAŞKAN – Sayın Yıldız...

19.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlere ve sel felaketine, bu afetler sonrasında Hükûmetin gerekenleri yapmaya çalışırken Türkiye Yüzyılı vizyonuyla verdiği sözleri tutmaktan vazgeçmediğine ilişkin açıklaması

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Öncelikle, 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerde ve sel felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı tekraren rahmetle anıyorum.

Bu afet sonrasında Hükûmetimiz büyük bir çabayla yaraları sarmaya, ihtiyaçlara cevap vermeye, kalıcı ve güvenli konutları inşa etmeye devam ediyor. Bu süreçte bugüne hizmet ederken geleceği inşa etmeyi de sürdürüyor, Türkiye Yüzyılı vizyonuyla verdiğimiz sözleri tutmaktan vazgeçmiyoruz.

Bu 18 Martta Çanakkale şehitlerini en anlamlı şekilde andık. Ülkemizin savunmasında stratejik bir caydırıcı güç olacak Millî Muharip Uçak'ımız, ANKA-3 ve HÜRJET hangardan çıktı. Gökyüzünde KIZILELMA, Millî Muharip Uçak, ANKA-3, ATAK-2 ve HÜRJET süzülecek, Mehmetçik'imizi koruyacak ve tam bağımsız Türkiye idealine bizi daha da yaklaştıracak.

Ayrıca, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın açılışını gerçekleştirdiği Bandırma Bor Karbür Üretim Tesisiyle de dünyanın en zengin bor rezervine sahip olan ülkemiz katma değerli üretim konusunda önemli bir avantaj elde etmiş olacak. Bu gayretlerle Çanakkale Zaferi'nin yıl dönümünde emanetlerine sahip çıkmaktan asla yılmayacağımız aziz şehitlerimizi rahmetle yâd ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aygün...

20.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, Çorlu tren katliamının 13'üncü duruşmasına ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

8 Temmuz 2018, Çorlu tren katliamı... Tren katliamı üzerinden tam dört buçuk yıl yani yedi yüz on yedi gün geçti ve bugün 13'üncü duruşma yapılıyor ama hâlen sorumlu tek kişi hesap vermedi. Bu katliamda 25 canımızı kaybettik, 340 vatandaşımız yaralandı. Ne yazık ki hâlâ bu kazada birinci derecede sorumlu olan Devlet Demiryollarının üst yönetimini yargılayamıyoruz. Yunanistan'da şubat sonu tren kazası meydana geldi, 57 kişi hayatını kaybetti; Yunanistan Ulaştırma Bakanı Karamanlis hemen istifa etti. Bizde ise ne dönemin Ulaştırma Bakanı ne Devlet Demiryolları Genel Müdürü istifa etti, aksine hak arayan aileler hem şiddet gördüler hem de yargılanıyorlar. Artık, diyoruz ki: Aileleri adalet istiyorlar, bu kazaya yol açan ihmaller zincirinin tepesindeki isimlerin yargılanmasını istiyoruz.

Az kaldı, Millet İttifakı'nın adaleti yakında. Geliyor gelmekte olan diyor Kemal Kılıçdaroğlu'yla birlikte adaleti hep birlikte tesis edeceğiz diyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun.

Sayın Dervişoğlu buyurun.

21.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Âşık Veysel ile Deniz Bölükbaşı'nın vefatlarının yıl dönümlerine, Nevruz Bayramı'na, Adalet ve Kalkınma Partisi ve onun tek adam rejiminde Kızılaya ve Kızılayın 2021-2030 Stratejik Planı'na ve seçimden sonra Kızılay Başkanını görevden alacaklarına ilişkin açıklaması

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Bugün hayat felsefesi, eserleri ve sesiyle halkımızın gönlünde taht kurmuş millî ozanımız Âşık Veysel'in ve Türk siyasetinde ve diplomasi hayatında önemli yeriyle hatırladığımız 23'üncü Dönem Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekili ve emekli Büyükelçi Deniz Bölükbaşı'nın vefatlarının yıl dönümünü idrak ediyoruz. Hem merhum Âşık Veysel'e hem de merhum dostum ve ağabeyim Deniz Bölükbaşı'na bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum; mekânları cennet, ruhları şad ve kabirleri nur olsun.

Anadolu ve Orta Asya topluluklarında Ergenekon'dan çıkış anlamına gelen Türk tarih ve kültürünün önemli mirası Nevruz Bayramı'nı kutluyorum. Millî birlik ve beraberliğin simgesi olan ve baharın müjdeleyicisi anlamına gelen Nevruz'un tüm Türk dünyası ve aziz milletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Her türlü mülahazanın ötesinde, 85 milyon vatandaşımızın Tanrı Dağları'ndan Balkanlara, Altaylardan Tuna'ya, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar tüm Türklüğün ve Türk varlığının Nevruz Bayramı'nı tebrik ediyorum. İYİ Parti olarak Nevruz'un diriliş heyecanını yaşıyor, adalet ve demokrasiyi sancak kabul ediyor ve Türkiye'nin her sorununa çare olmak için gayretle çalışmaya da devam ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Saygıdeğer milletvekilleri, bundan yirmi bir yıl önce yani Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarından önce iyiliğin gücüyle insanın direncini artırmak ve ızdırabını dindirmek için çalışmak anlayışını kendisine hedef edinmiş bir Türk Kızılay vardı. Bu güzide kurumumuz, Adalet ve Kalkınma Partisi ve onun tek adam rejimiyle birlikte paranın gücüyle insanını yalnız bırakan naylon bir bağış kurumuna dönüştürülmüştür. Belli ki Kızılaya aktarılan bağışların yandaş vakıflarınız üzerinden ABD'ye kaçırılması yetmemiş, bir de kurumu paravan şirket hâline getirmişsiniz. Binlerce depremzede soğukta beklerken kendi vatandaşına çadır satmak sadece bir organizasyon sorunu değildir, bu düpedüz bir ahlak sorunudur. Her zaman söylüyoruz: Kurumlar gelenekleriyle güçlenir ve yaşarlar. Güzide kamu kurumlarımızı ahab çavuş ilişkisiyle ciddiyet ve geleneklerinden nasıl uzak tuttunuz, bir başka ifadeyle nasıl büyük skandallarla karşı karşıya bıraktınız; bu, sizin sorunuzdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Kızılayın sözde “2021-2030 Stratejik Planı” diye bir hazırlığı var. “Sözde” diyorum, niçin “sözde” diyorum, izah edeceğim: Çünkü bu stratejik plan önceden belirlenen bir amaca ulaşmak için tutulan yolların ve uygulanan yöntemlerin tümünü kapsamalıydı. Vatandaşlarımızın hayatına doğrudan etki edecek böyle önemli bir planı başka yerden intihal etmiş yani çalmış olursanız işte o zaman büyük sorunlarla karşı karşıya kalmanız da kaçınılmaz olur. Yani çok ilginç bir şey; çalıntı stratejik plan olur mu? Maalesef ve maatteessüf gördük ki oluyormuş. Kızılayın yöneticileri, intihal ettikleri bu stratejik eylem planında İzmir Gaziemir Belediyesinin yayınladığı planları noktasına virgülüne kadar kopya edip kendi stratejik planlarına yapıştırmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Alanya Belediyesinin yayınladığı plandan intihal yapmışlardır. Üniversitelerden, yayınlanmış makalelerden noktasına virgülüne dokunmadan intihal yapmışlardır. Bu kadar vizyonsuzluk olamaz, Wikipedia'dan bile intihal yapılmış. Bu kısım gerçekten çok ilginç; Milliyetçi Hareket Partisi Tokat Milletvekili Reşat Doğru'nun 2013 yılında yaptığı Meclis konuşmasını, yazım hataları da dâhil olmak üzere, kopyalayıp yapıştırarak stratejik planlarına dâhil etmişler. İşte milletimizin dar gününde yanında olması gereken, işte milletimizin ızdırabını dindirmek için çalışması icap eden Kızılayın hâli maalesef budur. Bakın, gelinen şu noktada istifa mekanizmasını hiç hatırlatmıyorum zira o onurlu ve şerefli başvuru tek taraflı bir irade beyanıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, lütfen tamamlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Tamamlıyorum.

Ancak iktidar partisinin milletvekillerine söylüyorum: Bu kurumun başındaki kişiyi hâlâ ısrarla görevde tutmaya devam ediyor iseniz bu zillet hiç şüphe yoktur ki sizin yakanıza yapışıp kalacaktır. Ancak merak etmeyin, sandık milletinin önüne geliyor, eli üç gün sonra millet gereğini yapacak. Biz de sizin yapmadığınızı yaparak Kızılay Başkanını görevden alacağız.

Başarılı bir mesai günü temennisiyle, Genel Kurulu ve Başkanlık makamını saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bülbul, buyurun.

22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Nevruz'a, Deniz Bölükbaşı'nın vefatının seneidevriyesine, Âşık Veysel Şatıroğlu'nun vefatının 50'nci yıl dönümüne, 21 Mart 2012 tarihinde Şırnak Silopi'de terör örgütü PKK'yla çıkan çatışmada şehit düşen Özel Harekât polislerinin şahadetlerinin seneidevriyesine, Türkiye'nin yerli ve millî ilk otomobili Togg'un ön siparişlerinin 16 Martta başlamasına, sipariş sayısına ve Cumhur İttifakı'nın büyük işler başardığına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk milletinin Ergenekon'dan çıkışını tasvir eden ve baharın gelişini müjdeleyen Nevruz, millî kültürümüzün önemli bir parçasıdır. Tuna'dan Altaylara kadar büyük Türk dünyasının ve akraba milletlerin bayramı olan Nevruz, aynı zamanda “yeni gün” anlamına gelmektedir. Nevruz'un millî diriliş ve yükselişe muştı olması dileğiyle Türk yurtlarında huzur, birlik, kardeşlik ve bereketin hâkim olmasını temenni etmekteyiz.

Sayın Başkan, Türk siyaseti ve Hariciyemizin duayenlerinden, geçmiş dönem MHP Genel Başkan Yardımcılığı ve Ankara Milletvekilliği görevlerinde bulunan değerli devlet adamı Deniz Bölükbaşı'nı vefatının seneidevriyesinde rahmetle anıyoruz; ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Sayın Başkan, “Bayramlarda, düğünlerde/Toplantıda, yığınlarda/Sıkılınca dar günlerde/Türk'üz, türkü çağırırız.” diyerek gönül gözüyle bakıp Türk ırfanını şiirlerine taşıyan ve Türk kültürüne önemli hizmetlerde bulunan, 20'nci yüzyıl âşıklık geleneğinin en önemli temsilcilerinden olan Âşık Veysel Şatıroğlu'nu vefatının 50'nci yıl dönümünde rahmet ve saygıyla anıyorum.

21 Mart 2012 tarihinde, Şırnak Silopi'de terör örgütü PKK'yla çıkan çatışmada şehit düşen Özel Harekât Polislerimiz Kadir Can, Cihat Akkaya, Recep Topaloğlu, Arif Mamış, Selim Arslan ve Mustafa Erdoğan'ı şahadetlerinin seneidevriyesinde rahmet ve minnetle anıyoruz.

Sayın Başkan, Türkiye'nin yerli ve millî ilk otomobili olarak üretim bandına inen Togg aracının ön siparişleri 16 Martta başlamış ve şimdiye kadar alınan sipariş sayısının 41 bini aştığı ifade edilmiştir. Milletimizin teveccühünün yoğunla olduğunu gördüğümüz bu süreç, Türk otomotiv sektörü için yeni bir dönemin başladığının da göstergesi olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ay sonundan itibaren teslimatların başlayacağı ve 2023 yılı sonuna kadar

ilk etapta 20 bin Togg aracının vatandaşlarımızın kullanımına sunulacağı belirtilmiştir. Millî teknoloji hamlesinin adımlarının atıldığı ilk günlerde "Yerli araç yapamazsınız." diyerek feveran edenlerin karamsarlığı ve öz güvensizliği çok şükür ki Türk milletinin aydınlık geleceğini sekteye uğratamamıştır. Merhum fikir ve dava adamı Seyyid Ahmet Arvâsî'nin belirttiği üzere "Batmayacağına inanarak suya bas, yürür gidersin. Mucize yürüyebilmen değil, inanabilmendir." düsturuyla hareket eden Cumhuriyet İttifakı anlayışı, aziz milletimizi güçlü ve parlak yarınlara ulaştırmanın şevk ve gayretiyle büyük işler başarmıştır ve Allah'ın izniyle başarmaya da devam edecektir.

Bu vesileyle, Togg aracını yollarda görecekte olmanın mutluluğunu hep birlikte yaşayacağımızı belirtiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tekraren, bu millî hamlenin başarıyla neticelenmesinde emeği geçen herkesi yürekten kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

23.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, "Nevroz" Bayramı'na ve Halkların Demokratik Partisi olarak bu yıl 43 merkezde "Nevroz"u milyonlarca insanın katılımıyla kutladıklarına, Kemal Kurkut'un öldürülmesinin 7'nci yıl dönümüne, Avrupa Üniversiteler Birliğinin 35 ülkenin yükseköğretim sistemini karşılaştırarak hazırlamış olduğu rapora göre Türkiye'nin sürekli gerilediğine, AFAD'ın Ankara'daki merkezinde çıkan yangına ve terörü finanse etmek nedeniyle gözaltına alınan 70 yaşındaki anne Dilek Özen'e ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, bugün 21 Mart özgürlük, diriliş ve direniş bayramı olan "Nevroz". "Nevroz" başta Kürt halkı olmak üzere Orta Doğu ve Kafkasya halklarının bayramıdır. Hepsinin "Nevroz" Bayramı'nı kutluyorum ve "Nevroz" "...(*)" diyorum.

"Nevroz" yani yeni gün sadece baharın değil, aynı zamanda yeni bir yaşamın da müjdesidir. Biz Halkların Demokratik Partisi olarak bu yıl 43 merkezde "Nevroz"u milyonlarca insanın katılımıyla kutladık. Evet, bir yas "Nevroz"uydu bu çünkü çok sayıda insanımızı depremde kaybettik. Üzüntülüüz, yastayız ama çok sayıda insanımızı kaybetmenin yaratmış olduğu öfkeyi de alanlara taşıdık "Nevroz" kutlamalarında.

Ben her sene geleneksel olarak burada bir fotoğraf gösteriyorum size, şimdi bir daha göstereceğim bunu; ucu bucağı görünmeyen, yüz binlerce insanın katıldığı Diyarbakır "Nevroz"unun fotoğrafı bu. Bu Diyarbakır "Nevroz"unda yüz binlerce insan toplanmasın diye Diyarbakır Emniyetinin türlü çeşitli oyunları oldu; en son, 5 metrelik tel örgüler çektiler protokolün ve sahnenin önüne ama görünüyör ki o tel örgülerin de bir etkisi yok ve insanlar, yüz binlerce insanımız "Nevroz" için Diyarbakır "Nevroz" meydanına akın akın gelmiş.

Ama sadece Diyarbakır değil, bir fotoğraf daha göstermek istiyorum; o da Van "Nevroz"u. Aynı şekilde, olağanüstü bir kalabalık, yüz binlerce insanın katıldığı bir "Nevroz" kutlaması oldu Van'da da. Hem Van'da hem Diyarbakır'da hem de bütün kutladığımız yerlerde, 43 merkezde, ilçelerde bile insanların akın akın "Nevroz" kutlamasına geldiğini bir kez daha söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Herkese teşekkür ediyoruz, halkımıza bu coşkulu katılım için teşekkür ediyoruz, "Nevroz"larını bir kez daha kutluyoruz. İktidara da kötü bir haber vereyim; "14 Mayıs hazırlanıyor." dedi yüz binlerce insan "Nevroz" meydanlarında. Hani, bunu da duymuş olun.

Tabii ki "Nevroz" bizim için aynı zamanda bazen burukluk da taşıyor. 21 Mart 2017 tarihinde "Nevroz" kutlamasında, Diyarbakır'da bir üniversite öğrencisi Kemal Kurkut vurulmuştu polis tarafından. Bugün Kemal Kurkut'un öldürülmesinin 7'nci yıl dönümü ve bu cinayet cezasız kalmaya devam ediyor. Bugün bir kez daha söz veriyoruz ki Kemal Kurkut'un öldürülmesine neden olmuş kişinin mutlaka hukuk önünde hesap vermesini günü geldiğinde sağlayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Sayın milletvekilleri, Avrupa Üniversiteler Birliği var. Avrupa Üniversiteler Birliği 35 ülkenin yükseköğretim sistemini karşılaştırıp akademik, mali, atamalar ve özerklik açısından bir rapor çıkarmış ve bu rapora göre Türkiye sürekli geriliyor. "Liyakatsiz atama" başlığında 35 ülke arasında Türkiye, sonuncu yere oturmuş vaziyette, diğer bütün başlıklarda da gerilemiş. Tabii, üniversiteleri de tek adam sistemine bağladınız, diğer kurumlarda olduğu gibi üniversitelerin eş dost, akrabayla doldurularak bir çeşit arpalığa çevrilmesini sağladınız, akademik niteliği düşürdünüz. Dünyanın en kötü akademik düzeyine geriledi belki de Türkiye bu iktidar zamanında. Boğaziçi Üniversitesi bu rezilliğin en önemli örneklerinden bir tanesi. Nepotizmin iktidarı hâline geldi bu iktidar. Yani, sadece AFAD'da, Kızılayda, mahkemelerde yapmıyorsunuz bunu, aynı zamanda üniversitelerde de yaptınız ve Avrupa Üniversiteler Birliğinin bu raporu üniversitelerin akademik açıdan, mali açıdan, atama açısından ve özerklik açısından feci durumda olduğunu bir kez daha çok net olarak ortaya koydu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bu iktidar değiştiği zaman üniversiteler de yeniden akademik olarak elbette ki nitelikli bir duruma gelecekler.

Bugün AFAD'ın Ankara'daki merkezinde bir yangın çıktı ve şüpheli yangın olarak savcı tarafından soruşturmaya başlandı. Bazı evrakların zarar gördüğü söyleniyor. Savcı, güvenlik kamerası kayıtlarına el konulması talimatını verdi ve görüntülerin incelenmesini istedi. Tabii, özellikle evrak bölümünde yangın çıkması çok şey düşündürüyor yani "Acaba giderayak AFAD'daki bazı suç delillerini de ortadan kaldırma niyeti mi var bu iktidarın?" sorusunu sorduruyor. Elbette ki bunun peşinde olmaya devam edeceğiz, onu da söylemiş olayım.

Değirmek istediğim son bir konu var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez mikrofonunuzu açayım, tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, zaman zaman cezaevinde bulunan şahısların finansmanına yönelik soruşturmalar düzenliyor bu iktidar ve o kapsamda gözaltılar ve tutuklamalar yapıyor. Şimdi, bugün, Antalya'da 21 kişi gözaltına alındı bu nedenle, cezaevinde bulunan şahısların finansmanı meselesiyle ilgili. Dilek Özen, bir anne, 70 yaşında; oğlu 2017 yılında örgüt üyeliğinden dolayı tutuklanmış, yargılanmış ve beraat etmiş, oğlu beraat etmiş. Anne, oğluna tutukluken 50 Türk lirası göndermiş cezaevinde bulunduğu için,

(*) Bu bölümde Hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ihtiyaçlarını karşılasın diye. şimdi, bugün, terörü finans etmek nedeniyle gözaltına alındı 70 yaşında bir anne, Dilek zen. Yani gerçekten bu iktidarın insanlık ve hukuk dışı uygulamalarının, vicdansız uygulamalarının sınırı yok; bunu bir kez daha, Antalya'da bugün görmüş olduk.

Teşekkür ediyorum.

BAşKAN – Sayın zko, buyurun.

24.- Sakarya Milletvekili Engin zko'un, Nevruz Bayramı'na, Aşık Veysel şatiroğlu'nun vefatının yıl dönümüne, deprem bölgesindeki esnaf ve sanayicinin sorunlarına ve büyük felaketlerde devletin büyüklüğünü göstermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Baharın hepimize huzur ve bereket getirmesini, birlik ve beraberlik çatısında nice güzel baharlar karşılamayı diliyorum. Nevruz Bayramı'mızı kutluyorum.

Değerli halk ozanımız Aşık Veysel şatiroğlu'nu vefatının yıl dönümünde saygı ve rahmetle anıyorum.

Bugün deprem bölgesindeki esnaf ve sanayicinin sorunlarını dile getirmek istiyorum. Öyle bir tablomuz var ki esnafın dkknı yıkılmış, sanayicinin fabrikasında hasar var, çiftçimiz yem bulamıyor; bütün bunların çözülmesi lazımken şimdi diyorlar ki: “iftinin bankalara borcu var, desin.” Nasıl deyecek? “Esnafın kredi borcu var, desin.” Dkknı yıkılmış, nasıl desin? “Faizlerini de ödeyecek.” Bırakın faizini, asıl parasını ödeyecek durumu yok. Devlet bunun için vardır, devlet böyle büyük felaketlerde vatandaşının yanında olmalıdır. Olağanüstü hllerde olağanüstü kararlar alınır. Çiftçinin, esnafın, üreticinin, sanayicinin bir an önce kendisine gelmesi için ona g vermek gerekir, destek vermek gerekir. “Esnaf” dediğiniz sıradan bir insan değildir; esnaf, bir kentin aynı zamanda ruhudur. Dkknı yıkılmış, faiz istiyorsun. Hkmet, olağanüstü kararlar almalıdır ki dkknı yıkılmış olsa dahi bankalarda olan kredilerinin faizlerini silmelidir.

6 Nisanda ek takas işlemlerinin yürürlüğe girecek olması sebebiyle deprem bölgesindeki esnaf sıkıntıda. Takas işleminin durdurulması ve srenin uzatılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Devam edin, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; büyük felaketlerde büyük kararlar almak gerekir, büyük felaketlerde devlet büyüklüğünü gösterir. Eğer böyle zamanlarda vatandaşımıza sahip ıkamazsak insanlarımızın gelecekte devlete karşı umudu zayıflar eğer bu olursa işte, asıl beka sorunu budur. Devletin gücünü daima muhafaza etmeliyiz. Bize yani devlete el uzatan milletimizin elini asla geri evirmemeliyiz, zor günlerde onların yanında olmalıyız. Deprem bölgesindeki esnaf, deprem bölgesindeki iş insanı, deprem bölgesindeki dkknı yıkılmış insanlar, işte, bugün devleti bekliyorlar, yüzlerini devlete dönmüşler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Eğer siz devleti temsilen iktidardayken yüzünüzü onlara dnmezseniz onlar da günü geldiğinde yüzünü sizden çevirirler.

BAşKAN – Sayın Akbaşoğlu...

25.- ankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, 21 Mart Nevruz gününe, Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü'ne, Aşık Veysel'in vefat yıl dönümüne; devlet olarak, Hkmet olarak ilk andan itibaren depremzedelerin yanında olduklarına, Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren kanuni düzenlemeyle depremzedelerin elektrik ve doğal gaz borçlarının silindiğine, AK PARTİ olarak bugüne kadar hep hayalleri gerçekleştirdiklerine ve gerçekleştirdikleri hayallere ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAşOğLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Bugün 21 Mart Nevruz günü. Nevruz yepyeni bir günün, yeni bir dönemin başlangıcı, baharın müjdecisi. Bu münasebetle bütün milletimizin, bütün Türk dünyasının Nevruz gününü tebrik ediyorum. Cenab-ı Hak bu günü yeni başlangıçların, yeni dönemlerin ve yeni mjdelerin bir dönüm noktası kılsın.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İnşallah yle olacak.

MUHAMMET EMİN AKBAşOğLU (Çankırı) – Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O yeni değil ya, o eski.

MUHAMMET EMİN AKBAşOğLU (Çankırı) – ...büyük ve güçlü Türkiye'nin, yepyeni bir dünyanın, adil ve merhametli bir dünyanın kurulmasına bugünü Cenab-ı Hak vesile kılsın diyorum.

Bugün tabii, aynı zamanda Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü. Bu kardeşlerimizin gününü tebrik ediyorum; kendilerine sağlık, afiyet ve iki cihan mutluluğuna vesile kılacak bir yaşam sürmelerini Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Tabii ki aynı zamanda “Uzun ince bir yoldayım/Gidiyorum gündüz gece” diyen halk ozanı Aşık Veysel'in de bugün vefat yıl dönümü. Ben hem bu değerli ozanımıza hem de onun şahsında darıbekaya irtihal etmiş bütün sanatlarımıza Cenab-ı Hak'tan rahmet ve mağfiret diliyorum.

şunu ifade etmek isterim ki AK PARTİ olarak hakikaten bugüne kadar hep hayalleri gerçekleştirdik. Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde, milletimize ne söz verdiysek onları gerçekleştirdik. Söylediklerimizi yaptık, yaptıklarımızı söylüyoruz ve hepsinin takibi, bütün verdiğimiz sözlerin de takibi içerisindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAşOğLU (Çankırı) – şunu ifade etmek isterim ki depremzede kardeşlerimizin devlet olarak, Hkmet olarak yanındayız; bütün bakanlarımız yaraları sarmak için depremin ilk anından itibaren oradalar; bütün kamu kurum ve kuruluşlarımızla, belediyelerimizle, sivil toplum kuruluşlarımızla, AFAD'ımızla. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanımızın başkanlığında devletin bütün birimleriyle depremzede kardeşlerimizin yanında gönüllü, canhıraş bir şekilde çalışan bütün bakanlarımıza, kamu grevlilerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza ve bilhassa gençlerimize ben buradan tekrar teşekkürlerimi sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAşOğLU (Çankırı) – Bu manada ifade etmek isterim ki Türkiye genelinde elektrikle ve doğal gazla ilgili büyük indirimler yapılmakla beraber bugün Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren bir müjdeyi de ifade etmek isterim ki Afet Yeniden İmar Fonu'nun kurulmasıyla ilgili inşallah bu konuda büyük bir hamleyi gerçekleştirirken, bunun kaynağını oluşturma anlamındaki kanuni düzenleme de yürürlüğe girmek suretiyle... Ve depremzedelerin elektrik ve doğal gaz borçlarının da silinmesine ilişkin bu karar hayırlı olsun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Kim söyledi, kim?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu manada, biz, tabii ki gerçekten hayalleri gerçekleştiren bir partiyiz. Taksim’e cami yapmak, Ayasofya’yı ibadete açmak bu milletin bir hayalidir; bunu gerçekleştirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Akbaşıoğlu.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Taksim’e camiyi yaparken Atatürk Kültür Merkezi gibi hakikaten dünyada parmakla gösterilebilecek bir Kültür Merkezi’ni de inşa ve ihya ettik. Bu manada EYT gibi bir hayali, kimsenin çözemediği bir problemi biz çözdük ve 1 Nisandan itibaren emekli maaşlarını almaya inşallah hak kazanacaklar.

Evet, Togg, siparişler alınıyor, bu manada halkımızın yoğun bir talebi söz konusu; inşallah nisan ayında yerli otomobil insanlarımıza teslim edilecek.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yerli traktör ne oldu, elektrikli traktör?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 18 Martta, hakikaten, millî muharip uçağımız HÜRJET’imiz piste çıktı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Elektrikli traktör ne oldu? Elektrikli traktör ne oldu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla teknolojik gelişmeler noktasında büyük bir devrimi, Nevruz gibi yepyeni bir dönemin...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya, Cumhurbaşkanıyla fotoğraf çektiniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...başlangıcı olan ve pazar günü Sayın Cumhurbaşkanımızla...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Elektrikli traktör ne oldu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...milletimize armağan ettiğimiz Bor Karbür Tesislerimizi milletimize ve devletimize kazandırdık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez buyurun, tamamlayın sözlerinizi.

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) – 2023’te Ay’a gidiyordunuz, şimdi toptan gittiniz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Seçim propagandasına başladılar.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu öyle bir dönüşümdür ki 300 mislinden 700, 2 bin, kimi ürünlerde ise 35 bin kat daha fazla bir katma değer üretebilen bir anlamı ifade ediyor; işte teknoloji budur, işte sıçrayış budur, katma değer üretmek tam da budur. Dolayısıyla bunu inşallah Türkiye’nin geleceği anlamında çok önemsiyoruz ve dünyada 4 ülkenin üretebildiği bu tesisteki mamulleri 5’inci olarak Türkiye üretebilecek.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, üç tane çadırı veremediniz, geldiniz bunları sallıyorsunuz burada ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu zengin birey, zengin devlet anlayışının bir tezahürüdür, inşallah 21 Martın büyük ve güçlü Türkiye’nin öncülüğünde, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde 14 Mayıs’ta yepyeni bir dönemin başlangıcı olarak tarihe geçeceğini ifade ediyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 milletvekili tarafından, 6 Şubat 2023 tarihli merkez üssü Kahramanmaraş olan, 11 ilimizi ve 14 milyona yakın vatandaşımızı etkileyen deprem felaketinin ardından gerek depremzede hekimlerin ve sağlık çalışanlarının gerekse de görevlendirmeye bölgeye giden hekimlerin ve sağlık personelinin çalışma ve barınma koşullarının araştırılması, depremin etkilediği illerde sağlık hizmeti sunumunda yaşanan sorunların tespit edilmesi amacıyla 15/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/3/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/3/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 milletvekili tarafından, 6 Şubat 2023 tarihli merkez üssü Kahramanmaraş olan, 11 ilimizi ve 14 milyona yakın vatandaşımızı etkileyen deprem felaketinin ardından gerek depremzede hekimlerin ve sağlık çalışanlarının gerekse de görevlendirmeye bölgeye giden hekimlerin ve sağlık personelinin çalışma ve barınma koşullarının araştırılması, depremin etkilediği illerde sağlık hizmeti sunumunda yaşanan sorunların tespit edilmesi amacıyla 15/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerinin önüne alınarak görüşmelerin 21/3/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Aylin Cesur.

Buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir araştırma önergesi sunuyoruz yüce Meclise; deprem bölgesinde çalışan depremzede ve dışarıdan görevlendirilen sağlık personelinin çalışma koşullarının, depremin etkilediği illerdeki sağlık hizmetlerinin araştırılmasını içeriyor bu teklifimiz. Çünkü sunduğumuz konularda hâlen çok büyük bir sıkıntı var deprem bölgesinde ve siz biraz sonra -beş senedir olduğu gibi- bu önergemizi de reddedeceksiniz. O nedenle son söyleyeceğimi baştan söyleyeceğim ben bugün. Bir büyük afet yaşanıyor. “Yüzyılın afeti.” dediniz buna ve haklısınız, yüzyılın afeti bu ve yüzyıllarca unutulmayacak acılarıyla anılırken bir büyük utançla da anılacak bu afet; işte, bu da “Yüzyılın utancı!” İsmi Büyük Atatürk’ün verdiği ve anıldığında yüreğimizde minnet, gözlerimizde sevgi izleri belirten; 1968’de Doktor Marko Paşa, Doktor Abdullah Bey, Kırmızı Aziz Bey ve Ömer Paşa’nın katkılarıyla kurulan; eski adıyla “Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti” 1923’te de “Türkiye Hilal-i Ahmer Cemiyeti” 1947’de “Türkiye Kızılay

Derneği" adını alan Kızılayımızın düşürüldüğü bir durumdur bu utancın sebebi. Cephe gerisindedir Kızılayımız, on binlerce Mehmetçik'in yardımına koşmuştur, büyük kolera salgınından beri doğal afetlerde barınma ve beslenme sağlamıştır; Balkanlardan Orta Asya'ya hatta Haiti'ye kadar bir insan acısı varsa onu dindirmek için orada olmuştur ve "Kızılay" ismi de ilk bizim Kızılayımızdır.

6 Şubat depreminde depremzedelerimiz dondurucu soğukta barınma sorunu yaşarken Kızılay, milletin bağışlarıyla aldığı çadırları derhâl deprem bölgesine götürmek yerine yardım kuruluşu Ahbapa ve hatta Türk Eczacıları Birliğine satmıştır; satmıştır, satmıştır Kızılay. İnsanlardan, milletten topladığı yardımlarla aldığı çadırları bölgeye göndermek yerine satmıştır ve o Kızılay Başkanı hâlen görevdedir. İşte, yüzyılın utancısıdır bu utanç, bu utançla anılacaksınız ve sorumluların alınması, alınması bu leke yapışmıştır, kalacak yerleri yoktu ve su yoktu ellerini yüzlerini yıkayacak ama onlar insanüstü gayretle çalıştılar; onlara depremde olma hakkını bile tanımadınız maalesef. İşte, bölgede çalışan hekimlerin ve sağlık çalışanlarının hâlen de ihtiyaçları tam olarak sağlanamadı.

Bölgede yeterli birinci basamak sağlık hizmeti hâlen tam olarak verilemiyor. Bölgede, biz oraya gittiğimizde, bana en fazla -doktor olduğumu bilmeden- iletilen taleplerden bir tanesi sağlıkla alakalı. Özellikle kırsal kesimde çadırlarda yaşayan, evinin önündeki çadırdaki yaşayan vatandaşlar, hâlâ oraya taşınmalı sistemle gelen bu saha yardımlarının maalesef yetersiz olduğunu söylüyor. İşte, bu nedenle, Genel Başkanımızın talimatıyla biz bölgede sahra hastaneleri kurduk. Şimdi Hatay'da Doktor Turhan Çömez ve Türkiye'nin her yerinden gelen çeşitli gönüllüler günde 500 hastaya bakıyorlar. Tabii ki milletimizin öncülüğünde kurulan bu tip birçok yardım kuruluşu da Sağlık Bakanlığına yardım etmeye çalışıyor.

Şimdi, gönüllü olarak bölgeye gidenlerin oradaki çalışma koşulları, nerede kalacakları ve hâlen onların dinlendirilmeleri gibi esnek çalışma sistemi tam olarak kurulmamış durumda. Bütün bunların araştırılması gerekiyor, önerenin sebebi bu ve 15 Şubat 2023 tarihinde, afet bölgesindeki çalışanlara yönelik Cumhurbaşkanlığı genelgesi var. İşte, bu esnek çalışma koşullarını düzenliyor ama maalesef tam olarak hâlâ uygulanmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYLİN CESUR (Devamla) – Ben 14 Martta bir kanun teklifi verdim; depremde sağlık çalışanlarımıza veya depremde hayatını kaybeden çalışanlarımızın birinci derece yakınlarına iki yıl boyunca 2 maaş ödenmesini ve bölgeye gönüllü giden sağlık çalışanlarımıza, bölgede bulundukları süre boyunca 2 maaş verilmesini öngören ve 14 Martlarda şu "Giderlerse gitsinler." dediğiniz ama zor günlerde, afetlerde "Kahramansın! Yaşa! Var ol!" filan diye sarıldığınız sağlık çalışanlarımıza 4 maaş ikramiye verilmesini öngören. Elbette, bu teklifi de diğer teklifi de bunların hiçbirini getirmeyeceksiniz ve kabul etmeyeceksiniz ama biz kararlıyız. Vur, kır, döv; salgın gelince "Aslansınız!" Vur, kır, döv; deprem olunca "Kahramansınız!" demekten öteye geçmeyen ve sağlık çalışanlarına yapılan zulme ses etmeyen yönetim anlayışına biz son vereceğiz ve Kızılayımıza sürülen lekeyi de yine biz temizleyeceğiz, çok az kaldı.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Sait Dede.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA SAİT DEDE (Hakkârî) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 6 Şubat Maraş merkezli depremin ilk gününden bu yana hem deprem bölgesindeki hem de gönüllü olarak bölgeye giden sağlık emekçileri büyük bir özveriyle çalıştılar ve çalışmaya devam ediyorlar. Öncelikle, dayanışma gösteren bütün sağlık emekçilerine büyük bir minnetle sevgi ve selamlarımızı gönderiyoruz.

Sağlık emekçileri, iktidarın depremin ilk günlerinden beri yaşattığı acziyete ve koordinasyonsuzluğa rağmen, oldukça örgütlü bir şekilde, zor koşullarda yurttaşların ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktadırlar. Ancak, maalesef, deprem bölgesinde başta barınma sorunu olmak üzere gıda gibi en temel ihtiyaçlara erişimde depremde yurttaşlar gibi sağlık emekçileri de sorun yaşamaktadırlar. Kendi inisiyatifleriyle vardiyalı olarak çalışan hekimler dinlenme zamanlarında konaklamak için ya başka illere gitmek ya da bölgede uygun olmayan koşullarda yaşamak zorunda kalmaktadırlar. Sağlık emekçileri özellikle birinci basamakta temel sağlık hizmetleri sunamamakta ve yurttaşlar da bu hizmetlere ulaşamamaktadır. Bağışıklamanın, aşılamamanın organizasyon sorunları devam etmektedir hâlâ. Bulaşıcı hastalıklara karşı önlem alınmamıştır. Tetanos, kuduz ve çocukluk çağı aşılarına ihtiyaç vardır. Bölgenin bazı yerlerinde uyuz vakaları gözlemlenmiştir. Çadır kentler yine kurallara uygun bir şekilde kurulamamıştır. Bölgenin kırsal kesimlerinde elektriği ve suyu olmayan yerleşim yerleri bulunmaktadır, buralarda temizlik ve barınmada ihtiyaç devam etmektedir. Kronik hastalığı bulunan yurttaşlar tedavilerine devam edememektedir. Bütün bu sorunlar, sağlıksız yaşam koşulları yeni sağlık sorunlarının oluşmasına elbette sebep olacaktır. Bu sorunların çözümü için elbette Sağlık Bakanlığının öncelikle sağlık emek-meslek örgütleriyle koordineli çalışması ve birlikte karar vermesi gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, hastanelerin de deprem için hazırlıklı bulunmaları gerekir. Bu hazırlık daha hastane inşa edilirken depreme dayanıklı olmasına özen gösterilmesiyle başlar ki bunu İskenderun'da yaşadık, gördük. Hastanelerin bağımsız su ve enerji kaynakları bulunmalı, afet anında kullanılmak üzere gerekli malzeme ve ilaç mutlaka depo edilmelidir. Hastanelerin acil yatak kapasiteleri saptanmalı, afet sırasında hangi bölgenin hastalarının hangi hastaneye ve nasıl taşınacağı belirlenmelidir. Gerekebilecek sahra hastanesi sayısı ve kapasiteleri de değerlendirilip elde bulunanlarla karşılaştırılmalıdır.

Türk Tabipleri Birliği olağandışı durumlarda hızlı değerlendirme ve mücadele ekibi deprem bölgelerindeki durumu hızlı değerlendirme raporlarıyla yayımlıyor. Sağlık çalışanlarının tükenme noktasına geldiğini, il ve ilçelerde sağlık çalışanlarının aynı zamanda birer depremde olduklarını ancak çalışmak zorunda bırakıldıklarını, bir aydan fazla zaman geçmesine rağmen koordinasyon sorunlarının hâlâ devam ettiğini ifade ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SAİT DEDE (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Hani diyorlardı ya "Giderlerse gitsinler." Peki, ya, gitselerdi ne olacaktı? Hekimler değil, bu enkazın sorumluları elbette gidecek. Evet, emin olun gidecekler, işte o zaman ne sağlık sisteminin ne de hekimlerin enkaz altında kalmayacağı, aklın ve bilimin ışığında kamusal ve toplumsal yeni bir sağlık sistemini bizler kuracağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Emir.

Sayın Emir, buyurun.

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Maalesef, deprem olalı kırk beş gün oldu ama hâlâ yaralarımızı sarmaktan çok uzağız. O bölgede hâlâ çadır sıkıntısı var, hâlâ konteyner sıkıntısı var, hâlâ nitelikli sağlık hizmeti veremiyoruz, hâlâ barınma sorunları var, hâlâ hijyen sorunları var ve bu sorunlar altında oradaki sağlık emekçileri sağlık hizmeti vermeye gayret ediyorlar. Peki, sizler ne yapıyorsunuz? Depremden önceki aynı aymazlığınızla şimdi de aynı şekilde devam ediyorsunuz ve özellikle sağlıkçıların orada nitelikli hizmet verebilmesi için gerekli en asgari koşulları bile sağlamaktan son derece uzaksınız.

Değerli arkadaşlar, bakın, İskenderun Devlet Hastanesinin -benim de beş yıl görev yaptığım bir hastane- A Blok'u depremde yıkıldı ama daha öncesinde defalarca bu hastanenin kullanılamayacağı, riskli olacağına dönük raporlar var; bunu kim dinlemedi, bunu kim göz ardı etti? Sağlık Bakanı, Sağlık Bakanlığındaki ilgililer görmezden geldiler. Peki, o deprem sırasında, o yoğun bakımda ölen vatandaşlarımızın vebalı kimin üstündedir şu durumda? Elbette ki başta Sağlık Bakanı olmak üzere bu raporlara kulaklarını tıkayan, gözlerini tıkayanlardır. Şimdi, alelacele bölgeye hekim atıyorsunuz, sağlıkçı atıyorsunuz ama ihtiyaç varsa doktor göndermekle iş bitmiyor ki. Oraya gönderdiğiniz bir doktor hangi hastanede çalışacak, hangi cihazlarla çalışacak, hangi yardımcı personelle çalışacak, o hastalar hangi eczanelerden ilaçlarını alacaklar? Bunları düşünüyorsunuz. Siz burada rahat koltuklarınızda oturuyorsunuz ama gidin bölgeye, görün. Bakın, ben Samandağ'da kaldım on beş gün; sadece bir devlet hastanesinin acili çalışıyordu; o 6,4'lük depremde sonra orası da kapatıldı ve koca Hatay sadece seyyar hastanelere terk edildi. Bütün bölgede neredeyse hiçbir hastane ayakta kalmadı; her 10 aile sağlığı merkezinden 9'u yıkıldı veya kullanılmaz hâle geldi. Ve maalesef, çaresiz bir biçimde, sağlıkçılar yaralıları yetismeye çalışıyor, hastalara yetismeye çalışıyor ama siz temel altyapıları, mutlaka götürülmesi gereken destekleri yapmadığınız için maalesef orada sağlık hizmeti de hâlâ olması gerektiği gibi verilemiyor.

Değerli arkadaşlar, çok önemli bir konu var, bakın, orada özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerini geliştirmek, yeniden ayağa kaldırmak zorundasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MURAT EMİR (Devamla) – Niye? Çünkü deprem bölgesinde özellikle milyonlarca vatandaşın doktora ulaşması şart; günlük hastalıkları oluyor ve bunlar büyük bir hastane gerektirmeksizin tedavi edilmek zorundalar.

Bulaşıcı hastalık riski var. Bakın, buradan feryat ediyorum, bağıriyorum, duyun bu sesi: Orada bulaşıcı hastalık riski var ama bu konuda da maalesef yapılması gerekenler yapılmıyor.

2016'da TOKİ Hatay'da 101 milyon liraya hastane yaptı. Hadi, onlar eskiydi; hadi, bakımsızdı; hadi, bir yerde kabul ettik; ya, devletin daha yedi sene önce açtığı, 101 milyon liraya mal olmuş "modern hastane" dediğiniz hastane depremde yıkılır mı? Peki, bunun altına imza atanlar nasıl böyle pişkinlikle burada oturabilirler?

Siz gidicisiniz arkadaşlar. Elinizi çekin ve hiç olmazsa şu iki aylık sürede deprem bölgesindeki vatandaşlarımızın temel sağlık hizmetlerine ilişkin taleplerine kulağınızı verin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın İsmail Tamer.

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; depremde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralıları da acil şifalar diliyorum. Hemşehrimiz Âşık Veysele'nin ölüm yıl dönümünde rahmet diliyorum.

Evet, depremin ilk gününden beri -eskiden olduğu gibi, özellikle pandemi döneminde de rahatlıkla gördüğümüz- ve ilk saatlerinden beri çalışan sağlık çalışanlarının hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum, hepsinin alınlarından öpüyorum. Ben de pazartesi günü öğle saatlerinde Göksun'daydım. İlk yaptığım iş, Göksun Devlet Hastanesine gitmek, orada gelen hastalara yardımcı olmak amacım; öyle de yaptık çünkü dışarıda kar yağıyor, acil çok fazla bir şey yok ama korkudan içeri girilemeyecek hâlde. 3 tane taziye çadırını kurup oraya gelen hastaları Kayseri'ye naklettik. Sabaha kadar çalıştım, orada çalışan sağlık çalışanları aslında takdire şayan bir çalışma gösterdiler. Hepsi, ben eminim ki deprem bölgesinde çalışan tüm sağlık çalışanları da aynı şekilde devam etmiştir. Depremi ilk yaşadığımız andan itibaren 112 acil ekiplerimiz, UMKE ekiplerimiz ve sağlık çalışanlarıyla birlikte önemli bir destek sağlamışlardır. 30.750 personel Sağlık Bakanlığı tarafından deprem bölgesinde görevlendirilmiştir.

Tabii, burada en önemli şey, baktığımız zaman, depremde bizim yaptığımız hastanelerin hiçbirinin ağır hasar almadığını görüyoruz; sadece İskenderun Devlet Hastanesinin, 1960'ta yapılan hastanenin çöktüğünü görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, şehir hastanelerine burada laflar ettiniz. Şehir hastanelerinin hiçbirinde ağır hasır yok; evet, hafif hasarlar var ama hiçbirinde ağır hasar yok.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yalan söylüyorsun, yalan! Hatay'daki hastanelerden bahset.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Bütün hastaneler yıkılmış ya! Niye doğruyu söylemiyorsunuz? Bütün hastaneler yıkılmış!

İSMAİL TAMER (Devamla) – İlk defa 2012 yılında -Sağlık Bakanlığının getirmiş olduğu- deprem izolatorünü de biz getirdik.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Bütün hastaneler yıkılmış, kendi gözümle gördüm ya! Allah'ım, yalan söylüyor resmen ya!

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Hadi oradan, hadi oradan! Yalan konuşuyorsun!

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Yoğun bakımda insanlar öldü be, yoğun bakımda insanlar öldü!

İSMAİL TAMER (Devamla) – Onun için burada fazla laf etmeye gerek yok. Sağlık çalışanlarının hepsinin hakkını teslim ediyoruz.

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Hatay'da yıkılan hastanenin hesabını ver sen önce.

İSMAİL TAMER (Devamla) – İnşallah, kesinlikle, şehir hastanelerinin önemini bir kez daha burada gördük.

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Hadi oradan! Hadi oradan!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Arkadaş bilmeden konuşuyor!

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Hatay'daki hastanenin hesabını ver.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, arkadaşlar; yakışmıyor ama, yakışmıyor!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bilmeden konuşuyorsun!

BAŞKAN – Sayın Şeker, size de yakışmıyor!

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Doğru söylemiyorsun.

BAŞKAN – Sayın Şahin... Rica ediyorum arkadaşlar...

İSMAİL TAMER (Devamla) – İlk günden beri Hatay Devlet Hastanesine... 15 tane sahra hastanesi kurduk. Gerekli olan tüm yardımları yaptık. Dolayısıyla, evet, burada acımız büyük.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sağlık Bakanı kaçıyor, kaçıyor! Telefonlarımızı açmıyor Sağlık Bakanı. Sağlık Bakanı telefonlarımızı açmadı.

İSMAİL TAMER (Devamla) – Burada depremde hayatını kaybeden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tamer, sözlerinizi tamamlayın, devam edin.

Buyurun.

İSMAİL TAMER (Devamla) – Şunu ifade etmek istiyorum: Siz ne yaparsanız yapın, şehir hastaneleri burada da yine özelliğini gösterdi, bundan sonra da gösterecektir diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Hatay Hastanesinden bahset, Hataydan bahset, Hataydan bahset!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Verdiğiniz bilgilerin hiçbirisi doğru değil. Ya, yıkılan hastaneden konuşuyorsun sen!

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sakin...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Doğru söylemiyor Başkan, gözümüzle gördük yıkılmış hastaneyi ya! Gözümüze baka baka yanlış söylüyorsunuz ya! Yıkılmış hastaneye "Yıkılmamış." diyor; bu, dünyada görülmemiş bir yalan ya!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hastanenin fotoğrafını göstereyim size! Yalan beyanda bulunuyor!

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sakin lütfen...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BAŞKAN – Şimdi İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunacağım ama öncesinde bir yoklama talebi var.

Sayın Özkoç, Sayın Sariaslan, Sayın Gökçel, Sayın Zeybek, Sayın Şahin, Sayın Aydoğan, Sayın Bulut, Sayın Gürer, Sayın Gündoğdu, Sayın Aygun, Sayın Sümer, Sayın Ceylan, Sayın Özer, Sayın Adıgüzel, Sayın Tuncer, Sayın Ünsal, Sayın Antmen, Sayın Erdan Kılıç, Sayın Ünver, Sayın Emir, Sayın Şeker, Sayın Berberoğlu.

Evet, yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Değerli Başkanım, aslında, siz diyorsunuz ki: "Mahmut Tanal ne dese, beş dakika fazla..." Bence siz bu sefer on dakika verin, beş dakika fazla olacaksa ara...

BAŞKAN – Sayın Tanal, siz ne istiyorsanız ben 3 mislini veririm size.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, ben bir dakika istiyorum.

BAŞKAN – Siz bir dakika istiyorsunuz ama demin on dakika istediniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir dakika istiyorum.

BAŞKAN – Siz on dakika istediniz demin.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Önce "On dakika." dedin. "On dakika." dedin, otuz dakika verecek.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizin lafınızdan sonra...

BAŞKAN – Ben sizi kırmam.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, ben Meclis Başkan Vekilimin sözüne inanırım, bir dakika istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal, bakın, şu an Genel Kurulda olduğunuz kayıtlara geçiyor, isterseniz siz elektronik sisteme girin şimdi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olur.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hem konuşuyorsunuz hem yoksunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hem konuşuyorsunuz hem yoksunuz, olmaz yani.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ne demek yani?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hem konuşuyorsunuz, bunlar kayda geçiyor ya...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaş, siz hukukçuyunuz, biz 20 kişi ayağa kalktık işte, anlamamız lazım. Nasıl olmuyormuşuz? Nasıl yoklama oldu? Hukukçusun, nasıl... Demek ki bilmiyorsunuz hukuku.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kayda geçmesi lazım, kayda.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani yoklama istemenin şartı olarak 20 kişinin burada olması gerekmiyor mu?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kalktık işte, 20 kişi kalktı. Daha nasıl oluyor?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sen kalkmadın, sen. Sisteme gir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Demek ki anlamıyorsun. Demek ki sıfırdan hukuk fakültesini okutmak lazım.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – 21'inci kişi nerede?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, siz hukuktan anlamazsınız, mesleğiniz değil çünkü. İç Tüzük'ü de siz bilmiyorsunuz, Grup Başkan Vekiliniz bilmiyor, ben daha size ne söyleyeyim?

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Hukuktan mı bahsediyoruz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani size benim bu saatten sonra beş yıllık...

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – 21'inci kişi niye girmiyor, 22'nci kişi niye girmiyor? Hukukla ne alakası var?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, milletvekilliği süreniz bitti, hâlâ İç Tüzük'ü öğrenememişsiniz arkadaşlar. Eğitimi şart demek ki ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Mahmut Bey, önümüzdeki dönem hukuk konusunda, İç Tüzük konusunda bir seminer ver, seçimden sonra dinleriz seni.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ağabeyciğim, sen salatalık ve domatesin kaç para olduğunu söyler misin?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Seçimden sonra bir seminer ver, dinleriz seni.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım. Domates ve salatalık kaç para?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Seçimden sonra seminer ver, dinleriz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım. Sen "domates, salatalık" diyordun ya Elâzığ'da; tane tane mi alsın, kasa kasa mı alsın, kilo kilo mu alsın?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, ekranlarımız açık; rica ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, domates, salatalık kaç para, onu söyle.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ben sana 2,5 ton hıyar göndereceğim, ömür boyu ye.
MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kime göndereceksin o hıyarı? Babana gönder o hıyarı.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Çorap kaç para? Naylon çorap kaç para?
(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)
BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.
Birleşime otuz dakika ara veriyorum ve Grup Başkan Vekillerimizi arkaya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 16.29

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, siz “otuz dakika” dediniz ama otuz beş dakika kaldınız. Niye beş dakika da fiilen ihlal ettiniz? Yani biz, Allah'tan sonra devlet yetkililerine inanırız.

BAŞKAN – Sayın Özkoç içeride beş dakikamı yedi, o yüzden.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Meclis Başkan Vekili olarak biz beş dakikadır burada bekliyoruz, niye gelmiyorsunuz? Yani keşke bu zamanda siz Isparta'nın sorunlarıyla ilgilenseniz. Isparta'nın yolu yok, Isparta'daki esnaf perişan, Eğirdir Gölü kuruyor, oradaki elmacıların soğuk hava deposu yok. Isparta'yla ilgili niye bir sorunu dile getirmiyorsunuz siz? Sizden rica ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum ama yanlış yerde konuşuyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olur mu?

BAŞKAN – Meclis Genel Kurulu burası, Isparta'da değilsin Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım, Meclis Genel Kurulunda Isparta'nın sorunları konuşulur.

BAŞKAN – Sayın Tanal, bu sana prim yaptırmaz!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, Meclis Genel Kurulunda Isparta'nın sorunları konuşulur.

BAŞKAN – Buradan bir şey devşiremezsiniz Sayın Tanal!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz burada ömrünüz boyunca milletvekili oldunuz, Isparta'nın hangi sorununu dile getirdiniz; yazık günah değil mi o Ispartalıya, lütfen!

BAŞKAN – Siz bir gidin Isparta'da dolaşın Sayın Tanal!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, ömrünüz boyunca burada vekil oldunuz, Isparta'nın hangi sorununu dile getirdiniz? Yani oradaki gül imalatıyla uğraşan insanların sorunlarıyla mı ilgilendiniz?

BAŞKAN – Sayın Tanal... Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Esnafın sorunlarıyla mı ilgilendiniz? Eğirdir Gölü kuruyor, onunla mı ilgilendiniz?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Mahmut Tanal, saatini kontrol et saatini, senin saatin bozuk ya!

BAŞKAN – Sayın Tanal... Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Elmacıların soğuk hava deposu sorunuyla mı ilgilendiniz? Lütfen!

BAŞKAN – Sayın Tanal, yerinize geçin, oturun!

AYLİN CESUR (Isparta) – Konuş konuş Sayın Tanal, konuş!

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Mahmut Tanal, saatin bozuk saatin, saatini kontrol et!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, ne saatim bozuk?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Saatin bozuk kardeşim ya!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sen Mersin'in sorununu dile getiriyorsun, Isparta'nın sorununu niye dile getirmiyor?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Saat bozuk, saat!

BAŞKAN – Sayın Tanal, eğer bir şey sormak istiyorsan benimle ilgili, burada Aylin Hanım oturuyor, ona soracaksın; Isparta'da vatandaş ne diyor, en iyi o bilir!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, Ispartalıya sor, Ispartalılara sorun onu!

BAŞKAN – Yalan da söyleyemez zaten burada, onun için sıkıntı yok!

AYLİN CESUR (Isparta) – “Burada konuş.” diyor Başkanım, iyi duyamadınız, “Burada konuşmadın.” diyor.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 milletvekili tarafından, 6 Şubat 2023 tarihli merkez üssü Kahramanmaraş olan, 11 ilimizi ve 14 milyona yakın vatandaşımızı etkileyen deprem felaketinin ardından gerek depremzede hekimlerin ve sağlık çalışanlarının gerekse de görevlendirmeye bölgeye giden hekimlerin ve sağlık personelinin çalışma ve barınma koşullarının araştırılması, depremin etkilediği illerde sağlık hizmeti sunumunda yaşanan sorunların tespit edilmesi amacıyla 15/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.07

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.38

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.
Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun ve arkadaşları tarafından, deprem sonrası enkaz çalışmaları sırasında doğayı ve insan yaşamını olumsuz etkileyebilecek tüm çalışmaların araştırılması amacıyla 15/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/3/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/03/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasına saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

15 Mart 2023 tarihinde, Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun ve arkadaşları tarafından deprem sonrası enkaz çalışmaları sırasında doğayı ve insan yaşamını olumsuz etkileyebilecek tüm çalışmaların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (24262 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 21/3/2023 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Oya Ersoy.
Sayın Ersoy, buyurun.

HDP GRUBU ADINA OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, depremin ardından ikinci bir felaketle karşı karşıyayız -şu an sıralar boşaldı ama- özellikle Antakya ve deprem bölgesinin hepsinde ciddi bir moloz tehdidiyle karşı karşıyayız. Yaklaşık 394 enkaz kaldırılmış Antakya'da -bunlar resmî veriler- ve 35.210 kamyon hafriyat döküldüğünü söylüyorlar. Uzmanlar bütün deprem bölgesindeki toplam moloz miktarının 50-130 milyon ton arasında olabileceği konusunda uyarıyor ama her zamanki gibi bunların hepsi kulak arkası ediliyor.

Geçen hafta, başta Antakya'daydık -ben de Antakya'daydım- ama bütün deprem bölgesindeydik ve gerçekten, gözlerimizle tanık olduk, hiç öyle televizyonlarda gösterildiği gibi değil. Burada da -AKP Grup Başkan Vekilinin demin dediği gibi- öyle uzaya gitmekten falan bahsediyorlar, Togg'dan bahsediyorlar, bizzat sahada insanların ve doğanın katledilmesinin karşısında tutum alsalar, oturup da molozların doğaya ve insanlara zarar vermeden nasıl kaldırılacağına kafa yorsalar hayırlı bir iş yapmış olabilirler. Kimi yerlerde ceset kokuları var, gerçekten, Antakya'ya girdiğiniz andan itibaren ciddi bir sisle karşılaşıyorsunuz yani toz bulutuyla karşılaşıyorsunuz; sis dediğim o. Onun dışında, daha enkazlar kaldırılmış değil, sadece yolları açacak şekilde enkazlar kaldırılmış durumda, hatta hiç müdahale edilemeyen enkazlar var ve oralarından ceset kokularının geldiğini gördük.

Peki, bu enkaz kaldırma çalışmalarında herhangi bir tedbir var mı? Hayır, o da yok, iş güvenliği tedbiri bile yok. Bırakın halkı bu konuda uyarmayı ve doğaya zarar vermeyecek birtakım önlemler almayı, bizzat hafriyat çalışmasında çalışan, enkaz çalışmasında çalışan işçilerin hiçbir şekilde maske bile takmadığını gördük -maske bile yok- hiçbir şekilde işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri alınmıyor. Evet, seçim yaklaştı, seçimin yaklaşmasıyla birlikte hızlıca enkazlar kaldırılmaya çalışılıyor, olabildiğinde hızlıca ve sulama yapılmıyor. Televizyonlarda itfaiye araçlarının suladığını görüyorsunuz ama alanda böyle bir şey yok, herhâlde sadece ekranlara göstermek üzere yapılan birtakım işler var.

Yine, enkazlar üstü açık hafriyat kamyonlarıyla götürülüyor, üstüne branda bile örtmeye herhangi bir şekilde teşebbüs edilmiyor ve enkaz kaldırma çalışmalarına katılan işçilerin, başta onlar olmak üzere, dediğim gibi, ciddi anlamda kanser riskiyle karşı karşıya olduğunu görüyoruz.

Onun dışında, bulduğunuz her çukur, dere yatağı, yamaç döküm sahası değildir arkadaşlar, buralara kamyonlarca molozu boca etmek de depolama değildir. 10 ili etkileyen deprem sonrasında yıkılan binalardan çıkan moloz ve atıklar çevreye rastgele boşaltılıyor; bunu biz Antakya'da gördük. Mesela, Altınözü kara yolu üzerinde maden sahası var, en yakın yerleşim yeri 3 kilometre; burada molozlar dökülüyor. Yine, Antakya Narlıca köyünde, tepede, ormanlık alanın içinde zeytin ağaçları var, zeytin ağaçları artık gıpgri; buralara moloz dökülüyor. Yine, Samandağ'da Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü'nün koruması altındaki Milleyha sulak alanı ve AFAD'ın Samandağ'da kurmuş olduğu çadır kentin hemen yanına molozlar dökülüyor. Üstelik, henüz yerleşimlerde mevcut altyapının enkazının kaldırılmasına da başlanmadı, asıl asbest tehlikesi o zaman olacak. İlgili uzman demeklerinin ve uzmanların bizzat denetiminde olmadan 1 metrekaresine bile kazı yapmamanız gerekiyor, yapılamaz. Yıkım, taşıma, boşaltma esnasında havaya, toprağa ve suya çok sayıda kimyasal karışıyor; bilim insanları bunu üstüne basa basa söylüyor. Çok ciddi kanser riskiyle karşı karşıyayız ve deprem bölgesinde özellikle bir kuşağı kaybedeceğiz; bunun uyarısını bir kez daha yapmış olalım.

Üstüne üstlük sadece deprem bölgesi değil, tarım arazilerinin yoğun olduğu bölge olduğu için memleketin dört bir yanında bütün halklarımız tehditle karşı karşıya.

Uluslararası Kanseri Araştırmaları Ajansının verileri var bu konuda, kanserojen maddeler listesinde "kesin kanserojen" tanımlamasında 1'inci grupta yer alıyor asbest ve Türkiye'de, maalesef, 2013 yılında yasaklandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

OYA ERSOY (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Evet, özellikle kamu binaları dâhil olmak üzere, 2013 yılından önceki binaların hepsinde bu kullanılıyordu. Ve enkaz kaldırma çalışmasının kesinlikle bilime uygun bir şekilde -ki o şekilde yapılsa bile tamamen etkilerinin sıfıra indirilemeyeceği çok açık- yapılsa bile bu risk devam edecek, onu bile bile söylüyorum, hele ki bu kadar gayrinizami yapıldığı takdirde çok daha büyük risk oluyor.

İkinci bir afetle doğanın, canlıların, insanların karşılaşmaması için ekoloji örgütlerinin taleplerine kulak verin. Kimyasal tehlikeye, ekolojik yıkıma karşı ekoloji örgütleri, bilim insanları uyarıyor, diyorlar ki: "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı başta olmak üzere, kamu kurumları, ekoloji örgütleri, meslek odaları ve bilim insanları hep birlikte bu enkaz konusunda şeffaf işleyen bir süreci birlikte işletelim."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın İmam Hüseyin Filiz.

Buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin grup önerisi üzerinde İYİ Parti grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen iki büyük deprem sonucu yaşadığımız afette, 11 ilimizde 50 binden fazla vatandaşımız yaşamını yitirmiş, yüz binlerce bina yıkılmış ve ağır hasar almıştır.

Yürütülmekte olan enkaz kaldırma çalışmaları sırasında hem betonların demirlerden ayrıştırılması hem de hafriyatların yüklenmesi aşamalarında havaya toz karışmakta, bu durum bölgede çalışma yapan personelle birlikte depremzede vatandaşlarımızın sağlıklarını da ciddi anlamda etkilemektedir. Döşeme, duvar, tavan kaplamaları, yalıtım malzemeleri, çatı ve cephe kaplamaları, temiz ve atık su borularında yaygın şekilde kullanılırken kanserojen olduğu için 2013 yılında Türkiye’de kullanımı yasaklanan asbestin, ne yazık ki enkaza dönen çok sayıda yapıda bulunduğu biliniyor. İlâveten, çeşitli hastalıklara sebep olan kurşun, cıva, küf mantarı ve birçok kimyasal madde daha var. Asbest, solunum yolu hastalıkları ile akciğer kanserine; kurşun, lösemiye sebep olabiliyor. Bu tozların içinde çok tehlikeli olabilecek silika da var. Tozların solunumu sadece mantar enfeksiyonlarına değil, eğer astım, KOAH gibi akciğer hastalıkları varsa ataklara neden olabilir; astım atağına, KOAH alevlenmesine, solunum yetmezliğine yol açabilir. O bakımdan, kronik rahatsızlığı olanlar enkaz kaldırma, yükleme, taşıma gibi işlerde çalıştırılmamalıdır. Enkazla işi olanların kronik hastalığının olmaması ve profesyonel toz tutucu maske kullanmaları gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, bir talebimiz var: Depremzedeler, enkaz kaldırma çalışması yapan kepçe operatörleri, bölgedeki işçiler, görevliler, şu an o bölgede olan herkes kayıt altına alınsın ve bir hakları olsun çünkü bu insanlarda yıllar sonra hastalık belirtisi görülebilir. Bu hastalıkların oluşması için bir süreç gerekir, deprem bölgelerindeki 5-10 yaşlarındaki çocuklar bu tozlar yüzünden ileri yaşlarda daha büyük sıkıntılarla karşılaşabilirler. Amerika’da 2001 yılında yıkılan İkiz Kuleler’in ardından molozların zararları hakkında bir araştırma yapıldı, İkiz Kuleler’in enkazında görev alan ekipler ve bölgede yaşayan 63 bin kişi üzerinde sağlık gözetimi yapıldı. 63 bin kişinin 24 bini çeşitli kanser hastalıklarına yakalandı; bu hastalıklar arasında göğüs kanseri, prostat kanseri, lösemi, cilt kanseri, akciğer kanseri gibi hastalıklar vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Hiçbir hastalığı olmayan kişilerde bile öksürük sendromu ve iskelet sistemi hastalıkları ortaya çıktı. Bu araştırma, enkaz tozlarının masum olmadığını gösteriyor. Toz oluşmaması için enkazların çok iyi sulanarak kaldırılması ve enkazın yerleşim yerlerinden uzağa taşınması, su kaynaklarına ve zirai alanlara karışarak çevreyi olumsuz yönde etki etmesini engellemek gerekmektedir.

Sonuç olarak, enkaz çalışmaları sırasında ortaya çıkan olumsuzlukların araştırılması yerinde olacaktır diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Adıgüzel.

Buyurun.

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Değerli milletvekilleri, sözlerimin başında, biraz önce burada AKP’li hatibin söylediği “Bizim dönemimizde yapılan hastaneler depremde zarar görmedi.” sözünün külliyan yalan olduğunu söylemek istiyorum. İşte, bakın, kendi çekimlerim; bu, Antakya’daki Araştırma Hastanesinin gündüzki görüntüsü, şu da geceki görüntüsü. Gidip burada tedavi olmak ister mi, bilemiyorum. Başka da bir sürü hastane var. Dahası da işte, bakın, İstanbul Kâğıthane Hastanesi 2006’da yapılmış; kendiniz boşalttınız depreme dayanaksız diye. Değerli arkadaşlar, bu hastane de 2016’da yapıldı. Ha “Bu hastane tam çökmedi.” onu diyorsanız, zaten şehir hastanelerinde çökme olayı depremden daha önce başladı; daha inşaat aşamasında milletin parasına çökmeye başladınız, hâlâ da çökmeye devam ediyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, asbest, 2013 yılından önce yapılan binaların çatı kaplaması, su giderleri ve döşemelerinde kullanıldı, kırsal kesimlerde de kerpiç evlerin boya kesimlerinde kullanıldı. Doğrudan akciğer kanseri ve ilave bazı solunum sistemi hastalıklarına neden oluyor. Yine, boya yapılan her yerde kurşun bulunur. Poliklorlu bifeniller yani “PCB” dediğimiz kimyasallar da karbon, hidrojen ve klor atomlarından oluşan insan yapımı bir kimyasal gruptur. Enkaz altında kalan birçok elektronik ve diğer eşyalarda bulunuyor. O yüzden PCB’lerin potansiyel kanserojen ve diğer olumsuz etkileri var bağışıklık sistemi, diğer sistemler üzerine. Peki, siz ne yapıyorsunuz? Asbest, kurşun ve PCB’ye hiçbir şey yapmıyorsunuz. Ne molozlarda çalışan işçileri ne o çevredeki halkı ne oradaki çocukları koruyorsunuz ne de bu moloz atılan alanlarda hiçbir önlem yok. Siz hâlâ daha ilk günlerin acizliğini saklama gayretiyle “asrın depremi” deyip depremin büyüklüğü altına sığınmaya “kader” deyip geçmeye çalışıyorsunuz. Yine, şu ana kadar 50 bin insan, 50 bin canımızdan olduk, siz hâlâ helallik almaya kalkıyorsunuz. Ölüler helallik vermez, hükümetler de helallik almaz; hükümetler gereğini yapar, hesap verir. Yirmi yıl önce “Kader deyip kurtulamazsın.” diyen Erdoğan, şimdi kendisi “kader” deyip kaçmaya çalışıyor. Bu deprem asrın felaketi olabilir ama bu asrın diğer bir felaketi de sizlersiniz. Bu depremin adı “48 saat depremi”dir; depremi 70 saniyeden 48 saate uzatan da bu Hükümetin aciz tutumudur. Şimdi kırk gün olmuş, şimdi bile hâlâ barınma sorununu halledemeyen Hükümet olur mu? Bakın, Hatay’da yakında sıcaklar başlayacak, o depremde akrep, yılan, çıyan bütün hepsi ortaya çıktı; o sıcaklarda onlar çadırlarda birçok sağlık vakasına neden olacak. Şimdiden bunu uyarıyorum.

İnsanlar sadece canlarını değil, tüm mallarını kaybetti. Evimiz hepimiz için küçük bir vatan, küçük vatanımızı kaybettik. Şimdi, bu büyük vatan Türkiye, o küçük vatanlarının, evlerinin yokluğunu telafi edebiliyor mu? Maalesef, edemiyor. Neymiş? Bir yıl içinde ev yapacak, iki sene ödemesiz; sonra da yirmi yılda ödeyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Kimin yirmi yıl yaşayacağını garantisi var? Depremden kurtulan, bu ülkede, selden ölüyor. “Bu insanlara, evlerini, karşılık almadan bilabedel yapacaksın kardeşim, sosyal devlet bu demektir.” Kim diyor bunu? 13’üncü Cumhurbaşkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu diyor. Devlet afetzedeyle ticaret yapmaz, yaralarını sarar.

Biliyorum, tüm halk olarak acımız taze, yara derin. Depremde bozuk zemin ile çürük beton arasında can veren çocukların, sel suyuna kapılan anaların, sokak ortasında vurulan babaların üzüntüsünü yaşıyoruz ama kimse umudunu yitirmesin; yüz yıl sonra yine bir Kemal, bu millete yine iyi gelecek. Bu topraklarda her zaman umut vardır çünkü her zor zamanda bir Kemal ortaya çıkmıştır. Umud, asla bu topraklardan gitmez çünkü bu ülkede Kemaller bitmez.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Muhammet Müfit Aydın.

Buyurun Sayın Aydın.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

6 Şubat tarihinde meydana gelmiş olan, “asrın felaketi” olarak bütün dünya tarafından da nitelendirilen 11 ilimizdeki depremle alakalı olarak devletimizin, kamunun, STK’lerimizin ve bütün milletimizin iş birliğiyle çalışmalar devam ediyor ve bundan sonra da devam edecek inşallah.

Değerli kardeşlerim, bizim ölçülebilirliği olan şeyleri belki mukayese ederek netice almamız lazım. 2000 yılı öncesindeki depremlerle 2000 yılı sonrası meydana gelen depremlerin mukayesesini yaparak yol alırsak ve birbirimize karşı kullandığımız lisanı da uygun bir şekilde, birbirimizi kırmadan, üzmeden götürürsek bence buraya, ülkeye daha fazla faydalı olabiliriz diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yıkıntı atıklarının yönetiminin sağlandığı alanların tespitinde İstanbul Teknik Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi çevre, jeoloji, inşaat, maden ve harita mühendisliği bölümleri öğretim üyelerinden oluşan akademik komisyon ve Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle koordinasyon içerisinde saha ve yerinde inceleme çalışmaları yürütülmüş, hâlen devam ediyor; geçici döküm alanlarında yıkıntı atıklarından kaynaklı asbest yönetimine dair Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla koordineli çalışmalar yürütülmektedir. Alanda asbest ölçümüne dair çalışmalar yapılmış olup tespiti hâlinde asbestli malzemenin bertarafı sağlanacaktır. Hâlihazırda yıkılmış binalardan kaynaklı yıkıntı atıkları, arama ve kurtarma çalışmaları ile delil toplama vesaire gibi yasal süreçlerin tamamlandığı bölgelerde, çevresel risk oluşturmayacak şekilde yıkıntı atıklarının belirlenen geçici döküm alanlarına taşınması işlemleri başlatılmıştır. Geçici döküm alanlarında tozlanmayı engellemek üzere toz bastırma sistemleri, su püskürtme işlemleri yapılmakta ve güvenlik amaçlı tel çit teşkili tamamlanmıştır. Bu alanlarda ayırma ve tasnif işlemleri gerçekleştirilirken gerekli çevresel ve güvenlik tedbirleri alınmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ayrıca, atık yağ, pestisit, boya, petrol ve türevi atıkların, tıbbi ilaçlar gibi tehlikeli atıkların da belirlenen alanlarda ayrılması ve çevre lisanslı tesislere gönderilerek bertaraf edilmesi, geri kazanılabilir atıkların, yıkıntı atıklar içerisinde ayrılarak çevre lisanslı tesislerde geri kazanımına yönelik çalışmalar da yürütülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Beton, tuğla, alçı ve içerikli atıkların mobil veya sabit kırıcılarla parçalanma, boyut küçültme işlemleri tamamlanarak mümkün mertebe kaldırım, yürüyüş yolları gibi alanların yapımında veya dolgu malzemesi olarak kullanılması sağlanmaktadır. Geri kazanımı mümkün olmayan atıkların belirlenen döküm alanlarında uygun bertarafı sağlanmaktadır.

Bu felaketin bir daha ne bizde ne bütün insanlık âleminde oluşmaması için Allah’tan niyazda bulunuyor, Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Nihat Yeşil ve arkadaşları tarafından, deprem sonrası asbest ve diğer kimyasalların insan sağlığına etkilerinin araştırılması amacıyla 21/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/3/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/3/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Nihat Yeşil ve arkadaşları tarafından, deprem sonrası asbest ve diğer kimyasalların insan sağlığına etkilerinin araştırılması amacıyla 21/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (3971 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 21/3/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Nihat Yeşil.

Sayın Yeşil, buyurun.

CHP GRUBU ADINA NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün 21 Mart, Nevruz Bayramı. Tüm insanlığa, ülkemize barış, huzur, kardeşlik getirmesi dileğiyle Nevruz’u kutluyorum.

Ayrıca, değerli halk ozanı Âşık Veysel’in ölüm yıl dönümü, onu da rahmet ve saygıyla anıyorum.

Değerli arkadaşlar, maalesef, ülkemiz afetin -çarpık kentleşmenin, plansızlığın ortaya çıkardığı yıkımın, koordinasyonsuzluğun- verdiği acıyı yaşıyor.

Değerli arkadaşlar, hâlen bundan bir türlü ders çıkaramadık. Biraz önce değerli arkadaşşıma, konuşmacı arkadaşşıma baksan her şey tamamıyla halledilmiş durumda. Biz, hepimiz, deprem bölgelerine gittiğimizde tanık olduğumuz olayları bizzat canlı yaşadık ve o olayları gördükten sonra bu önergeyi vermiştik. Aramızda çok saygıdeğer bilim insanlarımız var, doktorlarımız var. Bu asbestle ilgili Dünya Sağlık Örgütü’nün, kanser araştırma örgütlerinin yapmış olduğu tespit, birinci derece kanserojen madde taşıyan malzeme asbesttir. Bu asbestin olma noktasında, bununla ilgili önlem alınması lazım.

Biz, bölgelere gittiğimiz zaman, illere gittiğimiz zaman, yapılan enkaz çalışmalarında kamyonlarla, kepçelerle gelişigüzel, o adalarda insanların içerisinde yapmış olduğu olumsuzlukları görünce -ve bunda hepimiz acı yani yediğimiz yiyecekten, giydiğimiz yiyecekten- her türlü olumsuzluklarla karşı karşıya kaldığımız bir süreci yaşadık, bu sürecin bize getirdiği olumsuzlukları yaşadık. Şimdi, siz, depremin başında, organize ederken plansızlığın... İlk üç gününde insanların gitmediğini Sayın Cumhurbaşkanını kendi ağızıyla söyledi; kendisi özür diledi, halktan kendi şeylerini affetmesini istedi.

AHMET KAYA (Trabzon) – “Affedin.” dedi, helallik istedi.

NİHAT YEŞİL (Devamla) – Helallik istedi. Şimdi, bu helallığı her alanda isteme noktasında. Şimdi, dedik ki: Hani, yüz

binlerce insanımız yaralı, elli bin civarında insanımız da ölü şeklinde ortaya kondu. Şimdi, bundan sonra insan yaşamı devam ediyor. İnsanın en kutsal hakkı yaşam hakkıdır. Bu yaşam hakkını ortaya koymanın tek yolu da gerçekten sağlıklı bir şekilde kentlerimizi yeniden yapmaktır. Bilim insanının, bilimin, aklın olmadığı, bilimin ortaya çıkardığı değerleri ortaya sunmadığımız sürece biz bu acıları daha çok yaşayacağız.

Arkadaşlar, bilim diyoruz, ders çıkarın diyoruz. İşte yanılıyor, diyor ki... Değerli arkadaşlar, İTÜ bunu anlatıyor; teknik üniversitenin verdiği rapor. Bu raporlar geldiyse kimin elinde? Odalarla, sivil toplum örgütleriyle, mimarlarla, mühendislerle, Türk Tabipleri Birliğiyle, bunları ortak bir anlayışla ortaya koyduğumuz zaman biz daha sağlıklı sonuç alıyoruz. Yani biz, sizi eleştirmek veya şey etmek için demiyoruz, insan sağlığına yararlı olmak için bunu söylüyoruz; bu önerilerimizi de bu anlamda getiriyoruz ve bakın, bu araştırma önergesini veriyoruz. Benden önce Halkların Demokratik Partisinden arkadaşlarımız önerge verdi, reddedildi. Ya neyi reddediyorsunuz? Biz gizli saklı herhangi bir şey yapmıyoruz ki. Diyoruz ki: Araştıralım, eğer doğru varsa, bilimsel olarak bir şey ortaya konursa canla, başla biz de sizi destekleyelim, sizin aldığınız o kararın yanında hep beraber olalım yani aklın yolu bir. Biz bu aklı ortaya koyamazsak, biz bu bilimi ortaya koyamazsak, biz bu yaşamı insanlara sunamazsak daha nereden bunları elde edeceğiz değerli arkadaşlar? Ve biz ondan sonra bunları söylediğimiz zaman da "Efendim, bunlar her şeye karşı..."

AHMET KAYA (Trabzon) – Ağzına sağlık Nihat ağabey, ya ne güzel konuşuyorsun.

NİHAT YEŞİL (Devamla) – Biz karşı falan değiliz, tam aksine bizim hepimizin bu insanlarımıza, toplumumuza bir sorumluluğu var. Türkiye Cumhuriyeti Meclisinde bu insanlar ne için bunu yapıyor? Bu duyarlılığı gösteren arkadaşlarımızın hepsi -hiçbirini ayırmaksızın- her arkadaşımız bu duyarlılığı gösterdi. Biz bölgelerimize gittiğimizde insanlar... Allah kimseyi o acıyla baş başa bırakmasın, biz çok büyük acılar yaşadık değerli arkadaşlar hem maddi hem manevi olarak. Bundan sonra da daha sonra... İşte, bir Çernobil olayı çıkmıştı 1986 yılında, bir bakan kalkmıştı, diyordu ki: "İşte bakın, Çernobil'de herhangi bir şey yok." Çay içiyordu milletin karşısında ve sonunda binlerce insanımız... O acıyı hep beraber yıllarca çekiyoruz, hâlen daha çekiyoruz; kanserin girmedeği hiçbir alan yok, girmedeği hiçbir ev yok. Bu zaman bunun bedelini tabii, önlemsiz ve...

AHMET KAYA (Trabzon) – Karadeniz'de.

NİHAT YEŞİL (Devamla) – Karadeniz Bölgesi'nde olduğu gibi, bırakın Karadeniz'i Türkiye'nin hemen hemen her tarafında bu var değerli arkadaşlar. Biz bunlara karşı bu önergeleri verirken diyoruz ki: Araştırma önergeleri verelim, gerçekten bilimsel olarak yapılacak bir şey varsa biz de sizin yanınızda olalım ve el birliğiyle bunu yapalım. Biz bu zorlukları ancak böyle aşabiliriz, dayanışmayla aşabiliriz, dostlukla aşabiliriz. Ama maalesef muhalefetten kim veriyorsa, ne geliyorsa, doğruyu da söylesek yani en güzel kanunları da getirsek her şeye siz ret kararı veriyorsunuz, olmaz böyle bir şey. Yani siz mademki kendinize bu kadar güveniyorsunuz, gelin -o bilim insanları dediğiniz- sahte raporlarla değil gerçek raporlarla hepimizin karşısında yapalım, hep birlikte bunlara gidip önerilerimizi verelim ve birlikte, sizlerle beraber, bilim insanlarıyla beraber araştıralım. Yani aklın yolu bir; biz, akılla, bilimle, bilinçle bunları yaparsak bunları yenmiş oluruz ve zorlukları da aşmış oluruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

NİHAT YEŞİL (Devamla) – Ama ne garip, şimdi, değerli arkadaşlarım, tüm önergeler muhalefetten geliyorsa, doğru da olsa, bilim de olsa, bilimsel de olsa bunlar reddediliyor. Aramızda doktor arkadaşlarımız var, çok saygıdeğer insanlar var, teknik konuda, bilimsel anlamda bunu araştırarak insanlarımız var; bunu o insanlarımıza sunmak... Ve yediğimiz yiyecekten, içtiğimiz sudan, her türlü alanda -sadece orada yaşayan insanlarımız değil ki- hepimiz etkileniyoruz. O anlamda bu araştırma önergesini vermiştik. Yani bu araştırma önergesi inşallah tüm arkadaşlarımızın oylarıyla kabul edilir ve biz de oraya gittiğimizde, gönül rahatlığıyla insanlara... Ve bunlara ne kadar sağlıklı, huzurlu bir şekilde sahip çıktığımızı tanık oluruz ama AK PARTİ'li arkadaşlarımızın her zaman yaptığı gibi, kimden ne gelirse, muhalefetten ne gelirse mutlaka biz bunu reddederiz ve... O ret konumunda benden önceki önergeyi reddettiler, herhâlde bizim de önergemizi reddetmezler.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Buyurun Sayın Çulhaoğlu.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu Meclis araştırması açılması isteği üzerine İYİ Parti Grubumuzun görüşlerini ifade etmek üzere söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde yaşanan depremlerin yıktığı 11 ilimizde artık enkazlar kaldırılıyor. Ancak bu enkazlardaki moloz yığınları, yıkılan binaların yapımında kullanılan ve -kansere başta- birçok hastalığa sebebiyet veren asbest, kurşun ve PCB gibi tehlikeli maddelerin de açığa çıkmış olması demek oluyor. İnsan sağlığını tehlikeye atan tüm bu maddeler moloz kaldırma çalışmaları sırasında havaya ve yağışlarla da suya karışıyor. Hâliyle, bu bölgelerdeki vatandaşlarımız akciğer kanseri, gırtlak kanseri, yumurtalık kanseri, "asbestozis" denilen bir tür akciğer hastalığı, akciğer zarları arasındaki sıvı toplanması, prostat kanseri ve akciğer dokusunda bağ dokusu oluşumu gibi elim hastalıklara karşı mutlaka korunmalı, önlemler alınmalıdır. Dolayısıyla uzmanlar, bölgeye yemek, çadır ve hijyen malzemeleri kadar toz maskesi yardımı yapılması ve acil önlemler alınması gerektiği yönünde uyarılar yapıyorlar. Bu vesileyle iktidara sesleniyorum: Bu uyarıları geçiştirmeyin ve mutlaka toz maskesi dağıtın. İnsanlarımızı bir de sağlık yönünden yıkıma uğratmayalım. Bu, iktidarın en tabii görevidir. Her ne kadar asbest ve benzeri tehlikeli maddelerin 2010 sonrasında inşaatlarda kullanılması yasaklanmış olsa da yönetmeliğe uymayan, malzemeden çalan ya da ucuz işçilik ve günü geçiştiren müteahhitlerin olduğu ve üç dört yıllık binaların bile bu benzeri sebeplerle yıkıldığı gerçeği ortada iken asbest konusunun hayli önemli olduğunu düşünüyor ve dikkatlerinize sunuyorum.

Asbestin geçmişte yapı sektöründe açıkça kullanılan bir malzeme olduğu bilinmektedir; çimento levhaları, çatı ve yer kaplamaları ile ısı, su yalıtımı gibi pek çok noktada sıklıkla kullanılmaktadır. Asbest olmasa bile enkazda ağır metaller var, kurşun, cıva ve küf mantarları var, radon gazı var. Havaya kalkan tozlar da sanıldığı kadar masum değil arkadaşlar. Bölgedeki binalar yıkılmış ya da ağır hasarlı olduğu için buralara girip asbest sökümü yapılmasına imkân yok ancak devlet burada hassas olmalı ve asbest söküm uzmanlarını devreye almalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu uzmanlar da enkaz başında levha, çatı, izolasyon ve yer kaplama gibi malzemelerin ayrılmasını, geçici depolama alanlarına alınmasını sağlayarak zararı en aza indirebilirler. Bunun için iktidar bildiğini okumamalı ve ortak hareket etmeyi öncelemelidir.

Evet, doğru, çok büyük felaketler yaşadık ancak asbest ve tehlikeli atıklar konusunda dikkat edilmezse beş on yıl sonra bir başka felaket, ikinci bir afet daha yaşamamızın olası olduğunu göz önünde bulundurmalıyız diyor, Genel Kurulu saygıyla

selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu selamlıyorum.

Tabii, depremin etkilerini ve sonrasında oluşan durumu da konuşmaya devam ediyoruz. Deprem yaşandı ve bundan sonraki kısmında önemli bir problem de enkazları kaldırmak. Tabii, enkazı kaldırırken arkadaşlar hep asbest boyutunu dile getirdiler. Diğer taraftan şu devam ediyor arkadaşlar: Enkazlarda yaşamını yitirmiş insanların bedenleri var ve öncelikle bunların, bir ölüye saygı çerçevesinde dikkatlice çıkarılması gerekiyor; Enkaz kaldırmalarında öncelikle dikkat edilmesi gereken husus budur. Maalesef “Burada herhangi birisi yoktur ya da bir beden yoktur.” gibi, kontrol edilmiş ve üzerine not düşülmüş yerlerden bile daha sonra cesetler çıkarılıyor, buna da birçok yerde tanık olduk. Bu anlamıyla öncelikle dikkat edilmesi gereken konu bu.

Diğer taraftan, molozların yaşam alanlarının yakınlarına dökülmesi sorunu var ve bir diğeri de tarım alanlarına ve dere yataklarına yani su alanlarına dökülmesi riskleri var yani dökülmesi uygulamaları var. Bütün bu uygulamalar bu işleri sorun hâline getiriyor; Malatya’da bununla ilgili yaşanan durum var, İslâhiye’de yine bununla ilgili yaşanan durum var ve dere yataklarına atıldığına yönelik bilgiler, görüntüler var Adıyaman’dan da. Esas sıkıntıların, sorun yaratılanların başında bunlar geliyor.

Şimdi, gelelim asbest meselesine. Şimdi, asbest meselesi... Tabii, Türkiye’de yasaklanan bir madde asbest ama burada yasaklanmış olmasına rağmen yani yasaklamadan önce -2013 yılında tamamen yasaklanıyor ama- 2013 yılından önce yapılan inşaatlarda bu asbestler kullanılıyor. Yer ve tavan kaplamaları, yalıtım amaçlı püskürtme kaplamalar, ara duvarlar, yangına dayanıklı yalıtım panelleri gibi birçok yerde bunlar kullanılıyor ve bunların birinci derecede kansere sebep olan malzemeler olduğunu bilim insanları da sağlıkçılar da ifade ediyorlar. Dolayısıyla bu enkazlar kaldırılırken, enkazların döküldüğü yerlerde tümüyle bu tehlikeye dikkat çekerek ya da bu tehlikeyi görerek davranmak gerekiyor.

Şimdi, iktidar partisinden milletvekili arkadaşlar geliyorlar buraya, bir güzel anlatıyorlar ama anlattığınız şey yönetmelikler arkadaşlar. Tıpkı bizim soru önergelerine bakanlıkların verdiği cevaplar var ya, biz soru önergesiyle soruyoruz, bir şey soruyoruz, bir olay soruyoruz yani yaşanmış bir olayı soruyoruz, bize cevap olarak o konuyla ilgili yönetmeliği gönderiyor bakanlık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Şimdi, burada da bizim bu araştırma önergelerimize ya da yapmış olduğumuz konuşmalara cevaben yapılan konuşmalarda tümüyle, aslında “Bir enkaz kaldırma işlemi nasıl yapılır?” yönetmeliğini gelip burada okuyorlar. O yönetmeliği biz de biliyoruz fakat yönetmelik sahada uygulanmıyor, gidin, bakın; mutlaka siz de gidiyorsunuz, gittiğinizde bakın yani. Hakikaten o yönetmelik çerçevesinde bir uygulama söz konusu mu? Hayır, kesinlikle öyle bir şey yok. Yani paldır küldür binalar yıkılıyor; enkazlar, molozlar atılıyor kamyonlara, götürülüyor, ya dere yataklarına yakın yerlere ya yaşam alanlarına yakın yerlere ya da tarım alanları dediğimiz alanlara dökülüyor ve bu konu çok hızlıca yürütüldüğü için, öyle yönetmeliklerde anlatıldığı gibi bir inceleme, irdeleme söz konusu falan da değil; hayatta kalan ve o coğrafyada yaşayan insanların yaşamları da tümüyle tekrar tehlikeye atılıyor.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Tahir Akyürek.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA TAHİR AKYÜREK (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; tabii, depremin üzerinden kırk üç gün geçti ama neticelerini, sonuçlarını, yapılması gerekenleri tartışmaya elbette devam edeceğiz.

Yönetmelikten bahsetmeyelim sadece ama uygulamayla ilgili birkaç şeyi söylemek istiyorum. Depremi ilk saatlerinden itibaren birçok bakanımız gibi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımız da deprem bölgesinde çalışmaya başladı Bakanlık ekibiyle birlikte. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımızın en son açıklamasında, 5 milyon 397 bin bağımsız bölümden oluşan 1 milyon 875 bin binada inceleme yapıldığı, 883 bin bağımsız bölümden oluşan 301 bin binanın acil yıkılacak ya da yıkık veya orta hasarlı bina olduğu açıklandı. Buradan tahminen en az 85 milyon metreküp yani 170-180 milyon ton civarında bir inşaat enkazının ortaya çıkacağı anlaşılıyor, en çok da Hatay, Maraş, Malatya, Adıyaman ve Gaziantep’te atık miktarı olacağı öngörülmüyor. Bu 11 ildeki hafriyat çevreyi olumsuz etkilemeyecek yerlere dökülsün diye tespitler yapıldı, 11 ilde 47 enkaz döküm sahası tespit edildi. İnşaat yıkıntı atıklarının çıkacak en tehlikeli maddesi asbest, doğal mineral atıklarından en tehlikeli atık asbest minerali; bu da doğal bir mineral biliyorsunuz, solunum yoluyla alındığında ortaya çıkan neticeleri zaten arkadaşlarımız ifade ettiler. Hükümetimiz 2010 tarihinden itibaren asbestin inşaatlarda kullanımını bir yönetmelikle yasakladı ama 2010’dan önce yapılan inşaatlarla ilgili enkaz kaldırma çalışmaları yapılırken gayet dikkatli olunması gerekiyor; gerek depolanırken gerek enkaz kaldırılırken, yıkım ve döküm sahasında sürekli olarak gerek sulama gerek maske ve diğer tedbirler alınmaya çalışılıyor.

Ayrıca, Bakanlıkça sahada bulunan mobil çevre laboratuvarlarında da alınan numuneler üzerinde ölçümler yapılıyor, çevreye zarar vermeyecek şekilde işleme tabi tutuluyor. Tüm sahalara yerleştirilen konkasörler aracılığıyla da büyük kütleler geri dönüşümde kullanılır hâle getirilmeye gayret gösteriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Bu arada, asbestten yapılmış levhalar ayrılıp bertaraf merkezlerine gönderiliyor. Dökülen alanlarda asbest tozlarının doğaya karışmaması için de itina gösteriliyor. Yine, hafriyat alanlarının bilhassa yer altı ya da yüzeyel sularla ilgili bölgelerde ve tarım alanlarında yapılmamasıyla, buralardan uzak tutulmasıyla ilgili de çalışılıyor. Bu konuda Hükümetimiz, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız hassasiyet gösteriyor, göstermeye devam edecek.

Cenab-ı Hak bizleri böyle büyük felaketlerden, felaketlerin tekrarından muhafaza etsin diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İç Tüzük’ün 37’nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl’ün, (2/3959) esas numaralı Geri Dönüşüm Çalışanlarının Şartlarının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/205)

(2/3959) esas numaralı Geri Dönüşüm Çalışanlarının Şartlarının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 37'nci maddesi uyarınca doğrudan Genel Kurul gündemine alınması için işlem yapılmasını arz ederim.

Tekin Bingöl
Ankara

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Ankara Milletvekili Tekin Bingöl konuşacaktır.

Buyurun Sayın Bingöl.

Süreniz beş dakikadır.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gün içinde hepimizin, pencerelerimizden dışarıyı seyrederken, araçlarımızla seyahat ederken, yürürken çok sıklıkla karşılaştığı bir manzara var; 7'den 70'e, zor koşullarda, çöpleri karıştıran, oradan ekmeğini kazanan 500 binin üzerinde yurttaşımız var, bunlar emek sömürsünün son halkası. Maalesef yok sayılan, görmezden gelinen, aileleriyle birlikte 2 milyonluk bir nüfusa sahip büyük bir kitle ve bunlar ekmeklerini sadece ve sadece çöpten kazanıyorlar ama asla gelecekleri yok, asla, gelecekleriyle ilgili ne umut yeşertebiliyorlar ne de hayal kurabiliyorlar çünkü yoklar, devletin hiçbir kaydında yoklar, hiçbir sosyal güvenceleri yok. Hiçbir şekilde sosyal güvenceleri olmadığı gibi müthiş bir sağlık sorunuyla uğraşıyorlar. Düşünün, o çöpleri karıştıran yurttaşlarımız tetanos gibi, hepatit gibi, tüberküloz gibi birçok hastalığa maruz kalabiliyorlar. Üstüne üstlük gün içinde yüzlercesi hakarete, dayağa, zulme uğruyor ve bir de içler acısı bir durum var ki bu insanlara zaman zaman hırsız muamelesi yapılıyor ama bunlar çok onurlu insanlar. Eğer hırsızlık gibi bir düşünceleri olsa gün içinde on beş, on altı saat o çöpleri karıştırırlar mı, oradan günde sadece birkaç yüz lira bir gelir elde ederek çocuklarının, aile bireylerinin karnını doyurmanın derdine düşerler mi? Onun için onurlular ama her türlü hakarete maruz kalıyorlar.

Benim vermiş olduğum bu kanun teklifi, işte, 2 milyonun üzerindeki bu insanlara karşı insani ve vicdani sorumluluğumuzun yerine getirmenin bir aracı olmalı. Bugüne kadar hiçbirimiz, hiçbir grup bu kitleyi görmezden geldi, âdeta yok sayıldı. Ama şimdi, bu kanun teklifine olumlu yaklaşan grup ve milletvekilleri bu saatten sonra bu insani ve vicdani sorumluluklarını yerine getirdikleri için, bunu reddedecek olanlar bu saatten sonra bu insanların uğradığı zulme, hakarete, haksızlığa, saygısızlığa maruz kalacaklar ve onlar o vicdanların hesabını mutlaka bir gün verecekler. Bu bir fırsat.

Peki, ne yapmalı? Bu insanların daha iyi koşullarda o işleri yapmasını sağlamalıyız yani bunların bir iş tanımını yapmak zorundayız, bunların iyi sağlık koşullarında o işlerini yapmalarını sağlamalıyız. Düşünün, iptidai yöntemlerle, ilkel birtakım “çekçek” diye nitelendirilen araçlarla, çöpler karıştırılıyor ama bunlar çok daha teknik, çok daha bilimsel, çok daha nitelikli araçlara kavuşturulamaz mı ya da daha iyi hijyenik koşullarda -eldiveniyle, maskesiyle, iş elbisesiyle- çalıştırılmaz mı? Bunlar sigortalı yapılıp, vergi mükellefi yapılarak en azından emeklilik hayallerini, geleceklerini garanti altına alabilecekleri bir dünyayı yaratma hesabı yapılamaz mı? Bunları bu Meclis sağlayabilir.

Bakın, değerli milletvekilleri, bütün bunları yaptığımızda bu ülkenin bütçesine zerre kadar bir yük gelmeyecek ama nitelikli hâle dönüştürülen, daha sıhhi koşullarda, sağlıkları düşünülerek ve birçoğunun okulun önünden dahi geçemeyen çocukları olduğunu da düşünürsek, eğitimleri de dikkate alınarak bir düzenleme yapılırsa insanın bütçeye hiçbir yükümlülük getirmeyecek, aksine bu ülkenin ekonomisine çok daha büyük katkılar sağlayacaktır bu kardeşlerimiz.

Peki, ne yapılıyor? Bu insanlar sömürülüyor. Kimler tarafından? Aracılar tarafından? Bu insanlar, sadece o gün içinde kazanıp karnını doyurmak zorunda kalan bu insanlar o çöpleri karıştırırken elde ettikleri ahşap, metal, plastik ve benzeri gibi ürünlerin geri dönüşümünü sağlarken günlük kazanıp günlük karınlarını doyuruyorlar, asla günlük kazandıklarının üzerine bir şey artırma şansları yok çünkü emek sömürsü çok derin orada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ucuz araçlar eliyle günde birkaç yüz lirayı kazanarak hayatlarını idame ettiren bu kesimin sadece ve sadece alacakları birkaç kuruşla günlerini geçirecekleri için hiçbir garantileri yok. İşte bugün, bu Meclis, 27'nci Dönemin sonuna yaklaşırken Türkiye'nin 2 milyon insanının, çoluğuyla çocuğuyla, yoksul, çaresiz, bitap düşmüş bu insanların çaresizliğine çözüm üretebilir.

Bu kanun teklifine destek verirsiniz 27'nci Dönemin sonunda huzur içinde “Biz de 2 milyon insanın derdine derman olduk, onları yaşanabilir bir nitelikli hayata kavuşturduk.” huzuru içerisinde buradan ayrılırız diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Çevre Komisyonu ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4972) ile Çevre Komisyonu ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 422) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 3'üncü maddesi kabul edilmişti.

4'üncü madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 422 sıra sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Turan

Mahmut Toğrul

Filiz Kerestecioğlu Demir

Mersin

Gaziantep

Ankara

Ali Kenanoğlu

Kemal Peköz

Dilşat Canbaz Kaya

(*) 422 S. Sayılı Basmayazı 20/3/2023 tarihli 75'inci Birleşim Tutanağı'na ektir.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Filiz Kerestecioğlu'nun.

Sayın Kerestecioğlu, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili halkımız; rant, çıkar, kâr odaklı yönetim anlayışı nedeniyle bilançosu her gün ağırlaşan bir felaket yaşıyoruz. Depremde ve ardından yaşanan sel felaketinde tarım sektörü büyük yara aldı. Türkiye tarımsal üretiminin yüzde 15'i yaklaşık 300 bin çiftçi tarafından deprem bölgesindeki kentlerde yapılıyordu, tarımsal ihracatın da yaklaşık yüzde 10'unu bu iller karşılıyordu. İklim krizi, kuraklık ve yanlış tarım politikaları çiftçileri tarımdan kopma noktasına getirmişken üzerine bir de afetler eklendi. Hâl böyleyken, yapılması gereken depremzede çiftçiler başta olmak üzere tüm çiftçileri desteklemek ve gıda krizini engellemek. Ortaya çıkan enkazın nereye götürüleceği önceden planlanmadığı için enkazlar tarım arazilerine, dere yataklarına yani halk sağlığını tehdit eden alanlara dökülüyor. Yine önceden planlama yapılmadığı için birinci sınıf tarım arazilerine konteyner kentler kuruldu; sadece deprem değil, plansızlık da şimdi tarımı öldürüyor.

Getirdiğiniz bu kanun teklifi, aslında, sadece sözleşmeli tarım yapan firmaların ve çok uluslu şirketlerin daha fazla kazanmasını esas alıyor, üreticinin sorunlarına çözüm sunmuyor. Görüştüğümüz 4'üncü madde tarımsal üretimdeki desteklemelerde esas alınan Çiftçi Kayıt Sistemi yerine Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından getirilen ne idiği belirsiz kayıt sistemlerinin kullanılmasını öneriyor. 2001'de uygulamaya alınan ve AKP iktidarının övgüyle bahsettiği Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) üretimdeki çiftçi sayısı hakkında gerçek bir veri sunmuyor. Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısı 2001-2021 arasında yaklaşık 10 bin kadar azalmış fakat bu veriler de aktif çiftçi sayısını doğru yansıtmıyor çünkü sisteme kayıtlı olanların hepsi çiftçilik mesleğini yapmıyor ya da yapamıyor. Depremzedelere mazot ve gübre desteğinin nakdî olarak ödenmesine ilişkin yapılan çalışmayı ÇKS'yi baz alarak planladınız ancak deprem bölgesinde ağırlıklı olarak küçük ölçekli çiftçilik yaygın, çoğu çiftçinin ÇKS'de kaydı yok. Bu durum çiftçilerin devlet desteğinden mahrum kalmasına neden oluyor. Şimdi, bu teklifle ÇKS yerine dediğim gibi ne olduğu bilinmeyen yeni bir sistem getirmeyi öneriyorsunuz ve Tarım Bakanlığına çok fazla yetkiler vererek. Çözüm başka isimde yeni bir sistem kurmak mı? Tabii ki değil. Detaylı planlamadığınız biçimsel değişikliklerle çiftçilerin sorunları çözülemez. Teklifi o kadar özensiz hazırlamışsınız ki bir maddede kaldıracağınızı söylediğiniz Çiftçi Kayıt Sistemi'ni kanun gerekçesinin ilerleyen sayfalarında referans olarak veriyorsunuz, bu kadar özensiz. TÜİK verileri, tarımda istihdam edilenlerin sayısının son on yılda yüzde 26 gerilediğini gösteriyor, büyük bir tehditle karşı karşıyayız. Gıda krizi yaşamamak için kesinlikle çiftçileri tarıma geri kazandırmak zorundayız.

Bakin, bundan iki hafta önce Nurdağı'nın köylerindeydik, bu arada küçük ölçekli çiftçilerin traktör gibi üretim araçları enkaz altında kalmış durumda, kullanılamaz hâldeler; bunlar benim çektiğim fotoğraflar. Depremın üzerinden neredeyse bir ay geçmesine rağmen çiftçilerin bu araçları enkaz altından çıkarılamamıştı ve bunu, gerçekten hâlâ çıkarılmadığını ifade ediyorlardı. Bir yandan da bazıları bu aletlerin, traktörlerin, başka araçların enkaza tamamen gömülü olduğu için bu nedenle de sigortadan hasar bedelini temin edemediklerini, durumlarını ispatlayamadıklarını söylüyorlardı. Şimdi, bizim burada görüşmemiz gereken bunlardı aslında ama siz yine maden alanları, orada, işte, orman alanlarında maden çalışması, Tarım Bakanlığının yetkisine bağlanması, ÇKS'yi sözde kaldırıp başka bir sistemi getirme, aslında yine merkezîyetçilikle Tarım Bakanının yetkilerini artırma ve depremzedelerin sorununu konuşmadan rafa kaldırma durumundasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Şu anda ekin ekme zamanı, geçirilen her gün çiftçilerin bu yıl hasat yapma şansını azaltıyor ve gerçekten “Deprem geniş coğrafyada oldu, her yere yetişemiyoruz.” diyebilirsiniz ama böyle merkezîyetçi bir anlayışla zaten hiçbir yere yetişmeniz mümkün değil sizin.

Şimdi, bu koskoca ülkeyi değil tek adam, 15 adam ya da hatta kadın bile yönetemez, zaten yönetmesin de. Niye yönetsin? O yüzden yerel yönetimlerin güçlenmesi gerekiyor. Bakın, HDP il, ilçe yöneticilerimiz ve her yerden, Mardin'den, Diyarbakır'dan, Batman'dan depremzedelerin yardımına koştular ama yerel yönetimlerimiz kayyumlar olmasaydı çok daha fazla destek sunabilirdi.

Bugünden sonra iyileştirmemiz gereken en büyük yara AKP-MHP iktidarının faşizm yarasıdır. 14 Mayıs'ta bu yarayı kapatacağız ve bugün “Nevroz” buruk da olsa “Nevroz” “...”(*)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 4 - 5488 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Çiftçi kayıt sisteminin esas alınması

GEÇİCİ MADDE 2 - Entegre idare ve kontrol sistemi oluşturuluncaya kadar üreticilere yapılacak destekleme ödemelerinde Ziraat Odası, Çiftçi Örgütleri ve Bakanlıkça belirlenen kayıt sistemleri esas alınır.”

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Cengiz Gökçel

Adana

Tekirdağ

Mersin

Ahmet Kaya

Orhan Sarıbal

Okan Gaytancıoğlu

Trabzon

Bursa

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde söz talebi Sayın İlhami Özcan Aygun'un.

Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orman Kanunu ve bazı kanunlar üzerinde

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

değişiklikler yapan kanun teklifiyle ilgili, 4'üncü madde üzerinde söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi ve ekranları başında bizi izleyen tüm seyircilerimizi selamlıyorum.

Evet, 4'üncü maddenin değiştirilmesi gerektiğini tam üç yıldan beri söylüyorum ve ne kadar güzel ki 12 Haziran 2020'de (2/2956) sayılı Tarım, Orman Komisyonuna havale edilmiş. Tam üç yıl olmuş, üç yıldan beri defaatle bu kürsüden çiftçilerin Çiftçi Kayıt Sistemi'yle desteklerine el konulduğunu ifade ettim. Ama üç yıl geçti, neredeyse artık Meclis kapanacak, birden 4'üncü madde geldi. Ne kadar mutluyum ki çiftçilerimize yani milletin gerçek efendisine bir katkımız olmuş ki yıllardan beri ödenmeyen, el konulan desteklerin ödenmesi konusunda bir nebze yol aldısak ne mutlu diyorum.

Değerli arkadaşlar, ÇKS'ye baktığınız zaman... Ülkede TÜİK rakamlarına göre 23,5-24 milyon hektar arazi üretimi var ama ÇKS'ye geldiği zaman ise 15-15,5 milyon hektar destekleme kapsamı içerisinde. Yani AK PARTİ iktidarı 2006 yılından beri ülkemizde 23,5-24 milyon hektar arazide üretim yapılmasına rağmen sadece ve sadece 15 milyon hektarına destek veriyor, geri kalanının üzerine oturuyor, çöküyor. İşte, artık bunu da gördüler, yıllardan beri ifade ettiğimiz bu teklifi bugün tartışıyoruz. Bu teklifte, Komisyon'da da sorduk "Ne zaman bunu sisteme sokacaksınız?" dedik, "Gelecek yıl." dediler. Değerli arkadaşlar, 2006'da bu kanun ortaya çıktığında en kısa zamanda entegre yönetim sistemine -destek sistemine- geçilecekti. Ya, 2006, yıl 2023; aradan geçen yıllara bakın, maalesef her zaman olduğu gibi hayal satmışsınız, hayal satmışsınız, satmaya devam ediyorsunuz. Ve onu da bırakın, 2014'te Bakanlığın hazır bir sistemi var: Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi. Bunda Türkiye'deki bütün çiftçilerimizin arazisi, ekipmanı, bitki örtüsü, hepsi kayıtlı. Ya, 2014'te siz bu projeyi -sistemi- sadece nerede kullanıyorsunuz? Evet, azotlu gübre takibinde. Neden çiftçinin diğer üretimlerinde bunu kullanmadınız? Neden yıllardan beri 8,5 milyon hektar arazinin desteğine el koydunuz diye soruyorum buradan, haykırıyorum. Siz kimden yanasınız? İşte, geldiğimiz noktada er geç bu ortaya çıktı. Ha, bir yöntem daha var, bir de Avrupa Birliğinden proje yaptınız, Avrupa Birliğini de aldattınız aslında. Orada proje yapıp IACS Sistemi'ni de Bakanlık şu anda elde etti, ona da bakmıyorsunuz. Avrupa desteklerini IACS'den veriyor, siz proje yaptınız; yaklaşık 3.050 kardeşimiz eğitim aldı, IACS Sistemi'ne de geçmediniz. Amaç neydi? Desteklerine el koymak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi bu yüce Meclisten bir şey daha rica ediyorum. Kendi adıma değil, ülkemizin üreticileri adına iki konu daha var. Komisyon burada, daha erken, yol yakinken... Yine (2/2978) esas sayılı Yasa Teklifi Komisyon'da duruyor. Bu nedir, bilir misiniz? Geçtiğimiz günlerde Urfa'daydık. Depremden dolayı nakit ödeme yapıldı desteklemelerine ama oradaki DEDAŞ gitti, çiftçinin desteklemelerine bloke koydu, el koydu. Diyoruz ki: Gelin, yol yakinken çiftçinin desteklemelerine, alet ve ekipmanlarına haciz konulan bu yanlış uygulamaya son verelim; gelin, (2/2978) esas numaralı Kanun Teklifi'ni de burada ihdas edelim, bu akşam hep beraber onu da çıkaralım. Yetmez diyoruz. Ha, bir de Danıştayın "Haczedilemez." diye kararı var. Ya, siz kanun, hukuk da dinlemiyorsunuz; hukukun karşısında gidiyorsunuz; pes doğrusu diyoruz!

Yine, başka bir konu: İşte, geçtiğimiz günlerde EYT'yle ilgili bir karar aldık ama çiftçileri unuttuk arkadaşlar, çiftçilerimizi unuttuk, efendiyi unuttuk.

Yine bir kanun teklifimiz var, (2/4150), bekliyor Komisyon'da; gelin, bu teklifi de gündeme alalım. Yeni bir madde ihdas edelim birazdan; burada, çiftçilerimizin 9000 olan gün sayısını 7200'e çekelim; yetmez arkadaşlar, o üreticilere bir de yılda üç ay yıpranma payı verelim; o da yetmez, bir de başladığı zaman 15 gün olup bu yıl 30 güne çıkan prim gün sayısını da 15 güne indirerek sabitleyelim, çiftçimize bir nebze de olsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Gelin, yol yakinken bu ülkenin efendisine bir kıyak yapalım, iyilik yapalım. Hepimiz bu son günlerimizde, bu Parlamentonun son günlerinde bu ülkenin efendilerine bir iyilik yapalım, şu kanun tekliflerini de getirelim, burada oylayalım hep beraber, el birliğiyle, çiftçilerimizin nefes almasını sağlayalım.

Diğer bir konu da -Sayın Komisyon Başkanı da Ayhan Barut Vekilimizle beraber ifade etti- şu: Arkadaşlar, "planlama" diyorsunuz da siz de planlama yok maalesef.

Şimdi, ben soruyorum: Ben çiftçiyim, çok yıllık sebze veya bir bitki diktim, ağaç diktim; ne olacak acaba? Bu sisteme göre bana gelecek tarım il müdürlüğü diyecek ki: "Bunu boz." Ya, Mersin Milletvekiline soruyorum: Limon diktin, limonu nasıl bozacaksın? Sana diyecek ki "Bunu kaldır, kaldır bunu." veya iki yıl içerisinde sana ceza kesecek.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Hakkını Mersin savunur.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Arkadaşlar, planlama yaparken, kanun yaparken bir de biraz şunları gözetin ya. Adam bu sene bunu diktiyse gelecek tarım il müdürlüğü "Bunu sök." diyecek, nasıl sökecek diye merak ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Konya

Ümit Beyaz

İstanbul

İbrahim Halil Oral

Ankara

Hüseyin Örs

Trabzon

Arslan Kabukcuoğlu

Eskişehir

Ayhan Erel

Aksaray

Bedri Yaşar

Samsun

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Bedri Yaşar'ın.

Sayın Yaşar, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce Türk dünyasının Nevruz Bayramı'nı tebrik ediyorum.

Tabii, özellikle son dönemlerde depremle beraber kentsel dönüşümün ne manaya geldiğini üç aşağı beş yukarı hepimiz biliyoruz. Ben bununla ilgili özellikle Samsunlu hemşehrimiz Köksal Solmaz'ın önemli bir problemini bu kürsüden paylaşmak

istiyorum.

Özellikle Samsun'un Tekkeköy ilçesinde park ve yol yapımıyla ilgili hemşehrilerimizin 11 daire ve 8 iş yerine toplam 2,5 milyon lira Büyükşehir Belediyesi değer biçiyor. Arkadaşlarımızın, sakinlerin mahkeme dâhil, belediyeler dâhil, Büyükşehir Belediyesi dâhil başvurmadağı hiçbir yer yok. Yani bugün siz de takdir edersiniz ki 8 daire, 2 tane dükkânın 2,5 milyon etmesi mümkün değil. Bugün TOKİ'nin rakamlarıyla bile 1,5 milyonun altında bir ev yapılamaz iken hemşehrimizin bu mağduriyetine bir çözüm bulunacağına ümit ediyorum. O duygu ve düşüncelerini her mekânda gündeme getirdi ama ben de ona söz vermişim, Köksal Solmaz ve Büyük ailesinin sesini de buradan, Meclis kürsüsünden duyurmuş oluyoruz.

Kanuna gelince, 422 sıra sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde üretici ve üreticilere yapılacak bitkisel üretimle ilgili destekleme ödemeleri ile Çiftçi Kayıt Sistemi'nin esas alınması... Bütün muhalefet milletvekillerinin her seferinde buraya çıkıp söylediğı bir şey var: "Her sene gayrisafi millî hasıladan doğan yüzde 1'lik payı siz çiftçiye ödeyin, çiftçi sizden başka bir şey istemiyor." diye diye dilimizde tüy bitti. 2022 yılı rakamlarına baktığınız zaman 905 milyar lira. Bunun yüzde 1'i ne yapar? 9 milyar lira. 20 lira olsa düz hesap, 180 milyar yani yaklaşık 160 milyar 2022'yle ilgili çiftçiye destek ödemesi yapılması lazım. Peki, ödenen rakam ne kadar? Bize intikal eden rakam 29 milyar. Biz bir taraftan Türkiye'deki ekilebilir alanların azlığını, çiftçi yaş ortalamasının yüksekliğini, aynı şekilde tarımsal arazilerin her geçen gün konut alanına dönüştürüldüğünü ifade ederken tabii ki siz bu desteklemeleri yapmazsanız otomatikman üretici sayısı da azalıyor, ekilebilir alanlar da maalesef her geçen gün azalıyor. Biz burada... Her seferinde tersten gidiyorsunuz, soğan depolarını basıyorsunuz, marketleri basıyorsunuz; hâlbuki bunun yerine işin kaynağına inip üreticiyi destekleseniz, üretimdeki girdileri destekleseniz, mazotu destekleseniz, gübreyi destekleseniz, burada kanun maddesinde işte "üretim planlaması" dedik, bu planlamayı yapıp üreticinin hangi fiyata üretip hangi fiyata satabileceğini daha işin başından belirleseniz inanın Türkiye'de dağ taş her yer ekilir, biz de bugün bu sorunları yaşamamış oluruz. Hâlâ, işte, dünyanın bilmem neresinden et gelecek, işte, neresinden, Afrika'dan ithal bilmem ne gelecek... Hakikaten bunları söylemekten, bunları burada ifade etmekten usandık, bıktık, yorulduk ama sizin de çok fazla yapacağınız bir şeyin olmadığını zaten hepimiz ifade ediyoruz, görüyoruz. Özellikle bu küçük işletmeler yani evinde kendi tarlasını ekip, kendi hayvanını besleyip, kendi ihtiyaçlarını karşılayacak ortamı bile bugün köylülerimiz maalesef gerçekleştiremiyor. Siz köylüyü tüketici hâline getirdiniz; ne alıyorsa o da şehirdeki emekliler gibi şehirden alıyor, çarşıdan alıyor, pazardan alıyor. Bunun bir tane sebebi var: Desteğe ihtiyacı var, desteklemediğiniz sürece maalesef sonuç hüsrân. Burada işte "Savunma sanayisini ne kadar desteklememiz lazım geliyorsa tarım sektörünü de desteklememiz lazım geliyor." diyorsunuz. Hani "Hakikaten size haksızlık ediyoruz, ödemiyoruz." diyorsunuz, çiftçiye de bunu yapıyorsunuz. Hakikaten, çiftçinin hakkını, hukukunu, desteklerini ödemiyorsunuz. Ödemediğiniz gibi, özellikle Güneydoğu'daki dağıtım şirketleri hesaplarına yatan paraya otomatikman el koyuyor. Hepinize ulaşıyordur bu, hepiniz bunları görüyorsunuzdur, yani daha destekleme primi maalesef, hesaba yatmadan pat, dağıtım şirketleri el koyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Tamamlıyorum.

Aynı şekilde, bugün bizim Ziraat Bankamız var, Ziraat Bankasının adı üstünde; kimi desteklemesi lazım? Çiftçiye desteklemesi lazım. Peki, Ziraat Bankasının kullandığı kredilerden çiftçilere kullandığı kredi oranı ne kadar? Yaklaşık yüzde 15, yüzde 16. Hâlbuki, biz istiyoruz ki Ziraat Bankası, kaynaklarının önemli bir kısmını çiftçiye aktarsın diye bekliyoruz, ama biz de kimlere ne kadar milyon dolarlar, krediler sağlandığını biliyoruz. Ama "Az kaldı." diyoruz, 14 Mayıs'tan sonra bu ülkede tarım için neler yapılabileceğini, çiftçi için neler yapılabileceğini, akıllı, deneyimli, birikimli, ehliyet sahibi insanların iktidara gelmesiyle Türkiye'de nelerin değişeceğini sizlere göstermeyi inşallah Rabb'im bizlere nasip eder diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önerge oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 422 sıra sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesiyle 5488 sayılı Kanun'a eklenen geçici maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arzu ve teklif ederiz.

"GEÇİCİ MADDE 5 – Tarımsal üretimde önemli işlevi olan tarım danışmanları arabuluculuğa ilişkin kadrolu görevlendirilir."

Rıdvan Turan

Mahmut Toğrul

Kemal Peköz

Mersin

Gaziantep

Adana

Ali Kenanoğlu

Dilşat Canbaz Kaya

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Ali Kenanoğlu'nun.

Sayın Kenanoğlu, buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bugün, 21 Mart "Nevroz" Bayramı. Bugünü kendisine bayram olarak gören bütün halkların bayramı kutlu olsun.

Diğer taraftan, 21 Mart, tabii, Âşık Veysel'in de Hakk'a yürüyüşünün yıl dönümü. Âşık Veysel, Alevi inancının, âşıklık geleneğinin son yüzyıldaki en büyük temsilcilerinden birisidir. Kendisi 21 Martta Hakk'a yürüdü. Veysel'e sorarlar: Âşık, dünyadan ne anladın?" diye. Der ki: "Say ki bir pazar yeri dolaştım, 3 metre bez aldım gidiyorum." Yani böyle yüce gönüllü bir insandır. Diğer taraftan, şöyle der: "Mezarıma çimento, beton dökmeyin; toprak kalsın, börtü böcek faydalansın; süt olsun, bal olsun, çiçek olsun." Bu kadar da doğa âşığı bir insandır. Diğer taraftan "Medet mürvet deyip kapına geldim/İsteğim dileğim var Hacı Bektaş/İndim eşliğine yüzümü sürdüm/Kusurum günahım var Hacı Bektaş." diyerek de Pir'in huzurunda özünü dara çekmesini bilen bir dervişti.

Bu "Nevroz" gününde sadık yâri kara toprağa kavuşan Veysel babanın devri daim, mekânı gülistan olsun. Kendisini sevgi, saygı ve özlemle anıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu 5'inci madde tarımda, sözleşmeli üretimde ortaya çıkacak anlaşmazlıklardaki ara buluculukla ilgili hususları düzenliyor, oradaki uzman kişinin özelliklerini filân düzenliyor. Tabii ki sözleşmeli tarımda yaşanan sorunlar var, sanayiciden kaynaklanan sorunlar da var, kimi zaman üreticiden kaynaklı sorunlar da var ve tabii bu sorunların çözülmesi gerekiyor. Genelde bu sorunlara baktığımız zaman; sanayiciden kaynaklı sorunlar, ürün bedellerinin ödenmesiyle ilgili olarak sözleşmelerde genel olarak bir ödeme planı olmasına karşın ödemelerin zamanında yapılmaması sorunu, yapılacak sözleşmenin genelde tek taraflı olması, çiftçinin itiraz hakkı olmaması gibi sorunlar var. Firmaların çeşitli nedenlerden dolayı sözleşmeli ürünleri teslim almaması sorunu var, daha uygun fiyata ürün bulması, iflas ve benzeri ürün yelpazesindeki değişiklikler gibi nedenler var,

tarımın yapısından kaynaklanan risklerin sanayici tarafından tam olarak paylaşılmaması meselesi var; bütün bunlar sanayiciden kaynaklı sorunlar.

Tabii ki üreticiler açısından da çeşitli sorunlar var yani onların da yaşadığı çeşitli sorunlar var; çiftçilerin örgütsüz olmaları nedeniyle sanayici karşısında zayıf kalmaları meselesi var, örgütlü bir yapı oluşturamama ve sözleşmeli tarımda da üreticilerin belirli zaman, miktar ve kalitede ürünü sözleşmeyi yapan kuruluşa teslim etmek zorunda olduğu hâlde teslim edememe sorunları oluşuyor. Tabii ki burada da bunun alt sebepleri de var; yeterli ürünü üretememe, piyasada ürün fiyatlarının artması ve benzeri nedenler var.

Tabii, bunların çözümlerinin mutlaka oluşturulması gerekiyor ve üreticinin desteklenmesi açısından, tarımın gelişmesi açısından da yapılması gereken işler var. Sabit fiyatlı sözleşme uygulamasından çok, fiyatı açık uçlu sözleşmeler yapılabilir. Ürün teslim dönemlerinde oluşturulacak bir komisyon haftalık ürün fiyatlarını belirlemelidir çünkü sanayici çoğu zaman fiyat konusunda küçük üreticiyi başından teslim alabiliyor.

Firmalarca ekim alanı ve ham madde tedariki planlaması objektif esaslara göre uygun ve gerçekçi bir biçimde yapılmalıdır. Sözleşmeli üretimde taahhüt edilen üretim alanından alınabilecek ürün miktarının belirlenmesinde üreticilerin gerçek verimleri mümkün olursa alt ve üst sınır olarak belirlenmelidir. Firmalar tarım birimleri kurarak işlevsel hâle getirmeli ve ziraat mühendisi istihdam etmelidirler. Sözleşmeli olarak üretilen ürünlerin tarım sigortaları kapsamında sigortalanmasına başlanmalıdır. Taahhüt edilen ürün miktarından kabul edilebilecek ölçüdeki sapmalar dışında ürün teslim eden üreticilere ceza uygulaması yapılabilir; tabii, bu başta anlatmış olduğumuz bütün bu uygulamalar sağlandıktan sonra. Ürün bedellerinin ödenmesinde sözleşmelerde belirli bir ödeme planına uymayan firmalara mutlaka faiz uygulaması yani ceza uygulaması yapılması gerekiyor çünkü çoğu zaman taahhütlerini yerine getirmiyorlar, üreticinin örgütlü bir gücü yok, bununla baş edecek durumu da söz konusu değil ve bütün bunlardan küçük üretici, çiftçi mağdur oluyor. Sözleşmeli tarımda alıcı kuruluşun ürünü belli bir fiyattan satın almayı garanti etmesi ve bu üretim faaliyeti için gerekli girdiyi, teknik bilgiyi ve hizmetleri sağlaması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) - Yani ürünü alacak olan sanayici, güçlü olan sanayici, üreticiye bu ürünü üretirken çeşitli teknik ve bilgi amaçlı birtakım hizmetler vererek bu ürünün daha sağlıklı bir şekilde ortaya çıkması konusunda üreticiyi desteklemelidir. Bütün bunlar yapılmalı. Tabii, bunun dışında, küçük üreticinin desteklenmesi, özellikle mazot fiyatları, girdi fiyatları gibi hususlar da aslında üreticiler açısından, çiftçiler açısından en büyük sıkıntı oluşturan konular. Bunların çözülmesi ancak çiftçinin, üreticinin ürününü daha fazla üretmesine ve aslında tarımsal alandaki ihtiyaçların giderilmesine vesile olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Karar yeter sayısı istiyorum.

BAŞKAN – Evet, önerenin oylamasından önce bir karar yeter sayısı talebi vardır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.53

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum. 5'inci madde üzerindeki İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve arkadaşlarının önergesinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yok Başkanım, yok.

BAŞKAN – 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 5 – 5488 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasına eklenen dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren açılacak davalarda uygulanır.”

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Ahmet Kaya

Adana

Tekirdağ

Trabzon

Cengiz Gökçel

Ömer Fethi Gürer

Okan Gaytancıoğlu

Mersin

Niğde

Edirne

Orhan Sarıbal

Aydın Özer

Bursa

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Aydın Özer'in.

Sayın Özer, buyurun.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'yi yirmi bir yıldır şirket gibi yönettiniz, tarımı da - ben otuz yıllık tarımcıyım Antalya'da, kendi seçim bölgemde- aynı şirket gibi yönetiyorsunuz; son beş yılı da beraber geçirdik, ben milletvekili olarak aranızdayım. Tarımda hiçbir planlama yapamadınız, Türkiye'yi batırdığınız gibi tarım ve hayvancılığı da batırdınız. Şimdi de kulaktan dolma, teknik olarak kulağa hoş gelen ama tarıma bir türlü katkısı olmayacak bir sözleşmeli tarım ve ara buluculuk sistemini dayatmaya çalışıyorsunuz. Ben üzülüyorum; keşke Tarım Bakanları söyledikleri gibi devrim yapabilselerdi

Türkiye’de, tarımcı, hayvancı mutlu olsaydı, hepimiz mutlu olsaydık, hepimiz kazansaydık, bugün tarımcı da Akdeniz’de, Anadolu’nun değişik yerlerinde sizin iktidarınıza karşı bir saygı duysaydı ama ne yazık ki bu saygıyı hak etmiyorsunuz.

Bu ara buluculuk ve sözleşmeli tarımla ilgili şunu söylemek isterim: Bir kere, karşı görüşümüz var; sözleşmeli üretimle büyük şirketlerin çiftçiye ezmesine yol açıyorsunuz. Yani bir sözleşmeli üretim var ortada ama bir milletvekili olarak, bir çiftçi olarak bu sözleşmenin sonucuna itiraz etme hakkımı benim elimden alıyorsunuz. Bu hem demokratik değil hem de Anayasa’ya aykırıdır. Çiftçiye sömüreceksiniz, ekim özgürlüğünü elinden alıyorsunuz, hiçbir çiftçi bu sistemden mutlu olmaz sevgili milletvekilleri.

Teklif metninin genelinde milletin ihtiyacı değil, iktidarın ihtiyaç duyduğu değişiklikler olduğunu söylemek mümkün. Örneğin, bir maddede “3 hektardan küçük özel ormanlar orman olmaktan çıkarılacak.” diyor. Anayasa’nın 169’uncu maddesindeki “Orman sınırlarında daraltma yapılamaz.” hükmü gereğince bu değişiklik zaten doğru değil, Anayasa’ya aykırı.

Değerli vatandaşlar, değerli dostlarım, değerli milletvekilleri; bu ormanlarla ilgili, aynı TÜİK’in yaptığı gibi uyarlama yapıyorsunuz ya, bir de onlara hasta oluyorum, gerçekten, samimi söylüyorum, hasta oluyorum. TÜİK ekonomiyi nasıl hesaplıyorsa ormanları da öyle hesaplıyorsunuz. İddia ediyor Orman Bakanlığı, diyor ki: “Orman alanlarını 2 milyon hektar büyüttük.” Bakın, ne kadar büyümüş, büyümemiş, burada kısacak birkaç örnekle sizinle bunu paylaşmak istiyorum. “Orman varlığını son yirmi yılda 2 milyon artırdık.” derken uydu görüntüleri bunu reddediyor. Belli ki orman ne demek, ormanlık alan kaydı nasıl tutuluyor anlamak gerekiyor. 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 1’inci maddesinde deniliyor ki: “Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır.” Kapalılığın yüzde 10’dan düşük olduğu alanlar da orman olarak kabul ediliyor. Hâlbuki gıda ve tarım organizasyonu FAO’ya göre ise bir yerin orman olabilmesi için en az 5 metre boylanabilen orman ağacı türleri olmalı, alan en az onda 5 hektar olmalı, ağaç tepelerin toprak yüzeyini örtme alanı yani kapalılığı en az yüzde 10 olmalı yani FAO’ya göre orman sayılmayan yerler ülkemizde orman sayılıyor. Ormanlık alanların kaydının nasıl tutulduğuna gelirsek; orman alanlarından bugüne kadar verilen ormancılık dışı izinlerin toplamı 699 bin hektar ve bunun 294 bin hektarı 2012-2019 yılları arasına ait. Ormanlarda ormancılık dışı faaliyetlere verilen bu alanların önemli bir kısmı fiilen orman olmasa da hâlen orman olarak gösterilmeye devam ediliyor. Benzer şekilde, yasal olarak ağaçların bulunduğu alanlar yerleriyle birlikte orman sayıldığı için, örneğin, orman yansa da veya gençleştirmek için kesilse de orman alanları içinde gösterilmeye devam ediliyor. Uydu görüntülerine de bakıldığında görülen orman alanları 1990 yılına göre 187 bin hektar, 2000 yılına göre ise 675 bin hektar azalmıştır. Tarım ve Orman Bakanlığı ise kapalılığı yüzde 10’dan az olan alanları da ormanlık saydığı için kayıp alan miktarını 675 bin değil, 76 bin hektar olarak gösteriyor. Aynı TÜİK’in yaptığı gibi, 600 bin hektar orman alanı var sayılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYDIN ÖZER (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Neticede, AK PARTİ hükümetleri tarafından orman alanlarının korunmasına değil, azalmasına göz yumuluyor ve bu da verilere yansımıyor.

Değerli arkadaşlar, son olarak teklifteki bir maddeye daha dikkat çekmek istiyorum; verimli orman alanı veya endemik ve korunması gereken nadir ekosistemlerin bulunduğu alanlarda madencilik izni verilmesi öngörülüyor. Bakanlık, değil bu alanlarda, hiçbir orman alanında maden aramasına ve işletilmesine, tesis kurulmasına asla izin veremez. Böyle bir hüküm kabul edilemez. Bu maddeye göre, başta ormanın talan edilmesine izin veriliyor, maddenin gerisinde ise “Ama rehabilitasyon yapıyoruz.” deniliyor. Ormanların bozulan doğal yapısının rehabilitesi için inşaat, yıkıntı ve hafriyatla tekrar doldurulup ağaçlandırmaya hazır hâle getirilmesi doğru olabilir mi? Maden ocağının inşaat, yıkıntı ve hafriyatla doldurulmasının yer altı sularına etkisini düşünmek gerekmez mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN ÖZER (Devamla) – Bu maddeyle ormanı, doğayı, ekosistemi korumak mümkün değildir. Bu maddenin bu tekliften çıkarılmasını teklif ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

İbrahim Halil Oral

Ayhan Erel

Konya

Ankara

Aksaray

Hüseyin Örs

Arslan Kabukcuoğlu

Feridun Bahşi

Trabzon

Eskişehir

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Feridun Bahşi’nin.

Sayın Bahşi, buyurun.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 422 sıra sayılı Yasa Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni bir uyanışın, yeni bir dirilişin, birlik ve beraberliğin adı olan Türk Nevruz Bayramı’nın tüm insanlığı sağlık, huzur ve bereket getirmesini diliyorum.

Değerli milletvekilleri, hukukumuzda ormanların korunmasıyla ilgili başta Anayasa olmak üzere 6831 sayılı Orman Kanunu ve daha birçok kanun bulunmaktadır. Anayasa’nın 169’uncu maddesi “Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz.” ve “Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez.” hükmünü getirmiştir. Bundan dolayı devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilmesi ve bu alanların zaman aşımıyla mülk edinilmesi mümkün değildir. 6831 sayılı Yasa ise ormanları korumaya yönelik birçok hüküm içermektedir. Yine, Orman Yasası’nın 110’uncu maddesi ise kasten orman yangını çıkaranlara on yıldan az olmamak üzere hapis cezası öngörmektedir. Devlet ormanların korunması için gerekli tedbirlerin alınmasından yanan ormanların yerine yenilerinin oluşturulmasına kadar her türlü faaliyetten sorumludur. Mevzuattaki düzenlemelere göre ormanlar korunuyor ancak yaşanan kayıplara bakıldığında yeterli olmuyor. Ormanlarımızın sadece usulüne uygun olarak yetiştirilmesi değil, aynı zamanda, ormanların çeşitli tehlikelere karşı korunması, bu yönde gerekli tedbirlerin zamanında alınması ve bu tedbirlere rağmen ortaya çıkabilecek tehlikelerle mücadeleyle her an hazır olması gerekmektedir. Türkiye her yıl karşı karşıya kaldığı orman yangınlarına hep hazırlıksız yakalanmaktadır. Özellikle geçtiğimiz yaz çıkan yangınlarda eldeki uçak ve helikopter sayısının yetersizliği, hele de Türk Hava

Kurumu uçaklarının kullanımının önüne geçilmesi nedeniyle mücadelede geç kalınmış, Ege ve Akdeniz'de onlarca hektar orman yanmıştır. Ekonomik kriz gerekçe gösterilerek yangın müdahalesi için ayrılan bütçe kısılmış, on iki ay çalıştırılması gereken ve yılın belli dönemlerinde eğitim alması şart olan personelin yerine dönemsel görevlendirmeler yapılmıştır. Araç gereç ve donanım konusunda hatalı kararlar verilmiş, helikopter kiralama ve satın alma tercihlerinde yine hatalar yapılmıştır. Geçen yıl yaşananlar Orman idaresinin ülke çapında orman yangını ihtimali olan yerlerde acil ve planlı müdahale yapacak şekilde hazırlıklı olmadığını açıkça ortaya koymuştur. Yangına müdahale noktasında özellikle uçak ve helikopterler oldukça kritik rol oynamaktadır. Yine yangın söndürme ekiplerinin mevsimlik işçi statüsünde olmaları, sadece yangın mevsiminde işe alınmaları, eğitimlerinin eksik kalması yaşanan sıkıntılarda etkilidir. Yangın söndürme ekiplerinin daimi olarak Orman Bakanlığı kadrolarına alınması gerekmektedir. Bir başka husus ise orman köylülerinin yangın söndürme konusundaki tecrübelerinden yararlanılmamasıdır. Yangın bölgelerinde yangın çalışmalarında bu güçlerden istifade etmek gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, orman alanlarımızda meydana gelen yangınlar sadece ormanlara değil, zeytin ağaçlarına, hayvancılığa, arıcılığa ve diğer tarımsal alanlara da büyük zararlar vermektedir. Anayasa hükmüne rağmen hem 2/B uygulamaları hem de zeytinlikler ve yangında ortaya çıkan arazilerin ranta açık şekilde yandaşlara peşkeş çekilmesi AK PARTİ'nin ilk baştan bu yana uyguladığı yanlış bir politikadır. Kamuoyunda orman yangınlarıyla ortaya çıkan alanlara imar izni verileceği ve bu alanların turizm ve konut alanlarına dönüştürüleceği ya da satılacağı yönünde bir kaygı vardır. Ormanların korunabilmesi için değiştirilmesi gereken ilk şey yasa değildir, zihniyettir. Yani, birçok yasayı değiştiriyoruz, yaptırımları ağırlaştırıyoruz ancak ormanlara verilen değer konusunda bilinç yükseltme ve bu konuda toplumsal irade oluşturma konusunda ne yazık ki başarılı olamıyoruz. Bundan dolayı maalesef ki ormanlarımızı giderek kaybetme ve bu kayıplardan kaynaklı olarak da ciddi sonuçlarla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

FERİDUN BAŞİ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, konuşmamın son bölümünde ise yaklaşan seçimler öncesi Türk Hava Yolları uçuş ekipleri personelinin gelen bir talebi dile getirmek istiyorum. Görevi nedeniyle seçim günü seçmen kütüğüne kayıtlı olduğu bölgede bulunamayan görevli uçuş personeli seçimlerde oy kullanamamaktadır. Bu personel görevde yani uçuşta oldukları zamanlarda oy kullanma hakkı istemektedir.

Bu vesileyle Gazi Meclisi ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri ayrılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 422 sıra sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Turan

Mahmut Toğrul

Kemal Peköz

Mersin

Gaziantep

Adana

Ali Kenanoğlu

Dilşat Canbaz Kaya

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Kemal Peköz'ün.

Sayın Peköz, buyurun.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 6'ncı maddesi üzerine grubumuz adına söz aldım. Meclisi selamlıyorum.

Dirilişin, mücadelenin ve zaferin bayramı olan "Nevroz" Bayramı'nı bütün halkımız ve cezaevlerinde siyaseten mahpus tutulan arkadaşlarımız için kutluyorum. Kendilerine sevgi ve selamlarımı iletıyorum.

Değerli arkadaşlar, her kanun maddesi, her kanun geldiğinde bir algı operasyonu ile karşı karşıya kalıyoruz. Geçen gün Malatya'daydım, arıcılar bir araya geldim. Bal üretiminde, bildiğiniz gibi, Türkiye sayılı ülkelerden bir tanesi ancak devlet destek verdiğini ifade ediyor ve "Arıcılara destek verdik." diye de bar bar bağıyor. İktidarın yaptığı destek şöyle bir destek: Kışın arıların beslenebilmesi için "kek" denilen bir ürün arılara yediriliyor ve her kovan için aylık 1 kilogram civarında kek verilmesi gerekiyor. İktidar destek vermiş üreticiye ve kovan başına 30 gram destek vermiş yani otuz üçte 1'i kadar bir destekte bulunmuş ve onu da bir sefer yapıyor oysaki arının en az üç ay beslenmesi gerektiğini arıcılar ifade ediyor.

Yine başka bir algı operasyonu, depremin 27'nci günü Bakanlık bir açıklama yaptı, dedi ki: "1 milyon 800 bin bağımsız bölümün teknik incelemesi tamamlandı." Şimdi, 1 milyon 800 bin bağımsız bölümün incelenmesi nasıl olabilir, nasıl mümkün olabilir? Her bölüm için 1 saat ayırdığımızda ve en az 2 teknik eleman gerektiğinde 3 milyon 600 bin saat iş saati yapıyor ve 8'e bölüştüğümüzde 450 bin iş günü yapıyor. 2 kişinin bu işi yaptığını varsayarsak 1.000 kişi çalışırsa 900 günde, 5 bin kişi çalışırsa 180 günde, 10 bin kişi çalışırsa 90 günde ancak bu sayımı tamamlayabiliyor ama Bakanlık, açıklamasında 27'nci günde 1 milyon 800 bin bağımsız bölümü incelediğini ifade etti. Bunun gerçek olmadığını herkes bilir ama rakamları incelemeyi zaman bu inandırıcı gelebilir oysaki bugüne kadar yapıldığı gibi bu konuda da yine bir algı yaratılmaya çalışıldı ve doğru olmayan bilgilerle dolduruldu insanlar, ortalık. Dolayısıyla da böyle bir incelemenin yapılabilmesi için en az 2 kişi... Ki bu insanların nitelikli olması lazım, teknik bilgiye ve donanıma sahip olması lazım ve dediğimiz gibi, 1.000 kişi 900 günde, 5 bin kişi 180 günde, 10 bin kişi ise 90 günde ancak bu incelemeyi yapabilirken 27'nci günde Bakanlık bu incelemeyi bitirdiğini söyledi.

Tarım Bakanlığı her gün, her yıl vermesi gereken desteğin ancak üçte 1'ini veriyor. 2022 yılında 78 milyar lira ödeme yapması gerekirken 25 milyar 800 milyon lira tarıma destek verdi. Onun içindir ki Çiftçi Kayıt Sistemi'ndeki çiftçi sayımız her gün biraz daha azalıyor; 2021 rakamlarına göre 500 binin altına düşmüş durumda. Tarımda çalışan nüfusun yaş ortalaması -2021'e göre yine- 56. Bu demektir ki on sene sonra tarımda çalışacak insan bulamayacağız. Buna bir çözüm aranması gerekirken, gençlerin tarımda çalışabilir, yaşamlarını temin edebilir olmasının yolları aranması gerekirken algı operasyonlarıyla bunlar farklı mecralara çekiliyor ve Türkiye her gün tarımda biraz daha geriye düşüyor ve her gün biraz daha ithalata bağımlı hâle geliyor. Ondan sonra da gençler tarım alanında çalışmaktansa 8.500 liraya asgari ücrete razı olup şehirlere akın etmekte ve yeni alanlarda, ne hayvancılıkta ne tarımda ne de orman alanlarında gençler çalışmamakta ve kendi geleceklerini kuramamaktadır.

Bunlar bugüne kadar yapılmadı ama 14 Mayıs'tan sonra, en azından önümüzdeki dönemde bunların mutlaka yapılması için biz de elimizden gelen mücadeleyi gösterecek, çabayı sarf edecek ve gençlerin tarımda yaşamlarını temin edebilir duruma gelmeleri için bir mücadelenin içerisine girmek istiyoruz ve gireceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 6 – 10/7/1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'Her yılın 1 Ocak ile 31 Aralık tarihleri arasında yapılacak mahalli olmayan tüm yarışlarda koşacak atların nitelik ve şartlarını belirlemeye Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilidir."

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

Cengiz Gökçel

Mersin

Ayhan Barut

Adana

Ahmet Kaya

Trabzon

Bekir Başevirgen

Manisa

İlhami Özcan Aygün

Tekirdağ

Orhan Sarıbal

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Bekir Başevirgen'in.

Sayın Başevirgen, buyurun.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, yaşadığımız deprem ve sel felaketlerinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, ülke olarak yaşadığımız büyük felaketin yaralarını sarmaya çalışırken bugün Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşüyoruz. Deprem bölgesindeki vatandaşlarımız kırk gün sonra bile çadıra ulaşamazken biz bugün maalesef at yarışlarıyla ilgili düzenlemeler yapıyoruz. Barınma sorunu hâlâ çözülmemiş, kurulması gereken konteynerler kurulmamışken biz bu teklifle, depremde ortaya çıkan molozları ormanlara dökmenin yolunu arıyoruz. Depremden etkilenen 265 bin esnafımız kendisine verilen faizli kredi dışında elle tutulur bir destek beklerken biz bu teklifle ormanları talana açıyoruz. Evleri başlarına yıkılmış yüz binlerce insan iktidarın kendilerine satacağı evlerin parasını nasıl ödeyeceğini düşünürken biz bugün çiftçilerimizin mülkiyet hakkını maalesef ihlal ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarı döneminde 2/B kapsamında veya Cumhurbaşkanlığı kararıyla arsa vasfına dönüştürülen, kiralanmış veya yangınlar nedeniyle tahrip olan orman alanlarımızın toplam alanı mevcut orman alanlarımızın yüzde 5'ini bulmaktadır. 1956 yılında çıkarılan Orman Kanunu'ndan sonra o tarihten 2002 yılına kadar yani kırk altı yılda 250 bin hektar orman alanı tahribata uğratılmışken bu rakam son yirmi yılda 550 bin hektara çıkmıştır. Geçtiğimiz kasım ayında aşırı kesim ve odun endüstrisine ham madde yetiştirmek amacıyla seçimi bölge Manisa Turgutlu Dağmarmara bölgesinde büyük bir orman katliamı yaşandı. Manisa Orman İşletme Müdürlüğü yetkilileri konuyla ilgili sadece yaşlı ve hastalıklı ağaçların kesildiğini söyledi ancak yaptığımız incelemelerde genç-yaşlı, hasta-sağlıklı demeden bütün ağaçların kesildiğini ve köklerinin dahi söküldüğünü gördük. Ağaç katliamı bununla da bitmedi, yine Manisa'da 3.500 dekarlık bir orman alan Cumhurbaşkanlığı kararıyla arsa olarak tescillendi.

Değerli milletvekilleri, eğer ormanlarımızı gerçekten korumak istiyorsak 2018 yılında 6831 sayılı Orman Kanunu'na eklenen ek 16'ncı madde yürürlükten kaldırılmalıdır çünkü Cumhurbaşkanlığına yetki veren bu madde yüzünden bugüne kadar 10 milyon metrekareden fazla ormanlık alan orman vasfından çıkarılarak arsa olarak tescillenmiştir. Yasa mevcut hâliyle bile suistimale açıkken bu torba yasanın geçmesi durumunda ormanlarımız talana ve soyguna karşı daha da korumasız olacaktır.

Değerli milletvekilleri, depremin ve ardından yaşanan sel felaketinin ilk günlerinden itibaren Adıyaman Milletvekilimiz Abdurrahman Tutdere ve milletvekillerimizle birlikte Adıyaman'daydım; hem depremde hem de selde iktidarın ne kadar hazırlıksız olduğuna, müdahale konusunda ne kadar yetersiz kaldığına bizzat şahit oldum. İktidar, 700 bin nüfuslu Adıyaman'ı maalesef unuttu. AFAD, Adıyaman ilinin adını bile anmadı. Enkaz altında kalan yakınlarını kurtarabilmek için vatandaşların nasıl çaresizlikle AFAD ekiplerine ulaşmaya çalıştıklarını gördüm. Kendi imkânlarıyla beton kütlelerini kaldırmaya çalışan vatandaşlarımızın çabalarına bizzat şahit oldum. O yığınlarda bırakılan binlerce insan donarak öldü. Devlet Adıyaman'da maalesef yoktu.

Değerli milletvekilleri, ben deprem bölgesinde yokluk, çaresizlik, acı ve gözyaşı gördüm, yaşadıkları felaketle baş başa bırakılmış bir halk gördüm. İktidar eliyle yaşatılan bu mağduriyetler yıllarca hafızamızdan maalesef silinmeyecek ama kimse umutsuzluğa kapılmasın, bu ülke büyük bir ülke, bu afetlerin yarasını hep birlikte saracağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Konya

Ayhan Altıntaş

Ankara

İbrahim Halil Oral

Ankara

Hüseyin Örs

Trabzon

Ayhan Erel

Aksaray

Arslan Kabukcuoğlu

Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Ayhan Altıntaş'ın.

Buyurun Sayın Altıntaş.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yasama faaliyeti, bir devlet açısından en önemli işlerden biridir. Bunun büyük bir ciddiyetle ve titizlikle yapılması gerekir. Özensiz hazırlanmış yasalar Meclislerin itibarını da zedeler. Bakın, teklif maddesiyle, 10 Temmuz 1953 tarihli ve 6132 sayılı At

Yarışları Hakkında Kanun'un 1'inci maddesiyle ilgili bir değişiklik öngörülüyor. Önce zikredilen kanunun 1'inci maddesine bakalım: "Türkiye sınırları içerisinde at yarışları düzenlemeye, yarışlar üzerine müşterek bahis kabul etmeye Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir." Bu maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesi talep ediliyor: "Takvim yılında yapılacak mahalli olmayan yarışlarda koşacak atların nitelik ve şartlarını belirlemeye Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilidir." Yani teklifi aynen kabul edersek aynı kanun maddesinde iki ayrı bakanlık ismi geçecek. Kafa karıştırıcı mı? Evet ama kafanızı daha da karıştırmak isterseniz At Yarışları Hakkında Kanun'un 2018 yılında kabul edilen ek 2'nci maddesine bakalım: Burada da Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından bahsediliyor ve yine ek 2'nci maddede müşterek bahislere ilişkin lisansların kırk dokuz yıllığına Varlık Fonuna verildiği ifade ediliyor, açık açık "Bakanlık, lisans süresince at yarışları düzenleyemez, düzenletemez, müşterek bahis kabul edemez." deniliyor. Ek madde 2'yi aynen okuyorum: "Yurt içinde at yarışları düzenleme, müşterek bahis kabul etme hak ve yetkilerine ilişkin lisanslar, topluca 1/1/2018 tarihinden itibaren 49 yıl süreyle Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketine verilmiştir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, lisans süresince yurt içinde at yarışları düzenleyemez, düzenletemez, at yarışları üzerine müşterek bahis kabul edemez." Kısacası, bu kanun teklifi böylece kabul edilirse At Yarışları Hakkında Kanun'da yetkilendirme konusunda 2'si mülga 3 ayrı Bakanlık ismi geçmiş oluyor: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı; Tarım ve Orman Bakanlığı.

Bahisler konusunda ise Bakanlık yetkili kılınıyor ama kırk dokuz yıllık lisans süresince bu yetki Varlık Fonuna devredilmiş oluyor. Anlaşılan, teklif hazırlayıcıları Varlık Fonunun yakında iptal edileceğini öngörmüşler ve otomatik olarak yetkinin Bakanlığa devrini mümkün hâle getirmişler ama mülga Bakanlık isimlerini düzeltmeyi unutmuşlar. Bu hâliyle teklifin bu maddesini sakıncalı bulduğumu belirtiyorum.

Konuşmamın sonunda üniversiteli gençlerin durumundan bahsetmek istiyorum. Ben lisans eğitimimi 12 Eylül 1980 öncesinde yaptım. O zaman gençler herhangi bir olayı protesto için hemen boykot yaparlardı "Derslere girmiyoruz." derlerdi. Şimdi dünya tersine döndü, aynısını YÖK yapıyor, öğrencilere "Derslere girmeyin." diyor. Bugün üniversitede olan gençler zaten iki yıl pandemi nedeniyle okula gidemediler, şimdi de deprem bahanesiyle okuldan uzak tutuluyorlar. Bu yöneticilerin eğitimden ne anladığını çok merak ediyorum, "uzaktan eğitim" diyorlar; uzaktan bilgi dağıtırsınız, belki biraz öğretirsiniz ama eğitim yapamazsınız, eğitim sadece sınıfta olmaz. Eğitim, toplu yapılan sosyal ve etkileşimli bir eylemdir. Ulusal ve uluslararası camiadan gençlerin ve akademisyenlerin bir arada olacağı, tartışacağı, kütüphane kullanacağı, takım sporları yapacağı, konferans ve seminerlere katılacağı, öğrenci kulüplerinde, sosyal ve toplumsal duyarlılık aktivelerinde yer alacağı ortamlar eğitimi tamamlarlar. Yarının binalarını uzaktan öğretimle diploma almış mühendislere bırakmak yeni yıkımlara sebep olmak demektir. Yeteri kadar tatbikî eğitim görmeyen doktorlara emanet olacağız demektir. Bu millete ve bu gençlere yazık ediyorsunuz. AK PARTİ'li arkadaşlar, sizin üniversiteye giden çocuğunuz, yakınınız yok mu? Gençlerin geleceğini karartmaya ne hakkımız var?

Üniversiteleri derhâl açalım diyor, Genel Kurulu ve gençlerimizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 4 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 422 sıra sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Turan

Mahmut Toğrul

Murat Çepni

Mersin

Gaziantep

İzmir

Ali Kenanoğlu

Kemal Peköz

Dilşat Canbaz Kaya

İstanbul

Adana

İstanbul

Habip Eksik

İğdır

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Habip Eksik'in.

Sayın Eksik, buyurun.

HABİP EKSİK (İğdır) – Genel Kurulu ve halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Tarımla ilgili değişiklikleri konuşuyoruz ama iktidarın hâlâ bu konunun ciddiyetini anlayamadığını bir şekilde daha görmüş bulunmaktayız.

Bilim insanları, iktidarların yanlış yönetimlerinden kaynaklı ortaya çıkan iklim değişiklikleri nedeniyle önümüzdeki süreçlerde 2 tane çok ciddi, büyük krizin olacağını öngörüyorlar; biri sağlık krizi, diğeri de gıda krizi olmak üzere çok büyük 2 krizin olabileceği öngörüsünde bulunuyorlar. Maalesef, ülkemizde mevcut iktidar tarafından bu 2 alanla ilgili bugüne kadar doğru düzgün bir politika geliştirilmediğini ve âdeta bu 2 alanın yok olmayla karşı karşıya bırakıldığını, ülkede yaşayan insanların hepsinin bu krizler karşısında savunmasız bırakıldığını görebiliyoruz.

Bugün Türkiye, dört mevsimi birden yaşamasıyla ve su kaynakları, tarım arazileri, hayvansal üretimi, yayla konusundaki zenginlikleriyle aslında çok büyük bir potansiyel oluştururken maalesef dışarıya âdeta bağımlı hâle gelmiş bir durumdadır. Baktığınız zaman, bizden çok çok daha küçük bir yüz ölçümüne sahip veya tarımsal üretim açısından daha küçük olan ülkeler bizden çok daha fazla tarım ürünü ihraç etmektedirler. Türkiye, birçok ürün noktasında maalesef dışarıya bağımlı kalmıştır; ürettiğini de satamamakta ve çiftçisini, üreticisini ciddi anlamda mağdur etmektedir. Bunların birçok nedeni var. Baktığınız zaman, Türkiye'de tarımın ve hayvancılığın bitirilmesinde iktidarın yanlış politikaları açısından birçok sorunlu neden olduğunu görürsünüz. Mesela, su kaynakları üzerinde kurulan HES'ler hem iklim değişikliğine yol açtı hem de tarımsal üretim açısından çok ciddi, büyük bir sorun oluşturdu. Birçok yerde maalesef kuraklık nedeniyle tarımsal üretimden vazgeçildi ve bugün tarım arazisi açısından, yüz ölçümü açısından her yıl alan kaybettiğimizi söyleyebiliriz.

Gübre, mazot, tohum ve ilaç gibi girdilerin fiyatlarının artması, ülkede yanlış yönetimin ekonomik krizi tetiklemesi, bunun neticesinde meydana gelen devalüasyon tarımsal üretimi de çok ciddi anlamda etkilemiş bulunmakta. Baktığınız zaman, birçok çiftçinin bu girdileri karşılayabilecek gücü kalmadığını ve bundan dolayı tarım arazilerini boş bıraktıklarını, üretmediklerini hatta geçimlerini sağlayamadıkları için metropollere -hatta Batı'ya, başka ülkelere- göç etmek zorunda kaldıklarını görüyoruz. O açıdan, bu yanlış politikalarla derhâl vazgeçilmesi gerektiğini bir kez daha bu kürsüden ifade etmek isteriz.

Yine, hayvancılık açısından Türkiye'de üretimden âdeta durdurulması için mevcut iktidar tarafından çok ciddi anlamda politikalar üretildi. Baktığınız zaman, geçmişte yaşanan ve hepimizin hafızasında derin yaralar bırakan köy boşaltmaları hayvancılığın büyük bir sektöre uğramasına sebep oldu. Bugün de baktığınız zaman, özellikle Kürt halkının yoğunlukta yaşadığı

kentlerde hayvancılık açısından yayla yasaklarının olması hayvansal üretimin büyük oranda sekteye uğramasına, hayvancılığın yapılamamasına sebep oldu. Tabii, bunun yanında ilaç, veteriner ve aynı zamanda sigorta ücretlerinin artmış olması da çok büyük bir sorun oluşturmaktadır.

Yine, üretilen ürünlerin işlenmesi, gerçekten bir ekonomik değere ulaşması için fabrikaların, işletmelerin olmaması, bu yönde de özellikle bölgeler arasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HABİP EKSİK (Devamla) – ...farklı anlayışların hâkim olması, ayrımcılık politikalarının uygulanması bugün Türkiye’de tarımın çok ciddi anlamda üretim konusunda sıkıntıya girmesine sebep olmuştur. Örneğin, Iğdır’da geçmiş yıllarda pamuk yetiştirilirdi, şeker pancarı yetiştirilirdi ama bugün maalesef bunların yetiştirilemediğini görüyoruz. Neden? Çünkü pamuğu işleyecek fabrikaları maalesef mevcut iktidarlar ve bugünkü yönetimde bulunan iktidar o bölgeye getirmedi, o istihdam alanlarını sağlayamadı, pamuğu işleyecek fabrikaları o bölgelerde oluşturamadı; soğuk hava depolarını kuramadı, üretilen sebze ve meyve kısa sürede tüketilmeyle karşı karşıya bırakıldığı için de çürüdü. Hatta çoğu zaman insanlar oralarda üretimi terk etti.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 7 - 6132 sayılı Kanunun 4’üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yarış Komiserler Kurulunca verilecek cezalara karşı öğrenme tarihinden itibaren 30 gün zarfında Yüksek Komiserler Kuruluna itiraz edilebilir. Yüksek Komiserler Kurulunca ilk derece olarak veya itirazın verilen cezalar kesindir.”

Orhan Sarıbal

Ayhan Barut

Çetin Arık

Bursa

Adana

Kayseri

Aydın Özer

Okan Gaytancıoğlu

Özkan Yalım

Antalya

Edirne

Uşak

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Özkan Yalım’ın.

Sayın Yalım, buyurun.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bizi izleyen tüm vatandaşlarımızı ve de tüm çalışma arkadaşlarımızı selamlıyorum.

422 sıra sayılı Kanun Teklifi’ni görüşüyoruz. Teklif, çiftçimizi, ormanımızı yani varlıklarımızı daha iyi nasıl yapabiliriz, nasıl değerlendirebiliriz... Ancak yirmi bir yıllık AK PARTİ zamanından bu tarafa, maalesef, çiftçimiz geriye doğru gitmiştir, tarım alanları daha az işlenir bir durumdadır, toplam nüfusumuza göre daha fazla işlenmesi gereken tarım alanı maalesef yıllar geçtikçe düşmüştür. AK PARTİ ilk iktidara geldiğinde sadece 1 Marmara Bölgesi kadar bölge ekilmez iken bugün 2 tane Marmara Bölgesi kadar bölgede maalesef çiftçi tarımdan uzaklaştırdı.

Şimdi, ilk önce, söz aldığım madde 7’nci madde. Bu madde at yarışlarıyla alakalı; at sahiplerinin ve jokeylerin ve de bunlara bakan kişilerin olası bir doping yapmaları durumunda veya herhangi bir suçla ilgili verilecek olan cezayla alakalı. Bu madde gayet normal, burada herhangi bir sorun yok hatta kesinlikle ben de aynı şekilde cezaların artırılması kanaatindeyim.

Bu doping vesaire deyince konuyu şuraya da getirmek istiyorum: Daha önce, bir iki ay önce özellikle ilim Uşak’ta ve de birçok ilde “metamfetamin” denilen uyuşturucu maddeyle alakalı önerge vermiştim, konuşmuştuk. Özellikle, bu uyuşturucuları satanlara verilen cezaların yüzde 50 artırılması söz konusu; ben buna da yetmez diyorum. Uyuşturucu satıcılarına verilen cezaların yüzde 50 değil, kesinlikle yüzde 100 artırılmasını özellikle talep ediyoruz çünkü “metamfetamin” denen bu sentetik uyuşturucu yüzünden -halk dilinde, sokakta “taş” veya “kristal” deniyor- birçok aile, birçok gencimiz, çocuğumuz, kızımız, oğlumuz maalesef gün geçtikçe, aylar geçtikçe ölüme doğru sürükleniyor. Onun için, bu uyuşturucuya verilen cezanın yüzde 50 değil yüzde 100 artırılmasını özellikle talep ediyorum.

Diğer bir taraftan, bu maddede atların jokeyleriyle alakalı... At demişken şunu da özellikle belirtiyim: Uşak biliyorsunuz, özellikle cirit dalında Türkiye’deki sayılı illerden biri; ata sporumuz olan ciritle alakalı 35 adet atlı cirit spor kulübümüz var. Bu atlara ve de cirit kulüplerimize maalesef hiçbir destek yok. Ata sporumuzun korunması adına, devamlılığının getirilmesi adına hem bu atlara hem de bu kulüplere destek verilmesi lazım çünkü bugün, bir atın aylık bakım maliyetinin en az 3 bin ila 4 bin TL olduğunu özellikle belirtmek istiyorum.

Bunun yanında, çiftçilerimizin gerçekten çok büyük sorunları var. Yine Uşak ve bazı illerdeki, özellikle şu an Uşak’ın bir iki köyündeki şap hastalığı yüzünden Türkiye’deki hiçbir hayvanın ilden ile nakli yapılamamakta, hiçbir şekilde satışı yapılamamakta; sadece kesimden dolayı izin verilmektedir. Ben buradan tüm çiftçilerimizin, özellikle hayvan üreticilerimizin şu taleplerini dile getirmek istiyorum: Eğer bir çiftlikte şap hastalığıyla alakalı herhangi bir durum varsa karantinaya alınsın, kapatılsın, yaklaşık 10 kilometre etrafı da kapatılsın ama bu bölgeden daha büyük alanlarda bulunan çiftliklerdeki hayvanlarda herhangi bir sorun yoksa bu çiftliklerden başka bir yerlere nakilleri veya hareketleri serbest bırakılsın. Çünkü bu serbest olmadığından dolayı çiftçi hayvanını satamıyor, hayvanını sadece kesime verme çaresizliğinde kalıyor, hayvanını yok yere daha ucuz rakamlara satmak zorunda kalıyor, emeğinin karşılığını alamıyor. Özellikle, dediğim gibi karantinede olmayan veya bu hastalığın rastlanmadığı işletmelerin bir an önce serbest bırakılmasını ve de hayvan ticaretinin açılmasını buradan Uşak’taki ve de birçok ildeki çiftçilerimizin ve hayvan üreticilerimizin isteği üzerine dile getiriyorum.

Aynı şekilde, Uşak’taki özellikle Karahallı ilçemizde, merkezde ve de Banaz ilçemizde birçok araziye yabancı uyrukluların aldığını biliyoruz. Çok sayıda arazilerimizi, özellikle güneş panelleri yapımı işlemi dolayısıyla alıyorlar. Ben, buradan, tekrar Uşaklı vatandaşlarımıza sesleniyorum: Arazilerinizi satmayınız, toprağınızı satmayınız; bakın, toprağınızı satarsanız bu topraklarımız geri gelmeyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tekrar Uşaklı vatandaşlarımıza sesleniyorum: Topraklarımıza sahip olun, topraklarımızı satmayın çünkü sattığınız toprak hiçbir zaman geri gelmez diyorum. Yabancıların Türkiye’de en çok toprak satın aldıkları yerin Uşak olduğunu da özellikle belirtmek

istiyorum. Onun için vatandaşlarımızı arazilerine sahip çıkmaya davet ediyorum.

Diğer taraftan, yine, çiftçimizin ayakta kalması adına... Bakın, yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarında “kırmızı mazot, kırmızı mazot” diye dilimizde tüy bitti. Avrupa’da uygulanan kırmızı mazotu çiftçimize getirmedikten sonra çiftçimizin beli doğrulmaz, çiftçimiz üretemez. Onun için ÖTV’siz, KDV’siz yani bugün pompada 19-20 TL olan mazotu çiftçiye 10 TL’ye kırmızı mazot olarak vermezseniz bu çiftçi ayağa kalkmaz, bu arazilerimiz ekilmez; 1 Marmara değil, 2 Marmara değil, 3 Marmara Bölgesi daha ekilmeyecek hâle gelir diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Çiftçimize gerekli desteği...

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Fahrettin Yokuş

İbrahim Halil Oral

Ayhan Erel

Konya

Ankara

Aksaray

Aylin Cesur

Hüseyin Örs

Arslan Kabukcuoğlu

Isparta

Trabzon

Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Aylin Cesur’un.

Sayın Cesur, buyurun.

AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

“Artık demir almak günü gelmişse zamandan,/Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan./Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;/Sallanmaz o kalkışta ne mendil, ne de bir kol.” Büyük şair Yahya Kemal’in şiiri “Sessiz Gemi” bu. Tabii, burada üstat aslında ölümü tasvir ediyor müthiş bir şekilde, muazzam bir şekilde; o değil benim aklıma getiren ama bir gidişin ayak sesleri olarak görüyorum bugünkü konuşmalarınızı ve sözlerime, beş senedir getirdiğiniz rant odaklı, kifayetsiz “dostlar alışverişte görsün” kanunlarınıza uyan bu dizelerle başlamak istedim.

Artık yorgun Türkiye ve geleceğine yeniden şevkle sarılmak için 14 Mayısı bekliyor. Burada artık “Bu kanunla şunu yapıyorsunuz, gelin bunu yapın.” demenin bir anlamı olmadığı günlerdeyiz. O nedenle her dönem sonu yaptığım karne konuşmalarını yapacağım ben bundan sonra ki ne var heybenizde hatırlamayanlara hatırlatalım.

Türkiye, 2002’de yolsuzluk, yoksulluk, yasaklarla mücadele vaadiyle gelen iktidarın yalan haberle mücadele gerekçesiyle bir sansür yasası getirdiğini, siyasetçiden gazeteciye iktidarı eleştirenleri cezalandırdığını yani yasakları zirveye tırmadığını gördü.

Yasaklara alet olan kurumların, mesela Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun ikide bir bant daralttığını, 13 Kasım 2022’de 6 kişinin öldüğü İstanbul Beyoğlu’ndaki saldırıdan tutun da yüzyılın afeti Kahramanmaraş depreminin 3’üncü günü enkaz altındaki canlarımızı kurtarılmayı, yakınları da birilerine ulaşmayı beklerken bant daraltan BTK Başkanının iktidar tarafından görevden alınmadığını gördü.

Konya Şehir Hastanesinde Kardiyoloji Uzmanı Ekrem Karakaya’nın öldürülmesine ilişkin haberlere yayın yasağı getirildiğini; Konya demişken kurduğu Konya Selçuk Üniversitesinin kültür merkezinden Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in adının çiçeği burnunda iktidarın atadığı rektör tarafından silindiğini; bunu buradan duyurmamıza rağmen onu atayan iktidarın il il Demirel’in kurduğu üniversiteleri hatta Süleyman Demirel Üniversitesini “Biz kurduk.” dediğini ama kurduğu Selçuk Üniversitesinde bunu yapan rektörü bırakın görevden almayı, kılını bile kıpırdatmadığını gördü.

Üç yıla yakın 2 bin Britannica ansiklopedisi hacmindeki Wikipedia’ya yasak getiren iktidarın YouTube’a da erişim engeli getirdiğini ve iktidar yasaklarıyla Türkiye’nin 2022 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 180 ülke arasında 149’unculuğa gerilediğini gördü.

“Bizimle beraber grev kalktı. Grev olmuyorsa işçinin hakkını veriyorsun demektir.” diyen iktidarın on dokuz yılda 19 grevi aldığı kararlarla engellediğini, 195 bin işçinin bundan etkilendiğini ve Hükümetin bunlarda tazminat ödemek zorunda kaldığını gördü.

Depremden sonra çivi çakmanın yasak olduğu Malatya’da hasarsız evinde tadilat yapmak isteyen E.G.’ye “yasak” dendiğini ama bu uyardan sonra, eski il binası çöken ve yenisini yapmak üzere inşaat yapan AK PARTİ’nin o binasında inşaatı gören E.G.’nin “Bize yasak, AK PARTİ’ye serbest; hani isminizdeki adalet!” diye serzenişte bulunduğunu gördü.

Pandemide kendi halkına maske dağıtamayan ama Paraguay’a kadar 156 ülkeye maske yardımı yapan iktidarın müziği yasakladığını, tedbirleri tam kaldırmasına rağmen müzik yasağının devam ettiğini, festivallerde sanatçılara gelen yasaklarla sanat camiamızın var olma mücadelesini gören Türkiye’nin 2013’te 53’üncü olduğu Yolsuzluk Algı Endeksi’nde 2022’de 180 ülkede 101’inciliğe gerilediğini, Etiyopya ve Tanzanya’nın gerisine düştüğünü gördü.

Pandemi demişken, defalarca yayınladığımız TÜİK’in iki yıl boyunca yayınlamadığı ölüm istatistiklerini geçen ay yayınladığını ve koronavirüs kaynaklı gerçek ölüm sayılarının gizlendiği eleştirilerimizin haklı çıktığını, 2020 ve 2021’de geçmiş yıllara göre 200 bin ek ölüm gerçekleşmiş olduğunu; Pandemi Türkiye’ye geliyor diye aylarca evvel duyurmamıza rağmen ocak ayında “Türkiye için risk yok.” diyen, martta da ilk ölümle “Biz buraya geleceğini bilmiyorduk.” diyen Sağlık Bakanının açıkladığı koronavirüs kaynaklı ölümlerin sadece 82 bin olduğunu gördü.

Sağlıkçıya, kadına, hayvana, doğaya şiddetle şiddete uğrayan canlılar ülkesi hâline gelen Türkiye’nin gerek Avrupa ve OECD gerek G20 ülkeleri içinde yüzde 38’le kadına şiddetin en yüksek olduğu ülke olduğunu; iktidarın 20 Mart 2021’de İstanbul Sözleşmesi’nden uluslararası sözleşmelere aykırı şekilde çekilmesinden bu yana en az 603 kadının öldüğünü, 464 kadını şüpheli bir şekilde kaybettiğimizi; “Kızlar okuyunca erkekler evlenecek kız bulamıyor.” diyen AK PARTİ’li il genel meclisi üyesi, “Tecavüze uğrayan uğursun, gerekirse devlet bakar.” diyen AK PARTİ’li Sağlık Bakanı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYLİN CESUR (Devamla) – ...“Kadın cinayetleri tolere edilebilir.” diyen AK PARTİ’li Aile Bakanı gördü.

Tolere demişken 2014’te Soma’da 301 madencimizi kaybettiğimiz yangında haykıran yere yatırılmış madenciyi tekmeleyen Yusuf Yerkel’in tekmelerini tolere eden iktidarın, onu kendine Frankfurt’a ticari ateşe atadığını; bu kararla ölen

madencilerimizin kemikleri hâlâ sızlarken 10 binden fazla madencimizin Kahramanmaraş'ta destan yazdığını gördü.

Ve ben bunu söylerken insanlığımdan utanıyorum ama Türkiye, daha Şanlıurfa'mızdaki selin yüreklerde kanattığı yara kurumadan "15 canımız gitti ama toprak suya doydı." diyen AK PARTİ'li Tarım Bakanı gördü.

Ve karne devam edecek, öyle çok şey var ki güzel ülkem, hepsini hatırlayacağız ve 14 Mayıs'ta sandıkta meçhule giden bir gemi kalkacak bu limandan, hiç yolcusu yokmuş gibi alacak yol, öyle yorgun ki iktidara oy veren iyi vatandaşlarımız, sallamayacaklar onlar da ne mendil ne de bir kol.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 7'nci maddesiyle değiştirilen 6132 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin altıncı fıkrasının (b) bendinde yer alan "birinci fıkranın (a) bendinde belirlenen para cezaları" ibaresinin "birinci fıkranın (b) bendinin (3) numaralı alt bendinde belirlenen para cezası" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Ramazan Can

İlyas Şeker

Çankırı

Kırıkkale

Kocaeli

Ali Cumhur Taşkın

Osman Boyraz

Zeynep Gül Yılmaz

Mersin

İstanbul

Mersin

İsmail Güneş

Arife Polat Düzgün

Ahmet Çolakoğlu

Uşak

Ankara

Zonguldak

Muhammet Müfit Aydın

Şamil Ayrım

Bursa

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Olumlu görüşle takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Söz talebi yok, gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle para cezalarının düzenlendiği birinci fıkranın (b) bendine atıf yapılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkan, kabul etmeyenler daha fazla.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, el kaldırma konusunda rica ediyorum, oylamaya katılın bari yani.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bravo Başkan!

Yani kabul edilmedi aslında.

BAŞKAN – 8'inci madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 422 sıra sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Turan

Mahmut Toğrul

Hasan Özgüneş

Mersin

Gaziantep

Şırnak

Kemal Peköz

Ali Kenanoğlu

Dilşat Canbaz Kaya

Adana

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Hasan Özgüneş'in.

Sayın Özgüneş, buyurun.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Bugün "Nevroz" Bayramı. "Nevroz" Kürt halkı açısından yeniden diriliştir, zulme karşı başkaldırıdır, adalettir, barıştır, yeniden yaşamdır; bütün Orta Doğu halklarına ve insanlığa kutlu olsun. Tüm dileğimiz, bu "Nevroz" barışa, özgürlüklere, adalete ve eşitliğe vesile olsun.

Değerli arkadaşlar, Necip Fazıl Kısakürek'in güzel bir sözü var, der ki: "Memleketler parasızlıktan değil, ahlaksızlıktan çökerler." Gerçekten biz ahlak anlayışını çok arıyoruz.

Şurada bir olgu var, onu AKP Hükûmetine göstermek istiyorum, şaka falan değil: Taşdelen Barajı'nın üstten aşağı doğru çatlamasından bahsediyorum; bu 2'nci fotoğrafta biraz daha belirgin bir durum söz konusu. Şimdi, bunu dile getirmemin nedeni - bu son günlerde birçok felaketi yaşadık- yeni bir felaketin yaşanmaması için; hem Taşdelen Barajı hem Ortabağ Barajı hem su kaçırıyor hem çatlamış. Kendim gittim, inceledim yani söylentiler üzerinden bir yargıya varmak istemedim; kendim gittim, inceledim, fotoğraflarını çektik. Gerçekten, arkadaşlar, Taşdelen köyü bir, Bağlı köyü iki, İnceler köyü üç, Bağlıca dört, Hilal köyü beş; bu beş köyün de barajları var. Bu en üstteki baraj patlarsa bütün bu köyleri götürebilir, çok büyük bir tehlike altında. Şu an köylüler gece korkudan uyuyamıyorlar. Bunu böyle şakaya verip "Ya, olmaz bir şey, bizim memurlarımız gidip inceliyorlar, sonuç olumlu diye rapor veriyorlar." yanılışına düşmemek lazım çünkü burada insan canı söz konusu.

Taşdelen, 90'lı yıllardan sonra boşaltılan bir köy, gerçekten yeniden dere kenarına kurulmuş, hem heyelan riski taşıyor hem taş yuvarlanıyor hem dere taşması söz konusu. Dolayısıyla köylülerin talebi, köyün eski yerine dönmesidir.

İkincisi, İnceler Köyü. 2009'da baraj yapıldı değerli arkadaşlar, o günden bugüne bizim tarlalarımızın, bahçelerimizin, ağaçlarımızın artık tümü ekilemiyor, susuz kaldı. Bunu defalarca dile getirdim; Bakanlığa dilekçe verdim, Valiliğe verdim, Kaymakama köylüler verdi, Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğüne bildirdik. Yani barajdan bir boruyla köye su verilecek, köylüler şunu diyorlar: "Bizim 3 kilometrelik arkımızı çekmeyin, barajdan suyu verin, kendi arkımızı kendimiz yapacağız." Yani 2009'dan bu tarafa köy kurudu, AKP'nin vicdanı da kurumuş, kulaklar sağır. Zarar ziyan ödenmemiş, nasılsa sizi ilgilendirmiyor; vatandaş aç mı kalmış, susuz mu kalmış, bahçesi mi kurumuş, sizi hiç ilgilendirmiyor.

Değerli arkadaşlar, dolayısıyla şunu söylemek istiyorum: Evet, biz deprem felaketini yaşadık, ardından da sel felaketlerini yaşadık ama şunu açık ve net söylemek gerekir ki AKP Hükûmeti ve yandaşları Türkiye'nin en büyük felaketidir çünkü

felaketlerin çoğu bu zihniyetten, bu vicdansızlıktan, bu duyarsızlıktan, bu kulak tıkamadan geliyor. Eğer ciddi bir ahlak olsaydı, demokrasi kültürü olsaydı ne yapılırdı? Uyarılar dikkate alınırdı.

Mesele Cumhurbaşkanı kalktı ne dedi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız sözlerinizi.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – “Hatay’da bilmem şu kadar insana, on binlerce insana af getirdik, imar affı.” Pazarcık da öyle, Adıyaman da öyle, Malatya da öyle, başka bir yer de öyle yani on binlerce, yüz binlerce bina affa uğratıldı; oyları alındı, paraları alındı, sonra canları alındı. Oysaki bilim insanları otuz yıldır söylüyorlar; bu fay hattı patlayacak, burada insanlar ölecek. Sonradan kalkmış burada bir arkadaş yani hiç sıkılmadan ne diyor? “Ya, bizim yaptığımız şehir hastaneleri çökmemiş.” Ya, bunların hepsinin çökmesinin sebebi, bu kadar can kaybının günahı vebali sizin boynunuzda; siz kalkmışsınız hastaneden bahsediyorsunuz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ayrıyeten çökmüş, çökmüş.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 8- 6132 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Geçici Madde 4 - Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş fiiller sebebiyle verilmiş disiplin cezası ve hak mahrumiyeti cezaları bir defaya mahsus olmak üzere bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmıştır. Ancak bu durum, ilgililere daha önce verilmiş ve uygulanmış olan cezalardan dolayı atın ikramiye, kupa ve sair mükâfatları ile herhangi bir parasal talep için hak doğurmaz.

Birinci fıkra kapsamına giren cezaların verilmesini gerektiren eylemlerden dolayı ilgililer ve yarış atları hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmaz, devam etmekte olan soruşturma ve kovuşturmalar işleminden kaldırılır, kesinleşmiş olan cezalar infaz edilmez. Bu Kanunun kapsamına giren ve bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlük tarihinden önce işlenmiş suçlar nedeniyle verilmiş olan cezalara karşı bu maddenin yürürlük tarihinden önce idarî yargı mercilerine başvurmuş olanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde dosyanın bulunduğu yargı merciine müracaat etmek suretiyle davaya devam etmek istediklerini bildirmeyenlerin davaları hakkında; görülmekte olan davalarda davayı gören mahkemece, karar temyiz edilmiş ise üst mahkemelerce karar verilmesine yer olmadığına ve tarafların yaptıkları masrafların üzerlerinde bırakılmasına karar verilir, vekâlet ücretine hükmedilmez. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde davaya devam etmek istediklerini bildirenlerin davalarının görülmesine devam olunur. Ancak davanın davacının aleyhine sonuçlanması halinde bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen hükümler uygulanır."

Ayhan Barut

Adana

Cengiz Gökçel

Mersin

Orhan Sarıbal

Bursa

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

Ömer Fethi Gürer

Niğde

Ahmet Kaya

Trabzon

Abdurrahman Tutdere

Adıyaman

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Abdurrahman Tutdere’nin.

Sayın Tutdere, buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, depremde binlerce yurttaşımızı kaybettik. Sel felaketinde de 20 vatandaşımız hayatını kaybetti. Hepsine Allah’tan rahmet diliyorum. Değerli arkadaşlar, bu depremde bir de Adıyaman Milletvekilimiz, mesai arkadaşımız, halk adamı Yakup Taş’ı da kaybettik. Ona da Allah’tan rahmet diliyorum, bütün ailesine başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, ilk oturumda AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Akbaşıoğlu, yaraların taze olduğu, acıların yaşandığı bu ortamda gerçekten hem milyonlarca depremzedeyi hem de vefat eden binlerce insanın hatırasını rencide edecek birtakım beyanlarla bulundu. Ne dedi Sayın Akbaşıoğlu? İşte “Zengin devlet zengin birey’ anlayışını hayata geçirdik, teknolojiye devrim yaptık, AK PARTİ hayalleri gerçekleştirdi.” Buraya kadar güzel. Şimdi, ben de millet adına soruyorum Sayın Akbaşıoğlu’na ve iktidar grubuna: Peki, madem teknolojik devrim yaptınız, bu gruptaki milletvekili arkadaşınızın cenazesine depremin 3’üncü günü saat beşe kadar neden ulaşamadınız arkadaşlar? Peki, Adıyaman’da, Hatay’da, deprem bölgelerinde kurtarılacak pozisyonda olan, sesleri gelen, telefon konuşması yapan, ailelerine mesaj atan binlerce vatandaşı neden kurtaramadınız, neden? Soruyorum size, neden kurtaramadınız? Teknolojik gelişme devrimi yaptıysanız termal kameralarınız, dinleme cihazlarınız neredeydi? Neden Adıyaman’da enkazlara 2’nci günün sonunda ulaşabildiniz, neden? Vatandaş soruyor, ben de soruyorum, neden? Neredeydiniz? Madem teknolojik gelişme vardı, madem devrim yapmıştınız, neden vatandaşa bir hilti veremediniz, bir jeneratör veremediniz, neden bir demir makası veremediniz, neden? Madem zenginlik vardı, AFAD’ın depolarına neden bir çadır koyamadınız, neden? İnsanlar enkazların başında soğuktan titreyerek cenazelerini günlerce bekledi, enkaz altında binlerce insan donarak öldü, donarak. Neden yapmadınız? Madem zengin birey, zengin devlet anlayışını hayata geçirdiniz, soruyorum size: Kırk üç gündür neden vatandaşa bir çadır veremiyorsunuz, neden? Neden çocuklar şu anda üşüyor hâlâ? Neden yağmurdan sonra çadırları sel bastığında anneler dizlerine kadar çamurun içerisinde kaldı, neden? Bugün deprem bölgesindeki çocuklara neden bir süt veremiyorsunuz? Neden bir battaniye veremiyorsunuz insanlara o zaman? Madem teknolojik devrim yaptık, madem zengin ülke olduk, soruyorum size: Neden evleri yıkılan vatandaşlara vadettiğiniz yardımları kırk üç gündür hesaplarına yatıramadınız, neden? Soruyorum size arkadaşlar; gelin, bu kürsüden bu millete cevap verin, oturduğunuz yerde öyle büyük laflar etmeyin. Bari millet acısını yaşarken yapmayın, bari onların hatıralarına saygılı olun, bari yakınlarını kaybeden insanlara saygılı olun. Hiçbir şey yapamıyorsak onlara saygımız gereği bari sessiz kalalım, büyük laflar etmeyin bari. Biz bunların hepsini yaşıyoruz, hâlâ yaşıyoruz. Telefonum burada, her gün -Başkanım da belki şahit oldu Divanda- arayanların yüzde 70’i çadır istiyor bizden arkadaşlar. Madem zengin ülkeyiz, madem zengin bir Hükümet olarak Türkiye’yi uçurdunuz, hemen, derhâl bütün vatandaşlarımızın konteyner taleplerini karşılayın. İnsanlar çadırdan soğuktan titredi, bir ay sonra da sıcakta terleyecek. Hadi bakalım, devlet olarak, millet olarak seferber olalım; Hükümet olarak seferber olun, konteyner taleplerini karşılayın. İthal mi edersiniz, üretir misiniz, ne yapacaksınız yapın. 2 milyondan fazla insan çadırdan yaşıyor, nereye kadar? Kırk üç gün geçmiş, yapalım arkadaşlar. Bugün bu Mecliste neden

Orman Kanunu konuşuluyor? Neden şu anda üniversitelerdeki okuldan uzaklaşan çocukların durumu konuşulmuyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Neden şu anda LGS'ye girecek olan çocuklarımızın, deprem bölgesindeki gençlerimizin, üniversiteye hazırlanan gençlerimizin sorunları konuşulmuyor? Neden şu anda gurbete gitmiş, göç etmek zorunda kalan, depremler nedeniyle Türkiye'nin dört bir yanına dağılan yurttaşlarımızın barınma sorunu konuşulmuyor bu Mecliste? Bütün gruplara söylüyorum; neden? Bugün yeri mi Orman Kanunu'nu konuşmanın? Nasıl yapacağız? Konteyner sorununu nasıl çözeceğiz, çadır sorununu nasıl çözeceğiz? İnsanların barınma sorununu nasıl çözeceksiniz? İnsanların maddi, manevi kayıplarını nasıl karşılayacaksınız? Neden buna ilişkin kanunlar gelmiyor bu Meclise, neden? Millet sizden bunları bekliyor değerli milletvekilleri, hepimizden bekliyor; iktidardan da bekliyor, muhalefetten de bekliyor. Bu Meclisin yapması gereken... Bakın "asrın felaketi" diyoruz, bu Meclisin asrın kanunlarını çıkarması lazım. Kurtuluş Savaşı'ndakinin 5 katı insan vefat etmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tutdere.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kabul edenler daha çoktu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Biraz evvel kürsüden konuşan hatip, bizzat ismimi de zikrederek, kendi bağlamından konuşmayı kopararak, farklı bir alana çekerek kendince birtakım sorular sordu. O soruların cevabı şudur: Öncelikli olarak bütün depremzede vatandaşlarımızın en başından beri yanında olduğumuzu bütün oradaki vatandaşlarımız biliyorlar.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz oradaydık, ilk gün oradaydık, biz göremedik.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bununla beraber, hakikaten, orada kendi milletvekilimiz, milletvekilimizin yakınları...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz oradaydık, göremedik.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...birçok milletvekilimizin, bölge milletvekillerimizin yakınları dâhil olmak üzere, tarihin kaydettiği en büyük depremde, bu büyük felakette on binlerce canımızı yitirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hikâye anlatıyor, hikâye!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Donarak öldüler! Sarıkamış'tan sonra...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, Sayın Tutdere konuştu, bir tek kişi dahi müdahale etmedi; Sayın Akbaşoğlu bir açıklama yapıyor, rica ediyorum, lütfen...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – O, doğru açıklama yapmıyor ama.

BAŞKAN – Sayın Şeker, o size göre; kime göre doğru, kime göre yanlış; bunun kararını verecek olan siz değilsiniz, müsaade edin.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gerçeklerle örtüşmüyor!

BAŞKAN - Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Şunu bütün vatandaşlarımız biliyorlar: Her zaman Hükümet olarak, devlet olarak vatandaşlarımızın yanında yer aldık; yaralarını sarmak için samimi bir gayretle, üstün bir gayretle çabamızı ortaya koyduk ve verdiğimiz sözleri yerine getirdik. Van yerle yeksan olmuştu, orada şehri yeniden inşa ettik; hak sahiplerine haklarını, sıcak yuvalarını teslim ettik.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sattınız, sattınız! Konut sattınız!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu manada, depremzede vatandaşlarımızın yanında olduğumuzun oradaki vatandaşlarımız tarafından kendilerinin ikrarı, yaklaşımları net ve ortadadır. Ancak, depremden siyasi rant elde etme peşinde olanlar...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sizsiniz!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...meseleyi çarpıtarak farklı noktaya taşımak istemektedirler, bizse buraya girmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Benim söylediğim husus şu idi: Pazar günü Bandırma'da Bor Karbür Tesislerinin açılışına hep beraber şahit olduk. Burada bir cevherin nasıl mücevhere dönüştüğünün hep beraber şahidi olduk. 1 birim değer 300 misli, bazı noktalarda 2 bin misli, bazı noktalarda ise bu ürünün 35 bin kata kadar katma değer ürettiğini, bunun teknolojik bir yatırım olduğunu ve bundan sonra da inşallah bunun artarak devam edeceğini ifade ettim. Bağlamı da budur, bu noktada da samimi gayretlerimizin şahidi aziz milletimizdir ve milletimiz olmaya devam edecektir diyor yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Tutanaklara geçsin diye...

Ben, bunu söylerken Sayın Başkanın sabahki konuşmasının metnini de aldım. Çarpıtma gibi kesinlikle bir kastım yok, burada ne söylediyse onu söyledim.

BAŞKAN – Ben sizi de dinledim, Başkanı da dinledim, Başkanın sabah söylediklerini de dinledim, rica ediyorum...

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4972) ile Çevre Komisyonu ve Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 422) (Devam)

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Konya

Yasin Öztürk

Denizli

İbrahim Halil Oral

Ankara

Hasan Subaşı

Antalya

Arslan Kabukcuoğlu

Eskişehir

Ayhan Erel

Aksaray

Hüseyin Örs

Trabzon

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Hasan Subaşı'nın.

Sayın Subaşı, buyurun.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin -Orman Kanunu ve bazı kanunlarda değişiklik öngören- 8'inci maddesi hakkında partim adına konuşmak için söz aldım.

Bu kanun teklifinde yine orman varlığımızı korumaya dönük bir tek hükme rastlamak mümkün değildir. Biz ilimiz Antalya'da, geçtiğimiz yıl yaşadığımız orman yangınları nedeniyle Gündoğmuş, Manavgat ve Alanya'da neredeyse varlığımızın yüzde 48'ini kaybetmiş bulunuyoruz. İhmaller nedeniyle yeterli donanımın olmaması, helikopter ve uçağımızın olmaması nedeniyle yangınları söndürmek için gerekli önlemler maalesef alınamamıştı.

İlimiz Antalya'da ormanlarımızda serbestçe faaliyet gösteren maden ocakları ve taş ocakları yüzünden yine orman varlığımızın önemli bir bölümünü kaybediyoruz. Bu fotoğrafta da görüldüğü gibi, güzel bir orman tepesinde 20'ye yakın taş ocağı neredeyse orman varlığının yarısını kaplamış ve gerçekten bunları rehabilite etmek de son derece zorlaşmıştır. Bir de böyle önemli bir tahrifat yaşamaktayız.

Orman varlığımızı tahrip ederken sıra yine ormanlarımızın içinde çok değerli koylarımızda; hatta antik kentlerimizde de otel yapılmak istenmiş ve halkın tepkileri nedeniyle geri adım atmışlarsa da yine bu antik kentimizde, dünya güzeli, dünya mirası, üç bin yıllık Phaselis Antik Kenti'nde, birinci derece doğal sit alanında "kıyı yolu düzenlemesi" adı altında, Koruma Kurulundan alınmış izin nedeniyle 85 bin metrekarelik tesisin yapımına başlanmıştır. Bunlar da bu antik kentte, Phaselis koylarında, alanında yapılmakta olan tesisler; bunlar birinci derece koruma alanında ve maalesef, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 65'inci maddesinin amir hükmüne rağmen -fiziki müdahale bile iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasını öngörürken- bu inşaat, bu tesislere 30 Ocak 2023 tarihinde alelacele yapılmış bir ihaleyle başlamıştır. Mühendis ve Mimar Odaları gerekli davayı açmış ve halkın duyarlılığıyla, bu konuda başlayan tepkilerle Antalya bundan haberdar olmuştur ama inşaatlar da hâlen, böyle bir yasa hükmüne rağmen devam etmektedir. Tabii, bu inşaatlar yapılırken antik kentin kalıntıları büyük ölçüde zarar görmekte, yine "caretta"ların yuvaları da önemli ölçüde zarar görmektedir.

Biz, Hükûmetin, iktidarın, tarıma, hayvancılığa önem vermediğini biliyoruz. Bugün artık insanlarımız ekmek kuyruklarındadır, tarım ve hayvancılık da artık yok sayılmaktadır, yine ormanlarımıza da değer verilmediği aşikârdır. Onun için, iktidar, 2018 yılında, önem vermediği iki konuyu, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman Bakanlığını birleştirmiş, Tarım ve Orman Bakanlığı hâline getirmiş ve "İki yarımdan bir bütün elde edelim." mantığını gütmüştür. Oysa bizim hem orman varlığımız hem de arazi varlığımız bu vatan parçasının en önemli değerleridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Bu çok değerli arazi varlığımıza ve orman varlığımıza gerekli özeni göstermek zorundayız ama bu Phaselis Antik Kenti'ni de Antalya olarak korumakta kararlıyız. Ben, buradan, Phaselis'ten elinizi çekin diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 422 sıra sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Turan

Mersin

Dilşat Canbaz Kaya

İstanbul

Mahmut Toğrul

Gaziantep

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Kemal Peköz

Adana

Ayşe Sürücü

Şanlıurfa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Ayşe Sürücü'nün.

Sayın Sürücü, buyurun.

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21 Mart "Nevroz" Bayramı cezaevindeki yoldaşlarımız başta olmak üzere, Kürtler, Mezopotamya halkları ve tüm insanlığa kutlu olsun.

"..."(*)

SALİH CORA (Trabzon) – Eyvallah.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

AYŞE SÜRÜCÜ (Devamla) – Değerli halkımız, maalesef çok ağır doğal afetlerin yaşandığı, bu afetlerin iktidarın yanlış politikalarıyla felakete dönüştüğü günlerden geçiyoruz.

Urfa önce deprem felaketini, ardından bütün uyarılara rağmen önlem alınmadığı için sel felaketini çok kötü yaşadı. Selin ilk saatlerinden itibaren arkadaşlarımızla oradaydık. Çadırları sular altında kalan depremzedelerin “Şimdi ne yapacağız?” serzenişlerini duyduk. Selde engelli 2 çocuğuna ulaşamayan kadının gözyaşları içerisinde çaresizce ağladığına tanık olduk. Urfa Süleymaniye’de evlerin 1’inci katı sular altında kalmıştı, insanlar 2’nci ve 3’üncü katlara çıkarak kurtulmaya çalışıyordu. Halk kendisi kepçe kiralayıp yakınlarını, komşularını kurtarmaya çalıştı. Tek bir yetkili, kurtarma ekibi yoktu; orada saatlerce bekledik ama hiç kimse gelmedi. Urfa’nın en büyük AVM’si Piazza sular altında kaldı. İlk saatlerde gittik, yetkililere seslenip “İçeride çalışanlar var, kurtarın.” dedik fakat ilk gün ne kurtarma ekibi gönderildi ne de müdahale edildi. AVM’nin çalışanı Ömer Zaman’ın cansız bedenine üç gün sonra ulaşıldı. Ömer Zaman’a ve yaşamını yitiren 17 yurttaşımıza Allah’tan rahmet, ailelerine sabır diliyorum.

Değerli halkımız, bilinsin ki sel felaketi kader değildi, uyarılara rağmen hiçbir önlemin alınmadığı bir süreçti. Selin olacağı önceden duyurulmuştu. Urfa Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri ne yapıyordunuz? Neden bir tedbir almadınız? Yaptığınız şey, sel alanlarında sarı çizmeler giyerek boy göstermekti. Urfa’da son on yıldır kurumuş dere yatakları, sanki bir daha hiç yağış olmayacakmış gibi üstü kapatılarak imara açıldı. Sular altında kalan evlerin neredeyse hepsi dere yataklarına kurulan yerlerde yapılan evlerdi.

Değerli halkımız, üç ay önce Urfa Abide Kavşağı’nı açmak için Cumhurbaşkanı Urfa’ya geldi, bütün devlet erkânı oradaydı. Fakat Nisan 2022’de Urfa Şehir Plancıları Odası açıklama yapmıştı, “Abide Kavşağı’nın ulaşım master planı yok, plan yapılmadan böylesi büyük bir projenin yapılması uygun değil.” demişti. Fakat dinlemediniz, kavşağın altındaki tünelin -ki o tünel de yine sizin iktidarınız döneminde yapıldı- altyapısı uygun mu diye bakıp kontrol etmediniz. Ama hiçbirini yapılmadan, meslek odaları dinlenilmeden, bir şatafat içinde açılışı yaptınız. Kavşağın ihalesini kim almış biliyor musunuz? Erdoğan’ın “Dünyanın en büyük 250 uluslararası müteahhidi listesine girdi.” diye ödül verdiği Halil Bağışan’a ait Ohitan şirketi. Rant, yolsuzluk, liyakatsizlik; ne ararsanız var.

Üç gün boyunca bir kepçeyle o tünelin suyunu boşaltmaya çalışıp o sular altında kalan insanlara, araçlara ulaşmaya çalıştınız. Şaka gibisiniz ya; yıllardır Urfa’da iktidarsınız, hiç mi teknik bir hazırlığınız olmaz? Urfa’nın 2,5 milyon nüfusu var ama altyapısı, doğru şehirleşme, doğaya uygun kentleşme yok. Her köprü altında milyon dolarlık ihalelerle yandaşlara yaptırılan ışıklı tabelalar var, Cumhurbaşkanının boy boy resimleri var; işte, bu, iktidarın özetidir.

Değerli halkımız, Urfa kadim bir şehir. Urfa kadim ve Urfa’yı kadim yapan yapılardan Balıklıgöl’ün durumu içler acısı; sular altında ve göl harap durumda. 10 bin eserin sergilendiği Mozaik Müzesinin bodrum katı, Roma Dönemi’ne ait mozaikler sel altında; müzenin altındaki otoparkta 400’den fazla araç günlerce kurtarılmayı bekledi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYŞE SÜRÜCÜ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Evet, değerli arkadaşlar, halk su bulamıyor; Urfa’da günlerdir içme suyu yok. Sel suları altında kalan binlerce ev ve iş yeri var, eşyalar kullanılamaz durumda.

Özetle, Urfa’da yüz binlerce insan önce depremde, sonra da sel felaketinden dolayı ciddi mağduriyet yaşadı. Yetkilileri acilen göreve, sorumluluğa çağırıyoruz. Bir an önce hasar tespiti yapılmalı, afetzedelere ivedilikle nakdi yardım ve eşya yardımı sağlanmalı, fatura ödemeleri üç ay ertelenmeli, düşük oranlı, ertelenmeli kredi imkânı sağlanmalı.

Buradan bir kez daha, Adıyaman ve Urfa’ya yaşanan selden dolayı geçmiş olsun diyor, Genel Kurulu ve tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 9- 31/08/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“F) Nakil vasıtaları ile ormanlara kimyasal, yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmek;”

Ayhan Barut	İlhami Özcan Aygun	Ahmet Kaya
Adana	Tekirdağ	Trabzon
Cengiz Gökçel	Ömer Fethi Gürer	Okan Gaytancıoğlu
Mersin	Niğde	Edirne
Orhan Sarıbal		Türabi Kayan
Bursa		Kırklareli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Türabi Kayan’ın.

Türabi Bey, buyurun.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 422 sıra sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Burada 9’uncu maddede diyor ki: Ormanların içine inşaat atığı, hafriyat, çöp dökmek yasak kapsamındadır. Doğru, yapılması gerekendi, yirmi yıldan beri yapılması gerekendi ama maalesef, yirmi yıl sonra, gitmenize ramak kala aklınıza geldi. Değerli arkadaşlar, ben bu olayı, 9’uncu maddeyi okuduğum zaman aklıma şu geliyor: Şimdi, AKP öyle bir hesap yapıyor ki önce, bir kanun maddesi hazırlayacaksa o kanun maddesini çıkarmadan önce, kendi yandaşlarına ne tür bir imkân sağlanır, onun hesabını yapıyor ve onları yerli yerine yerleştiriyor. Nasıl mı? Şimdi çöp dökülmeyecek mi ormanlara? Çöp dökülmeyeceğine dair kanunu çıkarmadan önce yandaşlarına çöp dökme yerleri hazırlayıp, onları sahiplendirip, ruhsat verip oraya çöp dökme yetkisinin sadece onlara ait olduğunu kanıtladıktan sonra, yasalara da uydurduktan sonra buradan kanun çıkarıyorsunuz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu yeni falan değil, daha önceden de bunları çok gördük biz. Mesela, bir örnek daha vereyim size. Şimdi, ormanlarımız çayır çayır yandı biliyorsunuz. Bu ormanlar haftalarca yandı mı arkadaşlar? Yandı. Peki, ormanları söndürmek için bir çaba gördünüz mü? Görmediniz, göremezsiniz çünkü orman söndürmek için uçaklarımız yoktu. Türk Hava

Kurumu Atatürk zamanından kalma diye, onların uçaklarına hiçbir tamir vesaire yapılmadan kullanılamaz hâle getirildi, yangınlar çıktığı zaman da hiçbir tedbir almamış olan bu Hükûmet yangınların artmasını sadece seyretti. Niye seyretti? Çünkü yandaşlarına o yanan bölgelerde turizm için yerler ayıracaklardı.

Şimdi, az önce, benden önceki İYİ Partili arkadaşımız da söyledi “Bunları, geçmiş yıllarda, yedi bin yıl, altı bin yıl önce kurulan şehirleri dahi siz burada turizme açacaksınız.” dedi. Değerli arkadaşlar, bunlar yapmadığınız şeyler değil, siz daha önceden bakın neler yapmışsınız? Arkeolojik Araştırma Vakfı kurdunuz burada, yasayla kurdunuz. Arkeolojiyi yok sayarak bunun üzerine turizm tesisi kurmak isterken şimdi geliyorsunuz, burada... Değerli arkadaşlar, bunun gibi hangisini sayayım?

Şimdi, ormanlarda daha enteresan bir şey var. Ormanlar önceden köylümüzün kazanç kapısıydı. Ormanları, köylü “tırışlama” denilen yöntemle kesiyor, yirmi yıl bir bölgeyi kesiyor, yirmi yıl diğer bölgeyi, yirmi yıl diğer bölgeyi; bu şekilde, yirmi yıldan sonra orman tekrar yetişiyor, köylümüz de buradan geçimini temin ediyordu. Bu, daha sonra ormanları korumak adına yasaklandı. Yasaklandı ama sonuç ne oldu? Sonuç çok enteresan değerli arkadaşlar. AKP’nin yandaşlarına, aynı zamanda AKP’ye seçim parası olarak çıkaracakları imkân doğdu. Bütün yandaşlarına, köylüye yasakladıkları ormanları tırışlama yetkisi verdiler ve onların bütün gelirini yandaşlarına ve AKP’nin seçimlerine ayırdılar. Şimdi köylerde insan kalmadı değerli arkadaşlar. Bizim bölgemizde, özellikle Trakya’da Istranca Ormanları’nda yaşayan köylülerimiz bugün köylerini terk ettiler; 900 hanelik köyde 25 hane kaldı değerli arkadaşlar. Düşünebiliyor musunuz? Çünkü orman köylüyü beslemiyor. Ormana bu kadar vahşice davranan bir iktidar, şimdi ormana sahip çıkıyormuş gibi gözüküyor ama demin de bahsettim ya, yandaşlarına hafriyat dökme yerini hazırladıktan sonra bunu yapıyor. Hesap başka tabii.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bahsettiğim ormanlar da meşe ormanı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Teşekkür ederim Başkan.

Bu meşe ormanları Türkiye’nin en büyük meşe ormanları. Şimdi, bu bölgeden “Türk Akımı” adı altında bir boru hattı geçirdiniz. Avrupa kapamıştı Rusya’nın gaz taşımasını, mal bulmuş Mağribî gibi Cumhurbaşkanı hemen sarıldı “Benim topraklarımdan geçirirsin.” dedi. Değerli arkadaşlar, buradan geçen boru hattının genişliği 20 metre. Ne kadar orman kestiniz? 100 metre-150 metre değerli arkadaşlar. Aynı şekilde yüksek gerilim hattı geçirdiniz. Yüksek gerilim hattının geçtiği yerde sadece 5 metre ile 10 metre arasında bir güzergâh yapılır değerli arkadaşlar. Siz ne kadar orman kestiniz o hatlarda? 100 metre. Sizin orman anlayışınız, orman size ne kazandıracak, sadece ona bakıyorsunuz. Ayrıca, tarımda da hayvancılıkta da, tarım size ne kazandırıyor, tarım işletmeleri değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kayan, süreniz doldu.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Dışarıdan ne ithal ediyorsunuz, o size ne kazandırıyor; dışarıdan nasıl hayvan ithal ediyorsunuz, o size ne kazandırıyor; sadece buna bakıyorsunuz, cebinizi doldurmaya.

BAŞKAN – Sayın Kayan, teşekkür ediyorum.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Konya

Hüseyin Örs

Trabzon

İbrahim Halil Oral

Ankara

Arslan Kabukcuoğlu

Eskişehir

Ayhan Erel

Aksaray

Muhammet Naci Cinisli

Erzurum

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Muhammet Naci Cinisli’nin.

Sayın Cinisli, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım.

Gündemimizde bulunan kanun teklifinin gerekçesinde tarımsal üretimin sürdürülebilirliği amacıyla üreticinin daha etkin desteklenmesinin ve emeğinin karşılığını almasının önemi kaydediliyor. Çok doğru vesselam fakat AK PARTİ’nin kelamı ile amelinin birbirini tutmamasının yeni bir örneğini görüyoruz. Bu kürsüden birçok defa dile getirdim, çiftçimiz ne ekmesi gerektiğini bilmiyor, hasat sonrası kaç satacağını bilmeden ezbere ürün ekiyor, zarar ediyor. Çiftçimizin veri olarak kabul ettiği, kendine ne ekeceğiyle ilgili kılavuz olarak gördüğü tarım desteklemeleri duyurulmuyor, çiftçimize yıllardır kumar oynatılıyor. Çiftçi, üretim sürecinin başında destekleme ödemelerine bakarak destek oranlarına göre hesabını yapar ve o çerçevede üretimde bulunurdu. Çiftçimiz her ne kadar satış fiyatını bilmede de maliyetten zarar etmeyeceğine kani olurdu. Bu bile çiftçimize çok görüldü, desteklemeler üretimden sonra açıklanır hâle geldi.

Hayvancılıkla uğraşan çiftçimiz de kaç satacağını bilmeden besicilik yapıyor. Sütçülük çiftçinin günlük nakit akışının kaynağı iken kasten zarar ettiriliyorlar.

Veri sorunu ve desteklerin geç açıklanmasıyla beraber üçüncü büyük sorun ise ağır kredi borçları ve senelerdir tam ödenmeyen gayrisafı millî hasıladan tarıma ayrılan yüzde 1 pay. Tarıma ve tarımsal üretimde bulunan çiftçilerimize hak ettikleri önemi ve emeklerinin karşılıklarını İYİ Parti olarak biz vereceğiz inşallah. İklim şartlarına göre ülke genelinde bölgesel ve havza bazında üretim desenlerinin oluşturulması şarttır. İktidarımızda biz bunları muhakkak yapacağız.

Sayın milletvekilleri, dünyada gıda fiyatları gerilerken Türkiye’de özellikle et fiyatlarında çift haneli artış oranları yaşanıyor. Yılbaşından bugüne zam oranı yüzde 50’yi buldu. Türkiye’de et ve gıda fiyatlarını düşürmeye yönelik adımlar maalesef atılmıyormuş gibi yapılıyor, yapısal önlem alınmıyor. Fiyatlardaki artışın esas nedeni, Tarım ve Orman Bakanlığının sanki ithalat lobisi yönetiyor izlenimini de pekiştiren kasıtlı politikanın uygulanmasıdır. Et ve gıda fiyatlarını düşürmek için vergilerin sıfırlanarak ithalatın önünün açılması, tavan fiyat uygulanması gibi önlemlere başvurulması bu durumun net örnekleri.

Türkiye’de büyükbaş hayvan sayısında düşüş yaşanıyor. TÜİK’in yayımladığı hayvansal üretim verilerine göre bile

geçen yıl Türkiye'de büyükbaş hayvan sayısı bir önceki yıla göre yüzde 6 azaldı. Geçen hafta ziyaret ettiğim Erzurum Ziraat Odası Başkanının ifadesine göre "Hasankale bölgemizde dişi kesimlerinden sonra büyükbaş hayvan sayısı yüzde 50 oranında azaldı. Eğer yabancı ülkelerin çiftçilerini değil de, Türk çiftçisini mutlu eden politikalar izlenirse enflasyonun da kendiliğinden düştüğü rahatlıkla görülür."

Diğer yandan, Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen 11 il, ülkemiz tarım faaliyetleri için oldukça önemli. Türkiye'nin en verimli ovaları arasında olan Amik Ovası, deprem bölgesinde bulunuyor. Ülkemizde bitkisel üretimin yüzde 20'si, hayvancılığın yüzde 16'sı burada gerçekleşiyor. Bu çerçevede İYİ Parti olarak belirlediğimiz deprem bölgesi illerinde ivedilikle alınması gereken tedbirleri ifade etmek isterim. Bölgedeki hayvanların bir kısmının tahliyesi sağlanmalı, diğer kısmının ise geçici toplu barınma merkezlerine taşınması planlanmalıdır. Kaba ve kesif yem ihtiyaçlarının bir kısmı ödemesiz, bir kısmı ise avans olarak karşılanmalı. Telef olmuş hayvanların ise tazmini; sakat, yaralı olanların kesime gönderilmesi gerekir. Et ve Süt Kurumu kombinalarına kesime gönderilecek olan yaralı, sakat kalmış hayvanların güncel piyasa kasaplık karkas bedelleri üzerinden kesimleri sağlanmalıdır. Bütün hayvanların sıradan kesilmesi gibi bir yanılsa düşülmemelidir. Cins ve çeşitler göz önünde tutulmalıdır. Sağlam ve kesim dönemine gelmemiş hayvanlar ile dişi hayvanlar kesim yerine ücretsiz bakım için TİGEM'lere sevk edilmelidirler. Çiftçilerin nakit ihtiyaçlarını karşılamak için ellerindeki hayvanları kesime göndermelerinin önüne geçilmelidir. Canlı hayvanlar en yakın TİGEM'lere tahliye edilmeli ve sahipleri adına ücretsiz bakımları gerçekleştirilmelidir. Bu çerçevede, ihtiyaca bağlı olarak yeni geçici toplu barınma merkezlerinin kurulması da değerlendirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, üzerinde söz aldığım maddeyle ormanlara inşaat atığı ve hafriyat dökmeninin yasaklanması amaçlanıyor. Madde gerekçesinden ormanlarımızda her yıl yaklaşık 1.500 hektar orman alanının bu nedenle zarar gördüğü de kaydediliyor. Yaşanılan depremler sonrası bu alanların daha da fazlalaşacağı muhakkak. Deprem alanından çıkartılan molozların değerlendirilmesi, ekonomimize kazandırılması sağlanmalıdır. Molozlar alelacele kaldırılıyor ve dökülme standartları maalesef belli değil. Tabiata zarar verilmemesi önemli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Tabiata zarar verilmemesi önemli olmakla birlikte molozların ayrıştırılarak finansal kaynak hâline getirilmesinin gerekli olduğunu ifade eder, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 2'si aynı mahiyette 4 adet önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olup birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Ayhan Barut

Adana

Cengiz Gökçel

Mersin

İlhami Özcan Aygün

Tekirdağ

Ömer Fethi Gürer

Niğde

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

Ahmet Kaya

Trabzon

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Rıdvan Turan

Mersin

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Mahmut Toğrul

Gaziantep

Dilşat Canbaz Kaya

İstanbul

Tulay Hatimoğulları Oruç

Adana

Kemal Peköz

Adana

Erol Katırcıoğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, aynı mahiyetteki önergeler üzerine ilk söz, Sayın İbrahim Özden Kaboğlu'nun.

Sayın Kaboğlu, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; öncelikle Orman Haftası ve baharın müjdecisi Nevruz kutlu olsun.

Orman torba yasası değişikliğinin 10'uncu maddesi esasen bu yasa önerisinin omurgasını oluşturuyor, bir tür bomba niteliğindeki omurgası. Buna geçmeden birkaç saptama yapmakta yarar var. Birincisi, "asrın afeti" olarak nitelendirilen depremin üzerinden yalnızca otuz beş gün geçmişken otuz beş gün önceye alındı seçimler tek kişi iradesi tarafından. Aynı kişi, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün üniversitelerini kapattı. Meclis şimdi bir Türkiye yasası yapıyor, yalnızca onda 1 kapasiteyle yani 600 üzerinden 60 vekil yaklaşık hazır bulunarak bu yasayı yapıyor. Bu yasa, Türkiye'nin ekosistemi açısından temel bir yasadır, yaklaşık iki yıl önce burada oyladığımız Turizmi Teşvik Yasası 1'incisi, iki ay önce oyladığımız Uludağ Alanı Yasası 2'ncisi ve Meclisin kapanmasına iki hafta kala oylanacak bu yasayla -âdeta bir sac ayağı- Türkiye ekosistemi tahrip edilecektir. Neden 10'uncu madde bu yasanın omurgasıdır, omurgasıdır? Şu nedenle: Anayasa'mız; doğayı, ülkeyi, doğal kaynakları, ormanları koruyucu önemli hükümleri içermektedir. Düzenleme, denetleme ve yaptırım bir yandan, öte yandan önleme, koruma ve geliştirme, devletin ve en başta yasama organının yükümlülüğüdür. İşte, karşı karşıya bulunduğumuz felaketler ve muhtemelen, ormanları afet riskinden koruma yasası yerine ormanları afet riskine açık hâle getiren yasayı da yine bu Meclis oylayacak ne yazık ki. Bu nedenle, bu yasa ve özellikle 10'uncu maddesi üzerinde titizlikle durulmalıdır.

Bizim yaptığımız bütün öneriler Komisyonunda reddedildi, müzakere bile edilmedi. Şimdi, bu açıdan bu yasanın getirdiği bu üçlü halka; düzenleme, denetleme ve yaptırım uygulama bir yandan, öte yandan devletin üçlü yükümlülüğü; önlemek, korumak ve geliştirmek biçimindeki ikili-üçlü yükümlülük dizisi bir yana bu maddeyle aslında, ormanların genel olarak değil, özünün

madencilikçe açılması ve tahrip edilmesi söz konusu.

Bu madde aslında, 5 ayrı sakıncayı içeriyor, 5 başlıkta toplanabilir. Birincisi; dil, anlatım, anlam bakımından yazılmaması gereken, olmaması gereken bir yasa maddesi şeklinde yazılmış bulunuyor. Bunu ben yardımcılara sordum, vekillere sordum, dil bilimcilerine sordum; noktalı virgül nerede kullanılmaz? Bir sıfat ile isim ayrımı arasında noktalı virgül kullanılmaz ama burada kullanılıyor. Yani, aslında, Orman Bakanlığında bürokratlar yazmış bunu; bizim muhalefet olarak yasa önerilerinde virgülü değiştirmeye yetkimiz yok ama çoğunluğun noktalı virgülü değiştirip değiştiremediğine burada tanık olduk ve o noktalı virgülle bu yasa, 10'uncu maddenin birinci fıkrası çok farklı biçimlerde anlaşılmaya açık bir hükümdür. Bu bakımdan, maddi açıdan, içerik açısından bir yasa hükmü niteliğini taşımamaktadır bu birinci fıkra çünkü "zorunlu" diyor, noktalı virgül, "yol, elektrik, su" diyor. Böyle bir hüküm Türkçe değildir, bir kere, Türkçe değildir. Bunu belirtmek lazım.

İkincisi, ekosistemi tahrip edici bir maddedir yani hakkın özünü, çevre hakkının özünü zedelemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Şöyle ki sayın vekiller, orman sınırları içerisindeki tohum meşcereleri, gen koruma alanları, muhafaza ormanları, verimli orman alanları, orman parkları, endemik ve korunması gereken nadir ekosistemlerin bulunduğu alanlarda maden araması ve işletilmesi, Tarım ve Orman Bakanlığının muvafakatine bağlıdır. Tamamen yasaklanması gereken bir alan, Bakanlığın izniyle madencilikçe açılıyor. Böyle bir düzenleme tasavvur edilemez. Yani yalnızca Anayasa'ya aykırılığı bir yana -madde 169, 56, 63, 13, madde 90- bu, Türkiye'ye ihanet yasasıdır, ihanet hükmüdür. Türkiye ormanlarına düşmanca yaklaşımdır ve yağma yaklaşımıdır bu. Böyle bir düzenleme yapılamaz, böyle bir düzenleme yapılamaz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hocam, yapmayın ya.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Şimdi, burada bir başka özellik madencilikle orman ekosistemi arasındaki ilişkide esasen kayırılan madenciliktir, orman ekosistemi düşünülüyor. "Rehabilitasyon" deniliyor, orman için "rehabilitasyon" çevre hukukunda kullanılamaz. Sadece...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süreniz bitti efendim. İlave de verdim size. Teşekkür ediyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, son cümlem.

BAŞKAN – İlavenizi de verdim. Sağ olun, teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yalnız hocam tam bitirememiş Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Turan, müsaade edin ben yöneteyim burayı. Rica ediyorum, lütfen.

Sayın Kaboğlu, teşekkür ediyorum size.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Yalnızca gayrimenkul için "rehabilitasyon" kullanılır.

Sayın Başkan, son nokta, son nokta, rehabilitasyon belediyeler tarafından yapılır, rantta açılmaz.

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu, son noktayı ben koydum. Süreniz doldu, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çok yararlı bir konuşma oldu Hocam, sağ olun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hocam kadar biz de hassasız.

BAŞKAN – Müsaade edin.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz talebi Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç'un.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hocama söz verilmesi tarafındayız, Özden Hocama.

BAŞKAN – Sayın Turan, müsaade edin.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkanım, kabul oldu bak...

BAŞKAN – Sayın Gürer, Genel Kurula sık gelirsiniz aynı mahiyette 2 önerge olduğu için 2 konuşmacıdan sonra oylama yapacağımı bilirsiniz. Lütfen müdahale etmeyin, rica ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Benim kadar da devamlı gelen milletvekili yok. Bari bana söyleme Başkanım. Senden fazla Meclise geliyorum ben.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oruç.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bugün "Nevroz" Bayramı. Dirilişin, doğuşun, özgürlüğün ateşinin harlandığı... Ne yazık ki depremin hüznü içinde biz bu sene "Nevroz"u yaşadık. "Nevroz" bütün halklara kutlu olsun. "...")

Değerli arkadaşlar, bugün üzerinde durmak istediğim konu, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'ye bugün verdiğim soru önergesi ve buradan kendisine de duyuruyorum: Diğer soru önergelerimiz gibi bu soru önergemiz de ümit ediyoruz ki yanıtız kalmaz, yanıtlanır.

Burada, özellikle bu deprem bölgesinde, bazı tarım arazilerine ve normal arazilere geçici el koyma süreci işletildi. Hatay Valiliği, 18 Mart 2023 tarihli onayıyla afet nedeniyle olağanüstü hâl ilan edilen bölgelerde depremzedelerin barınma ihtiyacını gerekçe göstererek, konteyner kentler kurmak üzere geçici olarak bazı yerlere el konduğunu açıkladı. Bunlar Hatay için ağırlıklı olarak hangi bölgeleri kapsıyor? Antakya, Defne, Erzincan, Kumlu, Samandağ Kırıkhan, Dörtöl, Belen, Hassa ve Arsuz ilçelerinde, birçok mahallede, birçok araziye şu an geçici süreyle el konulacağına dair bir açıklama yapılmış oldu.

Peki, bunda asıl altını çizmek istediğimiz nokta nedir? Birincisi, depremzedeler zaten her konuda mağdur, burada çok dillendirdik. Özellikle başta Hatay, Adıyaman ve Maraş olmak üzere deprem o kadar geniş bir etki yarattı ki, o kadar büyük bir yıkım yarattı ki şu an orada normal bir hayatın devamından bahsetmek asla mümkün değil çünkü sadece insanlar ölmedi, sadece konutlar yıkılmadı. Kentler bir bütün olarak şu an ortada yok, çarşı merkezleri yok ve gününbirlik devam etmesi gereken hayatın kendisi yok. Dolayısıyla, burada neden bunun altını çizdim? Ücreti daha sonra ödenmek üzere bu arazilere el konulacağı açıklanıyor ve buradan şu soruyu sormamız lazım: "Bedeli daha sonra ödenecek" dediğiniz şey; bir, bedeli nedir bunun; ikincisi ne zaman ödenecek? Bunu, depremzedenin kendisi bizzat soruyor ve bu soru yanıtlanmalıdır.

İkincisi: Bakanlık neden bugüne kadar deprem bölgelerinde afet alanları ilan etmemiş? Bu, bir kere artık Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gündeme alınması gereken en temel konulardan biri. Yaşadığımız deprem... Belki de yüzyıllar boyu geriye dönüp baktığımızda bu kadar büyük bir depremi biz yaşamadık. Türkiye bir afet bölgesi, her yeri neredeyse fay hattı ama depremle ilgili alınmayan önlemlerden biri de ne yazık ki budur çünkü afet alanları, afet zamanı için yaşam alanları açısından toplanma alanı bile -birakın konteyner kent kurma yeri- belirlenmemiş.

Yine, bu listede yer alan arazileri kontrol ettiğimizde önemli bir bölümü tarım arazisi ve biz şimdi görüştüğümüz yasaya baktığımızda orman ve tarım arazileri üzerinde bu yeni yasayla birlikte nasıl yine rantçı anlayışın, nasıl -biraz önce hocamızın da

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ifade ettiği gibi- ekosistemi bozan ve aslında afeti daha fazla derinleştiren ve önünü açan bir anlayışa, bugün bu yasaya biz "evet" dersek böyle bir anlayışa bir kere daha imza atmış olacağız. AKP'nin bu rantçı anlayışına; dağı, taşı, toprağı, ormanı ticarileştiren anlayışına, afetlerin önünü açan anlayışına bizler asla "evet" demeyeceğiz, dememeliyiz zaten.

Buradan bir şeyi daha sormak istiyoruz Sayın Bakana. Tarım arazilerine bir kere el konulacağı için zaten... Örneğin, Hatay için söyleyeyim, bir kere tarım oradaki insanlara arazilerde ürettikleri tüketmeleri gereken, yemeleri, içmeleri gereken şeyi sağlamaktadır; onu da ellerinden alarak yani tarım arazilerini konteyner kente dönüştürerek insanların yaşamlarını idame ettirmeleri için gerekli olan tarımsal ürünleri elde etmelerinin de önüne geçilmiş olacak. Peki, bu arazilere geçici olarak da olsa el koyulurken bütün bunların hesabı yapıldı mı, yapılıyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bu liste uzun bir liste, 70 sayfalık bir liste, 70 sayfayı dolduracak kadar araziye el konuluyor; bunun yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor. Bu konuyla ilgili soru önergemize yanıt beklediğimizi buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Bizim bu iktidardan beklentimiz yok, hele bu depremden sonra asla hiçbir beklentimiz yok bu iktidardan ve önümüzdeki seçimlerde bu iktidarı emin olun ki depremedeler gönderecektir. Bu iktidar depremdede depremedelere, bizlere yaşattığının bedelini bu seçimde en ağır şekilde ödeyecektir. Bunu bir daha söylüyorum, alanlara gitseler ve gerçekten halkla yüzleşseler bunun öyle olduğunu zaten kendileri de görecekler.

Bizler, bu dünyayı zalim Dahhak'lara nasıl bırakmadıysak Demirci Gâve'ler, mazlumlar nasıl direnerek "Nevroz"u ateşiyle harladılarsa biz de direnişimizi 14 Mayıs'ta aynı şekilde harlayacağız. Buradan da bütün halklara sözümüz olsun.

BAşKAN – Sayın Oruç, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşölmekte olan (2/4972) esas numaralı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 10'uncu maddesiyle değiştirilen 6831 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinin dördüncü fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Çalışmaların çevreye ve canlılara zarar vermemesi için gerekli olan bütün önlemler Bakanlık tarafından alınır veya aldırılır."

Fahrettin Yokuş

Konya

İsmail Koncuk

Adana

İbrahim Halil Oral

Ankara

Hüseyin Örs

Trabzon

Ayhan Erel

Aksaray

Arslan Kabukcuoğlu

Eskişehir

BAşKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİşLERİ KOMİSYONU BAşKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAşKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın İsmail Koncuk'un.

Sayın Koncuk, buyurun.

İSMAİL KONCUK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. 422 sıra sayılı Kanun'la ilgili İYİ Parti Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum.

Tabii, sürekli kanun getiriyorsunuz. Bitişe üç kala, tarım, ormanla ilgili bir kanun. Kanunun 10'uncu maddesi, madencilik faaliyetinden sonra tahrip edilen ormanların yeniden rehabilite edilmesiyle ilgili. Özel sektörü de bu yetkiyle donatıyorsunuz yani belediyelerde bu yetki, özel sektörü de bu işin içerisine dâhil eden bir kanuni düzenleme. Yeni bir rant kapısı mı diye aklımıza geliyor doğrusu. şu 40 madde içerisinde çiftçilerimizi rahatlatacak bir madde var mı diye şöyle baştan sona kadar okudum; vallahi yok yani enteresan. Genel seçime giden bir siyasi iktidarın çiftçiye cezadan başka bir kanuni düzenleme yapmaması akıl izanla izah edilebilecek bir durum değil. Bol bol ceza geliyor çiftçilerimize yani bugüne kadar çiftçilerimizin hiçbir yarasına merhem olmamış AK PARTİ iktidarı, giderayak çiftçilerimize yeni ceza müeyyideleri getiren bir dizi düzenleme yapıyor; çiftçilerimize hayırlı uğurlu olsun. İsterdik ki burada bir mazot desteği, gübre desteği vesaire olsun; bu yok burada, bunlar yok.

Çukurova'da bile çiftçi perişan. Mesela narenciye üreticileri. Birçok limon ağacı dondu, kökünden kesildi, şu anda üretim yapılamıyor yani limon üretimi son derece düşük. Ne yaptınız? Hiçbir şey yapmadınız, seyrettiniz, sadece Çukurova'daki çiftçilerimizin değil, tüm çiftçilerimizin yaşadığı bu eziyeti, maalesef, seyrediyorsunuz. Aslında, yapmamız gereken şudur: şu şartlarda çiftçilik yapan bütün vatandaşlarımıza vallahi madalya takmak lazım, madalya takmak lazım. Pandemi dönemini yaşadığ. Bakın, gıdadan daha önemli bir şey olmadığını pandemi döneminde bir kere daha anladık ama iktidarın bunu anlamaktan uzak olduğunu görüyoruz yani çiftçilik yapmayı özendirecek, teşvik edecek hiçbir tedbirin getirilmemesini doğrusu anlamakta zorlanıyorum; sürekli hata yapıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, hani derler ya "Her boyayı boyadık, fıstık yeşili kaldı." diye, tam böyle bir düzenleme yapılmış. Kim tarafından? Basın İlan Kurumu tarafından.

Bugün Adana'dan yerel basın mensupları geldi, temsilcileri geldi. On beş günlük, bir aylık gazete sahiplerine ceza getiriyorsunuz ya, "Gazetecilik yapma." diyorsunuz. İşte, burada AK PARTİ'li vekillerimizi de ziyaret ettiler -Tamer Dağlı burada mı, yok herhâlde- CHP'li milletvekillerimizi de Orhan Sümer'i, Ayhan Barut'u falan da ziyaret ettiler, bizleri de ziyaret ettiler, İYİ Partili milletvekillerini.

Bakın, ne başlık atmışlar? "Kapatılıyor" yani bir basın mensubunun gazetesiniyle ilgili "Kapatılıyor" başlığı atması gerçekten üzüntü verici, hüznü verici bir şey.

Ben bunların çoğunu tanırım, yıllardır gazetecilik yaparlar -değil mi Müzeyyen Hanım- yıllardır yaparlar, üç beş kuruş tedarik ederler ve bunlar aldıkları ilan bedellerinin yüzde 15'ini, biliyorsunuz, Basın İlan Kurumuna aktarırlar yani Basın İlan Kurumu bir noktada kendisine gelir sağlayan bu kuruluşları da yok ediyor. Ne demişler? İşte "2 personel çalıştıracaksınız." 2 personelin maliyeti ne? 30 bin lira civarında, değil mi? "Büronuz olacak." dayalı döşeli filan. Nereden yapacak bunu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAşKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Bunları yapamayan, bu şartları yerine getiremeyen gazetelere belediyeden teşvik anlamında ilan falan da yok; yasak, yapan belediye başkanı da cezalandırılıyor. Bu gazetelerin biliyorsunuz bir de internet sitesi var, 60 bin tıklama şartı getiriliyormuş. Ya, arkadaş, sizin yasak getirmekten başka bir derdiniz yok mu? Çiftçiye ceza, yıllardır

faaliyet gösteren yerel gazeteleri kapatma, sürekli ceza. Millete topyekûn ceza kesiyorsunuz âdeta.

Bu anlayışı İYİ Parti Grubu adına şiddetle kınadığımızı gazetecilerimiz adına ifade ediyor, bu olayın yakından takipçisi olacağımızın bilinmesini istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olan 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle değiştirilen 6831 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "verilebilir" ibaresinin "verilir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Ramazan Can

İlyas Şeker

Çankırı

Kırıkkale

Kocaeli

Selim Gültekin

Ali Cumhur Taşkın

Zeynep Gül Yılmaz

Niğde

Mersin

Mersin

İsmail Güneş

Ahmet Çolakoğlu

Şamil Ayrım

Uşak

Zonguldak

İstanbul

Arife Polat Düzgün

Osman Boyraz

Ankara

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, bugüne kadarki uygulama devam ettirilerek belirsizliklerin önlenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşme bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.05

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sevdâ ERDAN KILIÇ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 22 Mart 2023 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.07